

27. 12. 2016.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 10:51:45)

Poštovani poslanici i poslanice, počinjemo sa radom.

Otvaram **Četvrtu sjednicu drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja** u 2016. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Zahvaljujem na prisustvu i, naravno, na samom početku, nažalost već standardno, jer sam očekivao da će oni uvažiti taj naš poziv ranije, pozivam i predstavnike opozicije da nam se pridruže da učestvuju u radu i u radnim tijelima i na plenumu i da time doprinesu kvalitetnim sugestijama, diskusijama i još kvalitetnijem radu Parlamenta.

Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine Crne Gore i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda obavještavam vas da je mr Vlado Dedović podnio ostavku na funkciju člana Državne izborne komisije iz reda predstavnika civilnog društva, nevladnog sektora i Univerziteta, pa saglasno Poslovniku Skupštine objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime mu prestaje funkcija člana Državne izborne komisije.

Mi treba da usvojimo i zapisnike sa Prve konstitutivne, Druge i Treće sjednice drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2016. godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbi na neki od ovih zapisnika? Izvolite.

Kako nema konstatujem da, saglasno Poslovniku Skupštine, usvojeni su zapisnici sa Prve konstitutivne, Druge i Treće sjednice drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2016. godini.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda za ovu sjednicu.

Predlog dnevnog reda imate u sazivu.

A da bismo utvrdili dnevni red dozvolite da vas obavijestim o predlozima za dopunu dnevnog reda.

Prvo, kao predlagač dnevnog reda, a saglasno i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine dnevni red pored označenog u sazivu dopunio sam sa Izvještajem o radu zaštitinika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu i Godišnjim izvještajem nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu, pa i ovi izvještaji čine sastavni dio predloženog dnevnog reda.

Drugo, poslanici: Petar Ivanović, Miodrag Vuković, Predrag Sekulić i Filip Vuković predložili su da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Sada prelazimo na obrazloženje izjašnjavanja o predlogu za dopunu predloženog dnevnog reda.

Da li neko od poslanika želi da obrazloži predlog? Izvolite.

Poslanik Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (27.12.16 10:54:30)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče, uvažene kolege.

Kao što ste rekli Klub Demokratske partije socijalista je predložio Zakon o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Par rečenica obrazloženja. Predložili smo da se finansiranje političkih subjekata smanji sa stope od 0,6 na 0,5% kada su u pitanju finansiranja političkih partija. Smatrali smo da će ovo biti doprinos stabilnosti javnih finansija i uštede na rashodnoj strani budžeta. Ta ušteta nije mala. Radi se o oko 860 hiljada eura, a sa druge strane takođe smo mišljenja da ova ušteta ni na koji način neće ugroziti rad političkih partija i političkih subjekata i zato bih molio naše kolege iz Parlamenta da podrže ovaj predlog.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 10:55:17)

Čuli smo obrazloženje poslanika Sekulića.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Petra Ivanovića, Miodraga Vukovića, Predraga Sekulića i Filipa Vukovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

U redu, poštovane kolege.

Glasala su 42 poslanika. Svih 42 za, protiv i uzdržanih nije bilo, pa konstatujem da je Skupština prihvatila Predlog.

Sada vas pozivam da se izjasnimo o predloženom dnevnom redu.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda u cjelini.

Hvala vam.

Završeno je glasanje.

Konstatujem da su glasala 42 poslanika. Svi su glasali za, pa objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red iz saziva sa prihvaćenim predlozima za dopunu dnevnog reda.

Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostave prečišćeni dnevni red.

Sada prelazimo na dnevni red.

Prva tačka je Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu, sa Izvještajem o reviziji Prijedloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu i Godišnjim izvještajem o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2015. godina - oktobar 2016. godina.

Kako smo dobili informaciju ovlašćeni predlagači, predstavnici Vlade su: Darko Radunović, ministar finansija, Dragan Darmanović, vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za državni trezor, a shvatio sam da su tu i gospođa Uskoković Olga, načelnica Direkcije za obračun i kontrolu zarada Direktorata za budžet i gospodin Mihailo Pejović, načelnik Direkcije za računovodstvene usluge i izvršenje budžeta. A ovlašćeni predstavnici Državne revizorske institucije su: dr Milan Dabović, predsjednik Senata, dr Branislav Radulović, član Senata.

Ja im se zahvaljujem na prisustvu. Pozdravljam ih. Nadam se da im je ugodno u Parlamentu Crne Gore.

Izvjestioci odbora su: dr Filip Vuković, Zakonodavnog odbora, dr Predrag Sekulić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Shodno Zakonu o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, Odbor za bezbjednost i odbranu je razmotrio Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu sa Izvještajem o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2015. u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice: Ministarstvo odbrane, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Agenciju za nacionalnu bezbjednost.

Izvjestilac Odbora je dr Miodrag Vuković.

Sada otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre finansija.

DARKO RADUNOVIĆ (27.12.16 10:58:58)

Hvala.

Ja ću dati samo kratak rezime o Završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu.

U 2015. godini ostvareni su ukupni primici u iznosu dvije milijarde 167,34 miliona eura. Ukupni izdaci u iznosu od dvije milijarde 159, 69 miliona i na kraju depoziti su iznosili 19,84 miliona. Prema preliminarnim podacima Zavoda za statistiku u 2015. godini ostvarena je stopa realnog rasta od 3,2% bruto domaćeg proizvoda, a bruto društveni proizvod ostvaren u nominalnom iznosu tri milijarde i 595 miliona.

Ukupna javna potrošnja u 2015. godini iznosila je milijardu i 828,55 miliona ili 48,2 bruto društvenog proizvoda od čega se na centralni budžet odnosi milijardu i 617,95 miliona, a na lokalnu

samoupravu 210,6 miliona. Tekuća javna potrošnja iznosila je milijardu 531,93 miliona, odnosno 42,61% bruto domaćeg proizvoda.

Ukupni javni prihodi u 2015. godini iznosili su milijardu 525,81 milion, od čega se na centralni budžet odnosi milijardu i 326,71 a na lokalnu samoupravu 199, 11 miliona eura.

Tekući prihodi sa primitcima od povraćaja datih kredita i donacija u 2015. godini iznosili su milijardu 326,71 milion, što je 0,19 manje od planiranog iznosa i čini 36,9% bruto domaćeg proizvoda.

U strukturi tekućih prihoda najveći udio imaju prihodi od poreza 61,39, zatim prihodi od doprinosa 33,32. Preostali dio tekućih prihoda ostvaren je po osnovu naknada 2,26% ili u nominalnom iznosu 29,63% taksu 1% i ostalih prihoda 2,02%.

Poreski prihodi centralnog budžeta iznosili su 805,54 miliona i manji su za 3,26 u odnosu na plan ili nominalno 27,13 miliona eura i 3,32% u odnosu na prethodnu godinu, a najviše kao rezultat nižeg ostvarenja poreza na dodatu vrijednost koji bilježi pad od 4,82% ili nominalno 23,13%.

Najveće povećanje zabilježeno je kod ostalih poreza koji su veći 24,46 u odnosu na plan ili nominalno 1,4 miliona eura i akcize koje su ostvarene 1,37 procenat više u odnosu na plan ili nominalno 2,3 miliona, kao rezultat povećanje akcize na mineralno ulje i njihove derivate, kao i akciza na cigarete shodno akciznom kalendaru, a što je u funkciji harmonizacija domaće regulative sa EU propisima.

Prihodi i doprinosi zabilježili su rast u odnosu na plan od 4,74%, to je 19,76 miliona u nominalnom iznosu, dijelom kao rezultat povećanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje, kao i rezultat kontinuirane borbe protiv sive ekonomije. U odnosu na prethodnu godinu doprinosi su niži za 1,58%.

Prihodi od taksu ostvareni su 22,18 pocenata manje od planiranog iznosa ili 12,53 manje u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultat kontinuiranog rada na smanjenju biznis barijera. Prihodi od naknada otvoreni su 119, /prekid/ ili nominalno /prekid/ šest miliona, a najviše kao posljedica uvođenja naknade za puteve koja je bila u primjeni od aprila do novembra.

Primici o povraćaju datih kredita veći su u odnosu na plan 56,29%, to jeste 2,85 miliona u nominalnom iznosu. Budžetska potrošnja u 2015. godini iznosila je milijardu i 617,95 miliona i veća je za 11,07 u odnosu na prethodnu godinu ili 3,39% u odnosu na plan.

Budžetska potrošnja čini 45,01% bruto domaćeg proizvoda. Kao i prethodnih godina najveći dio budžetske potrošnje čine socijalna davanja koja su prethodne godine iznosila 487,04 miliona i činili su 30,1% budžetske potrošnje.

Socijalna davanja bila su za 0,72% manja u odnosu na plan i 1,04 manja u odnosu na prethodnu godinu, ali odmah zatim slijede bruto zarade za koje je u 2015. godinu izdvojeno 382,18 miliona ili 23,62% ukupne budžetske potrošnje. Za bruto zaradu u prethodnoj godini izdvojeno je 0,72% manje nego što je planirano ili 1,33% manje nego prethodne godine.

U protekloj godini značajan dio budžetske potrošnje čine kapitalni izdaci, zahvaljujući strateškom razvojnom projektu za Crnu Goru kakav je autoput, i čine 15,85% budžetske potrošnje. U kapitalne izdatke uloženo je 10,24% procenta manje nego što se planiralo, a čak 91,45 više u odnosu na prethodnu godinu. Ostatak budžetske potrošnje u 2015. godini čine transfer institucijama, pojedincima, nevladinim, i javnom sektoru u iznosu od 136,22 miliona, rashodi za kamate 81,8 miliona, otplata obaveza iz prethodnih godina 77,4 miliona, rashodi za usluge 58,46 miliona, rashodi za materijal 25,58, tekuća održavanja 20,12 miliona subvencija 19,62 miliona, budžetska rezerva 16,64 /prekid/...

Nakon konsolidacije doprinosa koje plaća poslodavac, budžetska potrošnja centralnog budžeta iznosi milijardu i 575,27 miliona, što čini 43,82% bruto domaćeg proizvoda.

Gotovinski deficit budžeta za 2015. godinu iznosi 291,25 miliona i čini 8,1% bruto domaćeg proizvoda, ukoliko se budžetska potrošnja umanji da izdatke za razvojne projekte gotovinski deficit iznosi 34,76 miliona ili 0,97% bruto domaćeg proizvoda.

Kada se gotovinski deficit koriguje za smanjenje obaveza iz prethodne godine koje nemaju karakter pozajmica korigovani gotovinski deficit iznosi 276,11 miliona eura.

U 2015. godini izvršena je otplata duga u iznosu od 541,74 miliona, što je zajedno sa korigovanim gotovinskim deficitom i povećanjem depozita od 7,64 uslovalo nedostajuća sredstva u iznosu od 825,49 miliona, ali se mora imati u vidu da se na refinansiranje odnosilo 175,25 miliona.

Navedeni iznos je finansiran iz pozajmica i kredita iz domaćih i inostranih izvora, zatim prihoda od prodaje imovine i smanjenje neto obaveze u iznosu od 15,13 miliona eura.

Obračun finansijskog rezultata urađen je u skladu sa članom 14 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Državni dug Crne Gore na dan 31.12.2015. godine iznosi dvije milijarde i 276,65 miliona ili 63,33% bruto domaćeg proizvoda i sastoji se od unutrašnjeg duga koji iznosi 320,29 miliona i spoljnog duga koji iznosi milijardu 956,36 miliona.

Neto državni dug Crne Gore na dan 31.12.2015. godine uzimajući u obzir depozite Ministarstva finansija koji uključuje i 38,47 unci zlata, iznosi dvije milijarde 219,40 miliona eura.

Konsolidovane, neizmirene tekuće obaveze budžeta Crne Gore na dan 31.12.2015. godine iznose 77,12 miliona. Treba naglasiti da su u obavezama prikazane i obaveze čiji rok dospelja u januaru 2016. godine u iznosu od 46,62 miliona, najveći iznos od 32,33 je decembarska penzija koje se po zakonu isplaćuju unazad, odnosno nakon isteka mjeseca, zatim prava iz oblasti socijalne zaštite 4,9 miliona. Iako je u toku 2015. godine izvršena je isplata po 12 mjesečnih iznosa po ovom iznosu.

I na kraju, sa ovim završavam, izvinjavam se ako sam vas ugušio sa ogromnim brojem brojeva, odnosno iznosa. Depoziti Ministarstva finansija na 31.12.2015. godine iznosili su 19,84 miliona eura i 38,477 unci zlata po tržišnoj cijeni u iznosu od 37,40, što ukupno iznosi 57,25 miliona. Hala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 11:09:59)

Hvala Vama ministre Radunoviću.

Kao što ste primijetili ministru finansija smo dozvolili duže uvodno zlaganje, mislim da ima i razloga za to. Da li predstavnik Državne revizorske institucije želi riječ? Izvolite gospodine Daboviću.

MILAN DABOVIĆ (27.12.16 11:10:20)

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovani poslanici,

Državna revizorska institucija je u izvještajnom periodu izvršila 32 revizije i to: reviziju Prijedloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu, 12 pojedinačnih finansijskih revizija i revizija pravilnosti /prekid/ uspjeha, tri kontrolne revizije i 13 revizija godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija. Kod revizije Prijedloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu institucija je dala pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje na finansijsku reviziju i uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti. Sve ukupno 11 preporuka koje imaju za cilj unapređenje poslovanja budžetskih korisnika i učvršćivanje fiskalne discipline. Kod izvršenih finansijskih revizija i revizija pravilnosti, Državna revizorska institucija je dala ukupno 206 preporuka i 24 mišljenja, 10 pozitivnih i 11 uslovnih i tri negativna mišljenja. Državna revizorska institucija je takođe izvršila tri revizije uspjeha i to - izdaci iz Budžeta Crne Gore, za sudske sporove po osnovu radnih odnosa, efikasnost naplate poreskog duga imovinom poreskog obveznika, efikasnost poreske uprave u sprovođenju mjera naplate poreskog duga. Kod tri kontrolne revizije od ukupno 61 izdatih preporuka subjekti revizije su 37 preporuka realizovali, 13 preporuka su djelimično realizovali i 11 preporuka nijesu realizovali. Kod izvršenih revizija godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija, Državna revizorska institucija je dala ukupno 60 preporuka i 26 mišljenja, 16 pozitivnih, devet uslovnih i jedno negativno. U skladu sa članom 26 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti Državna revizorska institucija je izradila izvještaj o ocjeni primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti za 2015. godinu, na osnovu usaglašene metodologije sa međunarodnom organizacijom SIGMA.

Pored navedenog, Godišnjim izvještajem takođe je obuhvaćena realizacija zaključaka Skupštine Crne Gore povodom usvajanja Zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2016. godinu i u okviru radnih tijela Skupštine učestvovala je na šest kontrolnih saslušanja. Obzirom da je kraj godine, vrijeme kada se sumiraju rezultati i planira Godišnji plan revizija za

narednu godinu, posebno bih želio istaći da je pored navedenih revizija Državna revizorska institucija u ovom periodu izvršila reviziju Završnog računa budžeta Glavnog grada Podgorica za 2015. godinu, reviziju efekata aktivnosti Savjeta za unapređenje poslovnog ambijenta regulatornih i strukturnih reformi i sedam revizija godišnjih finansijskih izvještaja političkih partija.

Ovim putem napominjem da je Državna revizorska institucija ispunila utvrđenu dinamiku realizacije Godišnjeg plana revizija za 2016. godinu i pored činjenice, da je najveći dio ovog perioda Senat institucije funkcionisao sa tri umjesto sa pet ustavno definisanih članova. Kao i prethodnih godina Državna revizorska institucija je i u ovoj godini ostvarila kvalitetnu saradnju sa Skupštinom i Vladom Crne Gore, nevladinim sektorom i medijima. U skladu sa načelima, transparentnosti i odgovornosti međunarodnih vrhovnih revizorskih institucija Državna revizorska institucija je dužna da doprinese i svojim ličnim primjerom većem povjerenju javnosti u svoju stručnost i nezavisnost. S toga, na zahtjev Državne revizorske institucije Državni ured za reviziju Republike Hrvatske je obavio reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Državne revizorske institucije Crne Gore za 2015. godinu. Izvještajem je iskazano pozitivno mišljenje uz skretanje pažnje na nedostatke koji su već otklonjeni u tekućoj godini.

Državna revizorska institucija je nastavila sa realizacijom aktivnosti definisanjem pregovaračkim poglavljem 32 - finansijska kontrola. Posebna pažnja je posvećena daljem razvoju revizije uspjeha kroz sprovođenje većeg broja revizija u odnosu na prethodni izvještajni period i unapređenja i usvajanja novih metodologija. Kao članica međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija i međunarodne organizacije koja okuplja vrhovne revizorske institucije Evrope, Državna revizorska institucija je nastavila sa intenzivnom saradnjom na međunarodnom i regionalnom nivou.

Ovom prilikom želio bih istaći sljedeće, sprovođenje dvije paralelne revizije uspjeha energetske efikasnosti u institucijama javnog sektora sa uredom sa revizijom Republike Hrvatske i efikasnost javnih nabavki sa sedam država regiona, Nacionalnom kancelarijom za reviziju Švedske i Evropskim revizorskim sudom, kao i saradnju sa SIGMOM, vezano za izradu smjernica za ocjenu kretirjuma fiskalne odgovornosti i smjernica za reviziju Završnog računa Budžeta Crne Gore. Saradnju sa Evropskim revizorskim sudom koja se ostvaruje kroz učešće predstavnika Državne revizorske institucije na radionicama i okruglim stolovima mreže predsjednika vrhovnih revizorskih institucija, zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u Evropskoj uniji. Saradnja sa vrhovnim revizorskim institucijama u regionu. Državna revizorska institucija je bila domaćin predstavnicima Državne revizorske institucije Republike Albanije, gdje su prezentovana iskustva sa revizijom Završnog računa Budžeta Crne Gore. Takođe, su predstavnici Državne revizorske institucije učestvovali na INTOSAI kongresu tekuće godine i iduće godine će učestvovati na EUROSAR kongresu. U uvjerenju da je Državna revizorska institucija i u ovoj godini ispunila svoju misiju izvršila zakonom definisane obaveze zahvaljujem vam se na pažnji.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 11:16:20)

Hvala, gospodine Daboviću.

Sad postavljam pitanje da li izvjestioci odbora žele riječ.

Ne žele.

Otvaram raspravu.

Pitam, ko želi riječ.

Izvolite kolega.

Najavljen je poslanik Demokratske partije socijalista Milorad Vuletić.

Izvolite poslaniče Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ (27.12.16 11:17:03)

Zahvaljujem gospodine predsjedniče, dame i gospodo poslanici, poštovani ministre Radunoviću, sa saradnicima, uvaženi gospodine predsjedniče Senata Državne revizorske

institucije gospodine Daboviću, sa članom Senata gospodinom Radulovićem.

Poštovani građani, pred nama je Prijedlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu, kao i Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2015 - oktobar 2016. godine.

Koliko se samo različitih tumačenja svake godine u ovo doba o jednom javnom dokumentu koji je tek samo, rekao bih, puki popis već utrošenih sredstava, uplata, isplata, rata, važnih obaveza itd. U novije vrijeme Vlada svoju fiskalnu politiku ne usresređuje na jednu godinu, nego na srednjoročni period da se iz ovog dokumenta mogu primijetiti ranije najavljeni ciljevi fiskalne politike, a to je da se smanji tekuća potrošnja, a poveća investicija u infrastrukturu kako bi javni dug bio finansiran iz ekonomskog rasta sa nastojanjem da dođe do njegovog opadajućeg trenda.

Snaženjem finansijske discipline koja se ogleda kroz smanjenje sive ekonomije, racionalizaciju potrošnje nastojao se smanjiti deficit javnih finansija, dok se podrškom kapitalnim i razvojnim projektom definitivno ojačala razvojna komponenta fiskalne politike koja bi trebalo da na duži rok osigura ekonomski rast. Izmjenom seta zakona krajem 2014. godine stekli su se zakonski uslovi za povećanje stepena održivosti javnih finansija, preraspodjelu poreskog opterećenja kako bi se unaprijedio investicioni ambijent, podržao rast i konkurentnost crnogorske ekonomije. Iz Prijedloga zakona o završnom računu vidi se nastavak primjene kriznog zakona na dohodak fizičkih lica, oporezivanje igara na sreću, poreza na kafu, kao i najavljenog postepenog povećanja akciza na cigarete. Ali, ovđe cijenim kao najinteresantnije rezultate iz okvira reforme poreske politike koji se baziraju na fiskalnih posticaja koji imaju za cilj valorizaciju velikih resursa i koji će podstaći strane investitore na nova ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta. Ove mjere su donesene kroz vladine uredbe, u skladu sa izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak.

Nažalost, svaki završni račun govori o rješavanju problema funkcionisanja lokalne samouprave kao veoma važnog segmenta koji treba da daje efekat na cjelokupni sistem javnih finansija, ali lokalne samouprave su uglavnom u dugovima, pa je odobren reprogram poreskog duga opštinama po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih sa stanjem na 31.12.2014. godine. Za očekivati je da ova mjera fiskalne konsolidacije da značajne dugoročne efekte. Već po ovom završnom računu se vidi smanjenje prihoda centralnog budžeta za nešto preko 23 miliona eura, što se opravdava uvozom opreme građevinskih kompanija koje su angažovane na izgradnji autoputa, a koje su oslobođene plaćanja PDV-a, što možemo računati u već pomenutom ulaganju u infrastrukturu. Ove brojke će očekivano biti uvećane narednih godina. O tome je ovaj parlament već raspravljao kada smo govorili o početku izgradnje autoputa i većinski prihvatili da će ta minusna stanja u centralnom budžetu donijeti značajnu dobrobit Crnoj Gori, u vidu realizacije najznačajnijeg crnogorskog i infrastrukturnog objekta u ovom vijeku.

U ovaj završni račun ušla je i značajna stavka otplate duga od preko 540 miliona eura, pa je državni dug na dan 31.12.2015. godine iznosio 63,33% bruto nacionalnog proizvoda, od čega je unutrašnji dug iznosio nešto preko 320 miliona, a spoljni milijardu 956 miliona i 360 hiljada eura. Svih ovih cifara se dotičem ne da bih izigravao finansijskog stručnjaka nego da bih iskazao iskrenu brigu zbog prekoračenja u zaduživanju koje će u narednom periodu biti još uvećano, tako da će biti značajno prekoračena granica predviđena mastriškim kriterijumima, iako razumijem i podržavam svrsishodnost ovog zaduživanja. Još jednom treba podvući da nam samo snažan privredni rast na godišnjem nivou može obezbijediti da odgovorimo zahtjevima građana i našim predizbornim obećanjima. Da nam samo privredni rast kada već sutra predložimo budžet za 2017. godinu koji, po meni, mora biti i socijalni i razvojni i koji mora biti pažljivo koncipiran, da se ostvari sve ono što smo zacrtali i što su optimalna rješenja prema svim potrošačkim jedinicama koje budu sastavni dio u raspodjeli budžetskih sredstava.

Poštovane dame i gospodo, još samo par rečenica. Želio bih zadržati vašu pažnju na reviziji ovog završnog računa koji je, po mom skromnom mišljenju, Državna revizorska institucija uradila analitično, stručno i sveobuhvatno, uostalom kao i sve prethodne. Iskreno, kao pravnik se malo bolje snalazim kada pogledam reviziju završnog računa. Ovog puta je posebno apostrofiram zato što od Državne revizorske institucije imamo pozitivno mišljenje, uz skretanje pažnje na neke segmente, ali bez onog neprijatnog pridjeva s kojim smo se ranije srijekali na početku svakog izvještaja da se to daje uslovno, iz čega cijenim da sve aktivnosti finansijske transakcije i informacije koje su unesene u ovaj finansijski izvještaj u skladu sa propisima koji ih regulišu, a što smo imali prilike da čujemo i od gospodina Dabovića u svom uvodnom obrazloženju.

Na kraju, sve ostalo što je bitno čuli smo u obrazloženju predlagača gospodina ministra Radunovića i gospodina Dabovića koji u cjelosti prihvatam i predlažem Skupštini da predloženi zakon o završnom računu Budžeta za 2015. godinu, kao i godišnji izvještaj Državne revizorske institucije prihvatimo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 11:25:18)

Hvala Vama, kolega Vuletiću.
Riječ ima poslanik Ervin Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (27.12.16 11:25:27)

Poštovani predsjedniče Skupštine sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre Radunoviću sa saradnicima, uvaženi gospodine Daboviću i Raduloviću, poštovani građani, draga dijasporo,

U analizi Završnog budžeta za 2015. godinu, krenuo bih od izvještaja Državne revizorske institucije koja je konstatovala da budžet kao dokument sadrži sve oblasti i podatke koje propisuje Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu i dala pozitivno mišljenje na finansijsku reviziju, dok je dala uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti. Jer, utvrđeno je da potrošačke jedinice, korisnici budžetskih sredstava nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladili poslove i aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji regulišu budžetsko poslovanje u Crnoj Gori.

Revizijom je utvrđeno da je u 2015. godini budžetska potrošnja prekoračena u iznosu od 280 miliona 811 hiljada i 803 eura. Od ukupno iskazanog prekoračenja budžetske potrošnje izdaci u iznosu od 261 milion 583 hiljade 626 eura predstavljaju dozvoljena prekoračenja dok su nedozvoljena prekoračenja u iznosu od 19 miliona 228 hiljada 186 eura i odnose se na ostvarene izdatke koji nisu planirani Zakonom o budžetu za 2015. godinu.

Kada je u pitanju poreski završni račun, Državna revizorska institucija je konstatovala da je revizijom utvrđeno da način vođenja knjigovodstvene evidencije o javnim prihodima, način zaključivanja knjigovodstvenih evidencija i otvaranje početnih stanja nije usklađen sa Pravilnikom o poreskom knjigovodstvu. Nadalje, konstatuje se da poreski završni račun ne obezbjeđuje pouzdanu informaciju o iznosu poreskog duga i iznosu pretplaćenih sredstava na 01.01.2015. i na 31.12.2015. godine.

Smatram da bi Ministarstvo finansija, odnosno Poreska uprava morala da postupi prema sugestijama Državne revizorske institucije, mada su ove preporuke bile upućene i prethodnih godina i obezbijedi vođenje knjigovodstvene evidencije u skladu sa Pravilnikom o poreskom knjigovodstvu, kao i da se obezbijedi pouzdana informacija o nivou poreskog duga.

Na makroekonomskom planu ostvarili smo rast od 3,2% u 2015. godini i bruto društveni proizvod je iznosio tri milijarde 624 miliona eura. Državni ili neto javni dug iznosio je dvije milijarde 219 miliona eura ili 61,23% bruto društvenog proizvoda, bez duga lokalnih samouprava. Kada je riječ o strukturi javnog duga imamo da unutrašnji dug iznosi 320 miliona eura dok je spoljni dug bio na nivou od jedne milijarde 956 miliona eura. Ukupno, državni dug je bio dvije milijarde 276 miliona eura dok je dug lokalnih samouprava bio 142 miliona eura. Izvorni prihodi u 2015. godini su bili na nivou od jedne milijarde 320 miliona eura i bili su manji za 0,7% od planiranih, kao i 2,1% manji u odnosu na ostvarene izvorne prihode u 2014. godini. Najveće odstupanje imamo kod poreza koji su za 28 miliona eura manje ostvareni nego u 2014. godini.

Izdaci u 2015. godini su bili na nivou od jedne milijarde 617 miliona eura i bili su veći za 3,38% u odnosu na planirane, kao i 11,07% veći od izdataka koji su ostvareni u 2014. godini. Najveće odstupanje imamo kod kapitalnih izdataka koji su za 163 miliona eura veći od ostvarenih kapitalnih izdataka u 2014. godini. Gotovinski deficit iznosio je 291 milion eura i bio je na nivou od 8% bruto društvenog proizvoda. Veći je od gotovinskog deficita iz 2014. godine za 188 miliona eura. Nedostajuća sredstva u 2015. godini su bila na nivou od 825 miliona eura i bila su veća za

278 miliona eura od nedostajućih sredstava u 2014. godini.

Kada posmatramo primitke, koji iznosi dvije milijarde 267 miliona eura, vidimo da najveće učešće u primicima imaju tekući prihodi koji su ostvareni u iznosu od jedne milijarde 312 miliona, i manji su za pet miliona od planiranih, kao i za 24 miliona od ostvarenih prihoda u 2014. godini. Najveće učešće u tekućim prihodima imaju porezi koji su iznosili 805 miliona eura i bili su za 27 miliona eura manji od planiranih i 28 miliona manji od ostvarenih u 2014. godini.

Jedan podatak mi je naročito privukao pažnju. U ukupnim porezima najveće učešće imaju porezi na dodatu vrijednost. U 2015. godini porez na dodatu vrijednost je ostvaren u iznosu od 457 miliona eura i bio je manji od planiranog za 23 miliona eura, a za 40 miliona eura manji od ostvarenih 2014. godine. Kada se u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu ostvario rast u naplati poreza na dodatu vrijednost od 68 miliona eura, nada je bila da će se takav trend nastaviti u narednim godinama. Međutim, vidimo da su već naredne godine to jeste 2015. godine, 40 miliona eura manje naplatili. Treba analizirati uzroke ovakvog pada, da li je manje privrednih društava poslovalo, da li se povećala siva ekonomija zašto je manja naplata itd.

Kada su u pitanju izdaci izdvojio bih nekoliko stavki. Kamate su i dalje na visokom nivou. U 2015. godini kamate su iznosile 81 milion eura, i za šest miliona eura su bile veće od ostvarenih kamata u 2014. godini. Transferi institucijama i pojedincima su iznosili 135 miliona eura i bili su veći za 39 miliona u odnosu na 2014. godinu. Za pohvalu je da su transferi u obrazovanju povećani za 15 miliona u odnosu na 2014. godinu, kao i da su transferi za kulturu i sport povećani za oko dva miliona u odnosu na prethodnu godinu. Kapitalni izdaci su ostvareni na nivou od 256 miliona eura i bili su manji za gotovo za 29 miliona eura od planiranih. Direkcija za saobraćaj je planirana sredstva u iznosu od 242 miliona eura, a realizovala u iznosu od 202 miliona eura ili za 16,6% manje od plana. Planirana su sredstva u iznosu od 40 miliona eura nijesu realizovana iz razloga kašnjenja sa izradom tehničke dokumentacije i tenderskih procedura za izbor najpovoljnijeg izvođača radova. Smatram da je trebalo ubrzati tenderske procedure i izradu tehničke dokumentacije jer su ovo značajna sredstva od 40 miliona koja nijesu utrošena u poboljšanje putne infrastrukture. Isti stav imam kada je u pitanju Direkcija javnih radova gdje nije realizovano sedam miliona eura u odnosu na planiranih 42 miliona eura. Kada je otplata dugova u pitanju vidimo da su oni ostvareni u iznosu od 619 miliona i za 221 milion su bili veći od planiranih. Ovaj rezultat pokazuje nedovoljan kvalitet rada, kada se neke pozicije u budžetu planiraju.

Na kraju, u 2015. godini primarni cilj fiskalne politike Vlade Crne Gore je smanjenje tekuće potrošnje i povećanje investicije u infrastrukturu. Kako bi javni dug bio finansiran iz ekonomskog rasta, a sve sa namjerom uspostavljanje njegovog opadajućeg trenda. Takođe, sprovedene su i mjere fiskalne konsolidacije kada su opštine u pitanju, tako da je odobren reprogram poreskog duga opština po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih.

Na kraju, podvlačim da će poslanici Bošnjačke stranke podržati Predlog zakona o završnom računu Budžeta za 2015. godinu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 11:34:18)

Hvala poslaniče Ibrahimoviću.
Za riječ se javio poslanik Filip Vuković.
Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ (27.12.16 11:34:29)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Prijedlog zakona o završnom računu Budžeta za 2015. godinu je možda u ovom trenutku značajni dokument nego Zakon o budžetu o kojem ćemo raspravljati u narednim tačkama. Razlozi, znači u odnosu na budžet koji predstavlja namjeru Vlade ovde imamo raspravu o nečemu što je Vlada uradila. S obzirom da imamo praktično novu Vladu, ili potpuno novu ja sam samo želio da dodam da će nam u raspravi o ovim tačkama u buduće pomoć pružati Vestminsterska

fondacija za demokratiju, koja je pripremila analizu koju smo čuli od kolege koji je malo prije nastupao, Ibrahimovića, analizu dokumenata koje je uradila Državna revizorska institucija. Znači, u nekoj od danas pa u buduću u naredne dvije godine, a nadam se i dalje ako naši kapaciteti ne budu do tada dovoljni da to samostalno radimo, ali imaćemo mnogo preciznije analize svih važnih dokumenata za rad Parlamenta Crne Gore.

Ovdje u ovom izvještaju simptomatično je jedino što se neke preporuke Državne revizorske institucije ponavljaju. Kad dođemo u situaciju da te preporuke, zbog kojih su i dali uslovno pozitivno mišljenje, budu manje od 11 ili ih ne bude, tada ćemo biti sigurni, odnosno tada ćemo postići cilj da sve one namjere ili onaj budžet koji planiramo da sprovedemo i realizujemo u mjeri najbližijom tom planu. Evo toliko sam htio da kažem. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 11:36:42)

Hvala Vama poslaniče Vukoviću.
Za riječ se javio poslanik Popović Andrija.
Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (27.12.16 11:36:55)

Zahvaljujem predsjedniče, poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade i Državne revizorske institucije,

Nijesam se htio javljati, ali ovo je na neki način poziv, predsjednik Parlamenta je već uradio, poziv opoziciji da dođu u Parlament gdje se raspravlja i odlučuje o najvažnijim godišnjim predlozima zakona. Danas i sljedećih par dana se opredjeljuje sudbina mnogih ljudi u Crnoj Gori, na godinu dana.

Pozivamo opoziciju da dođu da raspravljaju o tim veoma značajnim dokumentima. Besmisleno je vratiti se u Parlament na proljeće ili na jesen. Ipak se u ovih par dana rješava sudbina mnogih ljudi kako penzionera, kako zaposlenih u javnom sketoru, kako socijale. Što se tiče samog Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2015. godinu ono što je bilo primarni cilj fiskalne politike Vlade je smanjenje tekuće potrošnje i povećanje investicija u infrastrukturu, kako bi javni dug bio finansiran iz ekonomskog rasta, a sve sa ciljem uspostavljanja njegovog opadajućeg trenda. Povećanjem budžetskih prihoda kroz suzbijanje sive ekonomije nastojao se smanjiti deficit javnih finansija istovremeno koristeći mehanizme racionalizacije potrošnje. Poreskim oslobođanjima i podrškom kapitalnim i razvojnim projektima ojačana je razvojna komponenta fiskalne politike u namjeri da se uvaži potreba finansiranja projekata koji u dugom roku osiguravaju ekonomski rast. Ono što je bitno reći to je ta kontrola koju je sprovela Državna revizorska institucija. Ona je uradila finansijsku reviziju budžeta za 2015. godinu kojem je dala pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje i reviziju pravilnosti gdje je dala uslovno mišljenje.

Predlogom zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za prošlu godinu korigovani su gotovinski deficiti i iskazani u iznosu od 276 miliona eura. Nakon revizije umanjene su neizmirene obaveze kod Zavoda za zapošljavanje za iznos od milion eura, tako da neto promjene neizmirenih obaveza iznose nešto više od 16 miliona eura, a korigovani gotovinski deficit budžeta iznosi 276 miliona.

Ključni nalazi Državne revizorske institucije odnose se na prekoračenje potrošnje, veći deficit u državnoj kasi u odnosu na prikazani i preusmjeravanje novca iznad zakonom definisanih limita. U izvještaju se navodi da je utvrđeno da je budžetska potrošnja prekoračena za preko 280 miliona eura. Od ukupno iskazanog prekoračenja budžetske potrošnje izdaci u iznosu od 261,5 milion eura predstavljaju dozvoljena prekoračenja, dok su nedozvoljena prekoračenja u iznosu od 19,23 miliona i odnose se na ostvarene izdatke koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za prošlu godinu.

U novom budžetu treba naročito obratiti pažnju na ovo na što ukazuje Državna revizorska institucija za ovu godinu.

Liberalna partija će podržati Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2015. godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 11:41:52)

Hvala Vama poslaniče Popoviću.

Naravno, mislim da je smisleno vratiti se u Parlament uvijek i bolje je, svakako je bolje što prije. Mi treba da uvažavamo građane koji su nas glasali, a samo da konstatujem da, naravno, poštujemo I skupove koji su se juče i danas održali na prostoru ispred zgrade Skupštine Crne Gore.

Ono što ja zaista mislim da je pravi prostor za sučeljavanje argumenata upravo ovdje na radnim tijelima u Skupštini i na plenarnom zasijedanju Skupštine.

Ja za sad više nemam prijavljenih diskutanata. Da li se još ko javlja za riječ?

Ako se niko više ne javlja, da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ? Izvolite ministre Radunoviću.

DARKO RADUNOVIĆ (27.12.16 11:42:42)

Nijesam htio ništa dodati kao završnu riječ nego samo pojašnjenje, smatram da smo dužni, zbog crnogorske javnosti. Rekli smo da je bilo 280 miliona prekoračenje, od toga je dozvoljeno bilo 261, a 19,23 je nedozvoljeno prekoračenje. E, to sam želio da pojasnim. Tih 19,23 miliona su bile sudske presude koje nijesmo mogli predvidjeti, a ovaj iznos od 1,1 milion je bio povrat preko Ministarstva ekonomije po osnovu kredita Agencije za mala i srednja preduzeća i to je u stvari bila dokapitalizacija Vlade u IRF - Investiciono razvojni fond. Mislim samo zbog javnosti da imamo potpuno čistu situaciju.

Takođe, da dam komentar da stvarno sve preporuke Državne refizorske institucije ćemo se potruditi da ispoštujemo i po Akcionom planu primijenimo u radu Ministarstva finansija. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.12.16 11:43:45)

Hvala Vam ministre Radunoviću.

Da li predstavnik Državne refizorske institucije želi riječ? Ne. Hvala vam.

Ja ovim konstatujem da smo završili pretres po ovoj tački dnevnog reda.

Mi ćemo se o tome izjasniti naknadno.

Zahvaljujem se prisutnim predstavnicima Vlade i predstavnicima Državne revizorske institucije na prisustvu.

Shodno dogovoru prelazimo na objedinjeni pretres o sljedećim tačkama dnevnog reda i to:

- Izvještaj o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, sa finansijskim izvještajem Agencije za 2015. godinu i Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih nalaza Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2015. godinu;

- Finansijskim iskazima i Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2015. godinu, sa Izvještajem o radu Agencije za 2015. godinu;

- Godišnjem izvještaju o radu Komisije za hartije od vrijednosti i stanju na tržištu kapitala za 2015. godinu, sa Finansijskim izvještajem Komisije za 2015. godinu i izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza Komisije za hartije od vrijednosti za 2015. godinu, kao i

- Izvještaj o stanjima tržišta osiguranja u Crnoj Gori za 2015. godinu.

Po mojim informacijama, ne vidim ih još, pa pozivam predstavnike predlagača da uđu u plenarnu salu jer su ovlašćeni predstavnici predlagača: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost dr Šaleta Đurović, predsjednik Savjeta Agencije, kao i Zoran Sekulić. Što se tiče Agencije za nadzor osiguranja - Branko Vujović, predsjednik Savjeta Agencije i Biljana Pantović, v.d. direktorka Agencije. Komisija za hartije od vrijednosti, dr Zoran Đikanović, predsjednik Komisije, i Nikola Pejović, sekretar Komisije. Izvjestioci Odbora za ekonomiju, finansije i budžet su dr Vujica Lazović, Branko Čavor i Petar Smolović, po ovim tačkama.

Otvaram pretres.

Da li predstavnici regulatornih tijela žele dati dopunsko obrazloženje?

Znači tu su predstavnici, ja sam ih sve pomenuo, da li neko želi dati uvodno obrazloženje? Objedinjena je rasprava po ovim tačkama, pa ako žele mi ćemo najaviti.

Evo, izvolite, gospodin Vujović želi dati obrazloženje, Branko Vujović, predsjednik Savjeta Agencije.

BRANKO VUJOVIĆ (27.12.16 11:46:39)

Hvala predsjedniče.

Poštovani poslanici, samo ću kratko da kažem da je poslovanje Agencije u prošloj godini bilo usmjereno na kontinuirani razvoj i sprovođenje regulatorne i nadzorne funkcije u zaštiti interesa korisnika osiguranja u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima. Agencija je učestvovala u pripremama zakona, podzakonskih propisa iz oblasti osiguranja i u skladu sa evropskim direktivama. U okviru nadležnosti u prošloj godini sprovela je redovnu godišnju kontrolu, četiri redovne kvartalne posebne kontrole. Završila je postupke neposrednog nadzora nad poslovanjem dva društva, pokrenula postupak neposredni nadzor nad sedam društava, izrekla 33 mjere nadzora u cilju otklanjanja nezakonitosti i nepravilnosti, sprovela praćenje izvršenja naloga po mjerama nadzora.

U izvještajnom periodu Agencija je primila i obradila 42 prigovora osiguranika, odnosno trećih oštećenih lica.

U toku prošle godine imali smo 26 sjednica Savjeta na kojima se odlučivalo o pojedinačnim zahtjevima. U prošloj godini smo organizovali obuku i davanje saglasnosti za poslove zastupanja i posredovanja u osiguranju za 102 ovlašćena fizička lica i dali saglasnosti za 62 društva za osiguranje. Organizovali smo dva redovna i jedan vanredni rok za polaganje stručnih ispita. Prvi put u Crnoj Gori je organizovano školovanje kadrova za sticanje ovlašćenih aktuara, održane su i obuke i polaganje za dva predmeta koji su dio stručnog ispita iz te aktivnosti, i nastavljamo u ovoj godini. Nastavljene su aktivnosti i saradnja sa institucijama sistema drugih nadzornih institucija i međunarodnim organizacijama iz oblasti osiguranja, kao i razvoj stručnih infrastrukturnih kapaciteta, a intenzivna saradnja je, što je za nas od posebnog značaja, sa austrijskim supervizorom i slovenačkom Agencijom za nadzor osiguranja.

Učestvovali smo u godišnjim koledž mitinzima tih matičnih kompanija i za nas je značajno jer imamo pet kompanija iz Austrije i tri kompanije iz Slovenije koje imaju svoje firme i praćenje poslovanja tih društava na nivou matičnih firmi za nas je vrlo važno.

Agencija, u skladu sa Zakonom o obaveznom finansijskom izvještaju pripremila finansijske iskaze i u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima, ostvaren je ukupan prihod 802 hiljade eura, obezbijedili smo neki profit, odnosno pozitivni rezultat od 53 hiljade eura, što je prebačeno budžetu u skladu sa važećim propisima.

Evo toliko kratko samo da naglasim šta je bilo važno za Agenciju.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 11:49:01)

Hvala gospodine Vujoviću.

Da li ostali predlagači žele riječ?

Zahvaljujem. Otvaram pretres.

Da li se neko javlja za riječ?

Dobro. Pošto procjenjujem da niti predstavnici predlagača nemaju potrebu za završnom riječju, zaključujem pretres, a izjasnićemo se o tački naknadno.

Ovim smo završili pretres i prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda. To su predlozi finansijskih planova s planovima rada za 2017. godinu nezavisnih regulatornih tijela, to je šesta tačka, Regulatorne agencije za energetiku, Agencije za elektronske medije, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agencije za nadzor osiguranja, Agencije za lijekove i medicinska sredstva i Komisije za hartije od vrijednosti.

Sačekaćemo predstavnike. Ovlašćeni predstavnici ovih regulatornih tijela su: Regulatorne

agencije za energetiku Dragutin Martinović, član Odbora agencije i Novak Medenica izvršni direktor Agencije. Agencije za elektronske medije Abaz Beli Džafić, direktor Agencije i Jadranka Vojvodić, pomoćnica direktora Agencije. Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost doktor Šaleta Đurović predsjednik Savjeta agencije i Zoran Sekulić izvršni direktor Agencije. Agencija za nadzor osiguranja Branko Vujović predsjednik Savjeta agencije i Biljana Pantović vršilac dužnosti direktora Agencije. Agencije za lijekove i medicinska sredstva doktor Milorad Drljević, direktor Agencije i magistar Željka Bešović, pomoćnica direktora Agencije. Komisija za hartije od vrijednosti doktor Zoran Đikanović predsjednik Komisije i Nikola Pejović sekretar Komisije. Izvjestioci Odbora za ekonomiju, finansije i budžet su doktor Filip Vuković, doktor Predrag Sekulić, doktor Vujica Lazović, Branko Čavor, Genci Nimanbegu i Petar Smolović.

Otvaram pretres.

Pitam predstavnike regulatornih tijela žele li dati uvodno obrazloženje.

Izvolite, gospodin Vujović.

BRANKO VUJOVIĆ (27.12.16 11:52:25)

Zahvaljujem se potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, samo kratko da vam ne oduzimam previše vremena. Pred Agnecijom za nadzor osiguranja pravi izazov u narednoj godini, u narednih nekoliko godina da primijeni nove standarde i nove direktive Evropske unije u primjeni Solventnosti II koja je posebno važna za naše osiguranje koje podrazumijeva drugačiji način praćenja kapitalne adekvatnosti. Praćenja izvršavanja obaveza prema korisnicima osiguranja, drugačiji način informisanja prema korisnicima osiguranja, način utvrđivanja tehničkih rezervi, praćenje rizika od strane internih revizija. To sve moramo raditi uz makar dva projekta koja smo kandidovali kod IPA fondova vezano za tehničku podršku i stručnu podršku, a i za izradu softverskog rješenja koje će nam pomoći da sprovodimo ovu proceduru. Javio sam se zbog toga da kažem da smo već u prethodnom periodu uveli bonus malus u Crnoj Gori, po pitanju auto odgovornosti i tog osiguranja i da već praktično od 01.februara ide treća godina, što znači da tri put po 5% korisnici ovog osiguranja imaju popuste. Dakle, to je već od 01. februara 15%, da smo u skorije vrijeme prije desetak dana donijeli odluku o smanjenju tarifa autoodgovornosti za sve korisnike u prosjeku od 7,5%, tako da smo izašli u susret onome što su bila očekivanja korisnika osiguranja prateći naravno i rad društava osiguranja i njihovu solventnost i mogućnost izmirenja njihovih obaveza.

U narednoj godini planiramo da preispitamo mogućnost liberalizacije tržiša osiguranja autoodgovornosti. To je jedan novi izazov, tu su različita iskustva u zemljama u okruženju. Mi smo to planirali za avgust mjesec, ali ćemo do tada, do avgusta mjeseca, preispitati sva društva za osiguranja da vidimo da li smo zaista spremni na našem tržištu da primijenimo takvu liberalizaciju, s obzirom na iskustva koja smo imali u zemljama okruženja gdje su različiti primjeri. Negdje kad je počelo sa liberalizacijom su značajno smanjenje cijene, odnosno tarife auto odgovornosti kao u Hrvatskoj pa je nastao haos na tržištu negdje su cijene automatski povećane odnosno tarife povećane pa je opet i to izazvalo određene probleme na tržištu osiguranja, ali u svakom slučaju preispitaćemo i tu mogućnost vezano za primjenu te liberalizacije i na našem tržištu.

Ono što će svakako biti i dalje aktivnosti jeste saradnja sa regulatorima u okruženju, jer zaista koristimo tu dobru praksu koja je već nekoliko godine prisutna da u zemljama jugoistočne Evrope dvaput godišnje imamo skupove regulatora osiguranja i koristimo zaista ta iskustva koja sve ove zemlje okruženja imaju vezano za primjenu i za praćenje sprovođenja osiguranja na tržištu osiguranja. Samo toliko, da dam informacije. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 11:55:42)

Zahvaljujem, gospodine Vujoviću.

Da li neko još od predstavnika Agencije želi da da dopunsko obrazloženje? Dobro, onda dajem riječ gospodinu Dragutinu Martinoviću, članu Odbora Regulatorne agencije za energetiku.

Izvolite.

DRAGUTIN MARTINOVIĆ (27.12.16 11:56:04)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovane dame i gospodo poslanici,

Ako bih htio baš da napravim rezime onoga što čeka Agenciju, vi ste svi dobili Izvještaj, u Izvještaju je naveden budžet koji Agencija planira za 2017. godinu i da ne bih oduzimao vrijeme, možda ne bih komentarisao to. Ukoliko bude potrebno i hoću komentarisati. Ono što hoću u suštini da kažem, bitno je da ovu agenciju, odnosno Regulatornu agenciju za energetiku u ovoj 2017. godini i u narednim godinama čeka niz ozbiljnih aktivnosti.

Prva od tih aktivnosti, vi znate da je ovdje u ovoj skupštini 28. januara ove godine usvojen Zakon o energetici, da je u skladu sa tim zakonom trebalo donijeti 42 podzakonska akta. Od tih 42 podzakonska akta 24 je sama Agencija radila, 18 su radili energetske subjekti. Agencija je dužna da odobri ta akta i da da saglasnost na određeni broj akata. U suštini to je veliki nivo obaveza. Nakon toga Agenciju, takođe ove godine, čekaju obaveze vezano za regulaciju gasa. U tom smislu Agencija je predvidjela da se u okviru nje otvori posebna služba koja će se baviti tim poslovima, odnosno da se otvori služba koja će napraviti implementaciju direktiva Energetske zajednice vezano za regulaciju gasa. Vi znate da je taj posao dosta usporen, da se radi o Jadransko - jonskom gasovodu koji se vezuje na Trans Adriatic Pipeline tako da se i taj posao u Agenciji očekuje.

Druga ozbiljna aktivnost koja očekuje ovu agenciju je novi Zakon o komunalnoj djelatnosti. Vi znate da je izglasan novi zakon i donesen u ovoj skupštini, o komunalnoj djelatnosti i u skladu sa tim zakonom Regulatorna agencija za energetiku dobija nove aktivnosti tj. regulaciju voda i regulaciju otpadnih voda. U tom smislu će trebati u toku ove godine da se donesu četiri nova dokumenta da ne opterećujemo ovdje Skupštinu sa tim podacima i nazivima tih dokumenata, ali u svakom slučaju to znači proširenje broja zaposlenih Agencije i jedna potpuno nova djelatnost. Nije ništa novo jer to regulatori rade u evropskim zemljama i to je dobro što je Crna Gora uočila potrebu da se to objedini i u Crnoj Gori i u tom smislu nas čekaju dosta ozbiljnosti.

Što se tiče sredstava samih, mi nijesmo prekoračili nego smo poštujući Zakon o zaradama javnih funkcionera ostali na nivou budžeta kao što smo ga imali prošle godine, u stvari predvidjeli smo nešto niži budžet i to je sve razrađeno po stavkama. Mislim da je ovo dovoljno za početak, ukoliko bude potrebe tu sam da dam potrebna obrazloženja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 11:58:55)

Zahvaljujem se gospodinu Dragutinu Martinoviću.

Sljedeći, ako želi, ima riječ gospodin Abaz Beli Džafić, direktor Agencije za elektronske medije.

ABAZ BELI DŽAFIĆ (27.12.16 11:59:10)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani poslanici,

Finansijski plan Agencije za elektronske medije za 2017. godinu zasniva se na rješenjima sadržanim u Zakonu o elektronskim medijima, Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona bezbjednosti saobraćaja na putevima i Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Ukupni prihod koji je projektovan je 939.339 eura, 4% su veći nego u prošloj godini. Oni su iz realnih izvora, nema nikakvih opterećenja za emitere ili za kablovske distributere. Rashod je 925. 375 eura, on je 7% veći nego u 2016. godini. U strukturi planiranih rashoda su najveći izdaci za bruto zarade zaposlenih, zatim slijede osnova poslovna terećenja, bruto naknade Savjetu, a ostalo je za rashod, materijal, usluge, rezerve, za nepredviđene troškove i ostalo. Finansijski plan je urađen na osnovu očekivanog obima poslova i potrebe blagovremenog izvještavanja programskih aktivnosti Agencije utvrđenih planom rada za 2017. godinu.

Mi do sad nijesmo imali bilo kakve prihode iz budžeta osim što smo plaćali neke nadoknade,

odnosno od postojanja Agencija je uplatila budžetu oko pola miliona eura. Imali smo višak prihoda nad rashodima, to isto planiramo i za ovu godinu. U 2017. godini ta razlika bi bila nešto oko 20.000 eura sa svim onim što se zove sprovedeni plan i plan svih aktivnosti koje je Savjet agencije predvidio. Ovaj plan je usvojen prije tri mjeseca. Nalazi se na sajtu Agencije. Jako nam je bilo važno da čujemo i mišljenje emitera i građana po tom osnovu. Ponavljam, do bilo kakvih novih opterećenja prema elektronskim medijima nije došlo, do novih opterećenja prema kablovskim operatorima nije došlo čak smo nastojali da tu ne dođemo do zakonskih maksimuma, odnosno svega onoga što nam zakon daje kao mogući prihod po tom osnovu. Mi smo bili na komisiji skupštinskoj i tamo smo dobili pozitivno mišljenje na naš plan za 2017. godinu.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:01:35)

Ja Vam se takođe zahvaljujem, gospodine Džafiću.

Sljedeći ima riječ predsjednik Savjeta agencije za elektronsku komunikaciju i poštansku djelatnost doktor Šaleta Đurović.

ŠALETA ĐUROVIĆ (27.12.16 12:01:52)

Poštovani potpredsjedniče Parlamenta, uvaženi poslanici,

Plan rada Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je pripremljen u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, Zakonom o poštanskoj djelatnosti, Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Prvi dio, to je normativni dio koji se odnosi na elektronske komunikacije. To su propisi akta koje treba da donese agencija, to je 36 podzakonskih akata programiranih stručnih osnova koje mi pripremamo, za Ministarstvo 16 i stručnih osnova za izradu propisa koje treba da donese Vlada 7. Takođe i u normativnom dijelu, vezano za poštanske usluge isto tako, tako da je što se tiče normativnog dijela predviđeno da preko 70 podzakonskih akata donesemo u narednoj godini. Što se tiče tekućih aktivnosti širok je spektar aktivnosti kojima se bavi agencija i to je definisano Zakon o elektronskim komunikacijama i Zakonom o poštanskoj djelatnosti. Pobraću samo neke najznačajnije koje ćemo u narednoj godini da realizujemo. To je vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije. Najznačajnija je baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture ili georeferencirana baza podataka koju radimo zajedno sa stranim konsultantima i uz pomoć poljske Agencije za elektronske komunikacije tako da se nadamo da ćemo u sljedećoj godini da zaokružimo taj projekat.

Što se tiče analize tržišta, to je jedan posao koji se radi u kontinuitetu. To je analiza tržišta 7 plus 5 plus 2, to je projekat računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva kako u fiksnoj tako i u mobilnoj telefoniji. To je takođe metodologija vođenja odvojenog računovodstva obračuna neto troška univerzalne poštanske usluge. Što se tiče univerzalnog servisa i u elektronskim i u poštanskim djelatnostima imaju žive aktivnosti. Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom to je planiranje korišćenja radio-frekvencija, implementacija odluka donijetih na svjetskoj konferenciji o radio-komunikacijama, to je kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra, to je razvoj infrastrukture vezano za kontrolu i monitoring, to je takođe nadzor. Preko naših nadzornika imamo žive aktivnosti vezano za redovne i vanredne kontrole. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione strukture, izrada planova i izvještaj informacija vezanih za tržište elektronskih komunikacija, to su planovi i izvještaj i informacije koji se pripremaju na godišnjem nivou, koji se pripremaju na polugodišnjem, na kvartalnom, mjesečnom i pripremaju po potrebi.

Što se tiče saradnje sa nadležnim državnim organima reći ću da predstavnici naše Agencije participiraju u četiri radne grupe vezano za pridruživanje Evropskoj uniji, da imamo izuzetne aktivnosti sa Svjetskom unijom za telekomunikacije sa BEREC-om i IRG-om itd. Inače sa Svjetskom unijom za telekomunikacije (ITU-om) svake godine organizujemo zajedničku konferenciju u okviru Infofesta vezano za regulaciju tržišta. U vezi sa ovim planom rada za 2017. godinu mi ćemo pripremiti operativni plan za realizaciju programa rada gdje ćemo naznačiti

izvršioce i rokove, a takođe isti će biti i u skladu sa realizacijom Pravilnika odnosno pravila kojim se rukovodi rad Savjeta agencije.

Što se tiče finansijskog plana samo ću napomenuti da je on pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakonom o poštanskoj djelatnosti. On predviđa da Agencija za 2017. godinu prikuplja sredstva predviđena članom 24 Zakona o elektronskim komunikacijama i to na osnovu naknada za regulaciju, naknada za frekvencije, naknada za numeracije i adrese. To je po Zakonu o poštanskim ulugama, to su godišnje i jednokratne naknade. Godišnje naknade 1% od ukupnog prometa u poštanskoj djelatnosti i jednokratne naknade za specijalne licence, licence i rješenja. Ono što čini polaznu osnovu za izradu finansijskog plana predstavlja plan rada Agencije za 2017. godinu, a takođe prilikom utvrđivanja plana prihoda polaznu osnovu predstavljaju troškovi koje je Agencija imala tokom 2016. godine. Napominjem da planirani ukupni prihodi u 2017. godini su 4. 531. 972 eura i veći su za 1,19% u odnosu na plan prihoda na 2015. godinu. To je iz razloga zato što smo u rashodnom dijelu povećali sredstva za regulaciju tržišta za univerzalni poštanski servis i za planirane investicije. Prihodi su veći za /prekid/ za 88 eura, a rashodi po ove tri stavke su veći za 307.000 što znači da cifra od 250.000 su uštede na ostalim stavkama iz finansijskog plana. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:07:10)

Zahvalio bih se doktoru Đuroviću.

Sada riječ ima predstavnik Agencije za ljekove i medicinska sredstva doktor Drljević. Izvolite.

MILORAD DRLJEVIĆ (27.12.16 12:07:25)

Hvala.

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, uvaženi poslanici,

Kao što znate Agencije za ljekove i medicinska sredstva je stručna, naučna i regulatorna institucija koja je ujedno i nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja Farmaceutskog i Medicinskog u prvom redu. Ona je regulatorna u onom smislu od praćenja životnog ciklusa lijeka i medicinskih sredstava od proizvodnje i primjene kod pacijenta i praćenje efekata i eventualnih neželjenih reakcija u toku njegove primjene. S obzirom da finansijski plan pored plana rada predstavlja jedan od važnih mehanizama za obezbjeđivanje transparentnosti rada Agencije, u njegovoj izradi se pošlo od dosadašnjih i planiranih aktivnosti. Finansijskim planom za 2017. godinu su obuhvaćene mjere racionalizacije koje Agencija sprovodi uvažavajući zaključke Skupštine i preporuke Vlade Crne Gore o mjerama štednje i ograničavanju rasta zarada. Troškovi po osnovu zarada zaposlenih za 2017. godinu su na nivou sa zaradama iz 2016. godine. Prilikom izrade finansijskog plana za 2017. godinu uzete su u obzir i pretpostavke da će se sve aktivnosti u Agenciji obaviti sa 43 zaposlena. Vodilo se računa da Agencija treba da bude ekonomski održiv subjekat i da se nastavi sa krajnje odgovornim i racionalnim ponašanjem prema raspoloživim finansijskim sredstvima. S tim u vezi i uz okolnost da je Agencija relativno nova insitucija, odnosno najmlađa u regionu za uspostavljanje efikasnog regulatornog sistema Agencije u 2017. godini su se morali povećati rashodna strana budžeta za 5,8%. Ukupni rashodi su planirani na 1. 344.000 eura.

Kada je u pitanju plan rada sve svoje aktivnosti Agencije obavljaju u skladu sa usvojenim standardima i usvojenim integrisanim sistemom upravljanja, kvalitetom i bezbjednošću informacija. Agencija je usvojila standarde ISO 9001, 27001 akreditovane za standard 17020, a priprema se naravno za 17025 sa instaliranjem nove laboratorije koje očekujemo u toku naredne godine. Za postignute rezultate u novembru ove godine Agencija je dobila prestižno priznanje Oskar kvaliteta za izvrsnost kao ukupni pobjednik za region u oblasti i realnog i javnog sektora. Ovo priznanje dodjeljuje Fondacija za kultru kvaliteta i izvrsnost sa Privrednom komorom Srbije.

Kada je u pitanju normativna djelatnost u toku 2015. i 2016. godine pripremljen je i objavljen čitav niz podzakonskih akata, a za 2017. godinu se planira rad na novom Zakonu o

ljekovima, takođe i rad i usvajanje tog novog Zakona o ljekovima, planirano je takođe i rad na Zakonu o medicinskim sredstvima obzirom da su u Evropskoj uniji stupili na snagu nove smjernice. Tokom 2016. godine u skladu sa planom rada i kontinuiranom edukacijom zaposlenih uspio se održati i nivo interne ekspertske evaluacije zahtjeva iz naše nadležnosti, a u toku 2017. godine radiće se na daljem postizanju efikasnosti i postupcima koji se vode u Agenciji. Harmonizacija regulative povećava i naučno-stručne zahtjeve i to naravno nameće i potrebu kontinuirane edukacije zaposlenih, edukacije spoljnih saradnika. Očekujemo nastavak saradnje sa Evropskom agencijom za ljekove, nastavak naučnih usavršavanja, dalje uključivanje eksperata iz Crne Gore u ekspertske procjene za predkliniku i kliniku i naravno podizanje internih kapaciteta Agencije za ispitivanje kvaliteta lijeka zbog nedostatka eksternih kapaciteta na nivou Crne Gore. U svim segmentima nadležnosti Agencije koje se odnose na prenesene nadležnosti od strane Vlade se očekuje unapređenje performansi procesa sa kojima se mi bavimo. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (27.12.16 12:12:09)

Zahvaljujem se predstavniku Agencije, doktoru Miloradu Drljeviću.

Sada prelazimo na predsjednika Komisije za hartije od vrijednosti doktora Zorana Đikanovića.

Izvolite, imate riječ.

ZORAN ĐIKANOVIĆ (27.12.16 12:12:30)

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi poslanici,

Plan rada Komisije za narednu godinu u najvećem dijelu se svodi na usklađivanje regulatornog okvira sa regulativom Evropske unije i to najviše u oblastima 4 - slobodno kretanja kapitala, 6 - prirodno pravo, 9 - finansijske usluge i 17 ekonomomska i monetarna unija.

Zakon o tržištu kapitala koji se već duže vremena radio upravo sa Evropljanima i nekoliko puta je dorađivan obzirom da se direktive vrlo često usvajaju, a da naše zakonodavstvo ne dozvoljava da se pozivamo na direktive nego treba da ih direktno implementiramo kroz zakon. Mi se nadamo u prvom kvartalu 2017. da će taj zakon biti usvojen i onda u vezi sa njim priličan broj podzakonskih akata i usklađivanje poslovanja sa njim, a prvenstveno se odnosi na zaštitu investitora, odnosno pravično i uređeno trgovanje finansijskim instrumentima. Dodatno na to, u oblasti investicionih fondova, nekoliko direktiva je od kada je naš zakon 2011. godine usvojen takođe stupilo na snagu i na zahtjev tržišta, odnosno inostranih partnera koji posluju na ovom tržištu, mislim da treba ići u susret tim direktivama. Plan je da se radi, odnosno da se vrlo brzo u toku godine priloži i Nacrt izmjena Zakona o investicionim fondovima i dodatno na to Zakon o alternativnim investicionim fondovima koji uređuje takođe oblast fondova, ali uvodi nove tzv. alternativne fondove i jasno ih razgraničava od otvorenih investicionih fondova.

Što se tiče nadzora i kontrole Komisija je u ovoj godini, kroz izvještaj smo pomenuli, imala oko 1.200 kontrola. Na sličnom nivou je planirana i naredna godina i to najvećim dijelom jer je pored uobičajenog posla koji Komisija radi i Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma dodijeljeno nam je da vršimo nadzor nad sprovođenjem toga zakona kod lica kojima se izdaju dozvole za rad na tržištu kapitala, odnosno sa hartijama od vrijednosti. Tu se ne preklapamo sa Centralnom bankom, ona kontroliše banke, a mi samo u ovom domenu poslovanja sa hartijama od vrijednosti.

Ono što mislimo ili željeli bismo da damo akcenat, fokus, je finansijska pismenost. Smatramo da se tržište veoma razvilo ili značajno se transformisalo i promijenilo tokom posljednjih 10 godina, od referenduma pa dalje, razvoj komunikacionih i IT tehnologija promijenio je cjelokupan sistem i pravac industrije finansijskih usluga, uključujući između ostalog banke i ostalo, ali tržište kapitala svakako. Pored činjenice da su informacije sve više dostupne smatramo da korisnici usluga i dalje kubure ili imaju problem da iskažu svoju finansijsku pismenost i naš cilj bi bio, tako smo makar neke aktivnosti osmišljavali, da idemo prvenstveno ka učenicima i studentima uz mogućnosti svakako širenja i na druge učesnike u finansijskom životu. Očekivani efekat,

mislimo da nije kvantitativno mjerljiv, ne možete izmjeriti koliko ste edukovali nekoga kvantitativno, ali finansijska pripremljenost mladih je jako bitna za njihov budući život, za njihovu dobrobit, za vitalne funkcije, isto tako i odraz na ukupnu ekonomiju.

Pored toga saradnja sa međunarodnim institucijama je prilično dobra ili veoma dobra. Puna puta smo saopštili mi smo među prvih 50 potpisnika na svjetskom nivou Memoranduma o saradnji, odnosno lige A da tako kažem regulatora i prvi smo mimo Evropske unije 27 zemlja, odnosno 28 koja je potpisala ovu saradnju u domenu investicionih fondova. Dosta smo na taj način prepoznati, mislim da to govori o našem kvalitetu. Što se finansijskog plana tiče on poptuno prati ovaj plan aktivnosti, za nijansu su i veći rashodi planirani i veći prihodi u narednoj godini, upravo zbog, hajde da kažem ovako šireg broja aktivnosti koje se obavljaju kod nas, a isto tako i povećanog obima putovanja prema Strazburu, Briselu i ostalim mjestima gdje se pregovara. Ova pregovaračka poglavlja, obzirom da troškovi padaju na teret nas učesnika, to prilično košta tako da smo malo više novca planirali za te aktivnosti. Hvala. I svakako dobit oko 15.000 eura je planirana. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:17:16)

Zahvaljujem doktoru Zoranu Đikanoviću.

Ovim smo čuli dopunska obrazloženja predstavnika regulatornih tijela. Da li izvjestioci odbora žele riječ?

Da li neko od poslanika želi riječ?

Pošto nemamo prijavljenih poslanika pitam još jednom predstavnike regulatornih tijela da li neko od njih je nešto ispustio u dopunskom obrazloženju pa želi završnu riječ.

Ovim konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Zahvaljujem se predstavnicima regulatornih tijela agencija i Komisije i ovim smo zaključili šestu tačku dnevnog reda.

Sada prelazimo na sljedeću tačku to je 32. tačka dnevnog reda - **Izveštaj o stanju energetskega sektora Crne Gore u 2015. godini**. Za ovu tačku ovlašćeni predstavnici Regulatorne Agencije za energetiku su Dragutin Martinović član Odbora Agencije i Novak Medenica izvršni direktor Agencije. Izvjestilac Odbora za ekonomiju finansije i budžet je doktor Filip Vuković.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Agencije želi dati dopunusko obrazloženje?

Izvolite, gospodin Dragutin Martinović.

DRAGUTIN MARTINOVIĆ (27.12.16 12:19:03)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, uvažene dame i gospodo poslanici,

Ovaj izvještaj sadrži energetske resurse, kapacitete, nalaze i nadzore energetskih subjekata, realizaciju investicija u energetskom sektoru, finansijsko poslovanje energetskih subjekata od strane aktivnosti na tržištu električne energije. Prikazane su i cijene električne energije koje su bile u primjeni 2015. godine uporedo sa pregledom cijena zemalja EU i regiona, a posebno je odrađeno učešće Agencije u radu energetskih zajednica i ostalih međunarodnih organizacija i pripadajućih radnih tijela. U dijelu koji se odnosi na energetske resurse i kapacitete obrađeno je stanje na dan 31.12.2015. godine. Dato je i stanje rezervi uglja u pljevaljskom i beranskom bazenu. Što se tiče proizvodnih kapaciteta pomak je napravljen kod izgradnje malih ekektreana koje koriste obnovljive izvore dok je kod velikih stanje ostalo nepromijenjeno. U toku 2015. godine Agencija je intezivno vršila nadzor na sprovođenju postupka pravnog razdvajanja operatora distributivnog sistema i vertikalno integrisane Elektroprivrede Crne Gore i u više navrata upozoravala je EPCG na obaveznost okončavanja istog o čemu je informisano Ministarstvo ekonomije radi preduzimanja mjera.

Novi Zakon o energetici je predvidio da se pravno razdvajanje završi u roku u tri mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu, tako da je Skupština akcionara Elektroprivrede Crne Gore na sjednici održanoj 23.06.2016. godine donijela odluku o razdvajanju FC Distribucije od vertikalno integrisanog subjekta i formiranja novog društva Crnogorski elektrodistributivni sistem ili skraćeno CEDIS Podgorica.

Upisom u registar privrednih subjekata CEDIS je 1. jula 2016. godine otpočeo sa radom kao novo društvo.

Izdvajanjem Distribucije iz vertikalno integrisanog subjekta stvorena je jedna od osnovnih pretpostavki za zaživljavanje maloprodajnog tržišta u Crnoj Gori. U Izvještaju je dat poseban osvrt na realizaciju investicionih planova, mrežnih operatora CGES i EPCG, FC Distribucija.

Konstovano je da se investicija kod operatora prenosnog sistema realizuju zadovoljavajućom dinamikom, osim projektata takozvane povezane infrastrukture čija realizacija replanirana zbog kašnjenja na realizaciji podmorskog kabla, pa ima uticaj na realizaciju povezane infrastrukture. Ovih dana vidimo da su aktivnosti oko povezane infrastrukture pokrenuta i da to ide zadovoljavajućom dinamikom.

Plan investicija Distribucije realizovan je u iznosu od 86,9%. Najveći procenat realizacije postignut je kod AMM projekta, to su takozvana "smart metering" odnosno "pametna brojila". U posljednjem Izvještaju na kraju trećeg kvartala ove godine urađeno je 253.000 novih brojila od ukupnog broja oko 370.000, što iznosi preko 62%. Treba napomenuti da je novim Zakonom o energetici propisana obaveza operatoru distributivnog sistema da do 1. januara 2019. godine, najmanje 85% potrošača električne energije opremi sredstvima savremenog sistema mjerenja.

Gubici energije u prenosnoj mreži su ostvarene u okviru dozvoljenih, a kod gubitaka u distributivnoj mjeri i poret toga što su ostvareni iznad dozvoljenih, evidentno je smanjenje u odnosu na prethodne godine. Na smanjenje gubitaka u distributivnoj mreži pretežni uticaj ima ugradnja novih brojila, kao i mjere koje preduzima Elektroprivreda Crne Gore. Postignuto je smanjenje gubitaka sa 20,04 u 2012. godini, kada je otpočela ugradnja novih brojila na 17,05 u 2015. godini, dok tehnički gubici izose 8,64% na osnovu studije gubitaka koja je urađena, ovo govorim o 2015. godini, oni su sad već 8,43, već su tehnički gubici manji, jer je u međuvremenu ova studija inovinara.

Agencija je utvrdila trošak električne energije za pokrivanje samo tehničkih gubitaka u distributivnoj mreži, tako da trošak za nabavku energiju za pokrivanje gubitaka iznad odobrenih od strane Agencije ne tereti tarifa za krajnje kupce, već distributivnu kompaniju.

Uz sprovođenje nadzora nad radom energetskih subjekata nijesu uočene nepravilnosti u radu koje bi imale negativnog uticaja na funkcionisanje elektrodistributivnog sistema.

U 2015. godini subjekti su međusobno zaključivali sve ugovore u cilju zakonitog funkcionisanja elektroenergetskog sistema.

U postupku nadzora posebna pažnja je posvećena spremnosti energetskih subjekata kroz postavljanje sistema za prikupljanje podataka koji se odnose na kvalitet snabdijevanja i pružanje usluga. Crnogorski elektroprenosni sistem ispunjava obaveze, dok je Distribucija djelimično ispunjavala svoje obaveze, vezano za kvalitet. Te obaveze su uspostavljene novim Zakonom o energetici, tako da Agencija ovih dana radi na izradi pravila za praćenje kvaliteta i ta će pravila biti u primljeni za godinu dana, odnosno finansijski efekti nepoštovanja kvaliteta će biti primjenjivi za dvije godine u skladu sa zakonskim rješenjem.

Nadzor je vršen takođe u sektoru nafte i gasa. U posebnom poglavlju obrađeno je finansijsko poslovanje energetskih subjekata Elektroprivrede Crne Gore CGES operatora tržišta Montenegro bonusa u dijelu obavljanja licencirane djelatnosti snabdijevanje električnom energijom i Rudnika uglja Pljevlja.

EPCG u finansijskim iskazima za 2015. godinu, koju su objavili na sajtu Komisije za hartije od vrijednosti, ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 256,85 miliona eura, ukupne rashode 244,82 miliona, dobit prije oporezivanja 12,02 miliona, a dobit nakon oporezivanja 10,77 miliona eura.

CGES je ukupan prihod prijavio u iznosu 32,5 miliona eura, ostvario rashod u iznosu od 27,10, odnosno ostvario dobit prije oporezivanja 4,5 miliona, a dobit nakon oporezivanja 4 miliona eura.

Crnogorski operator tržišta električne energije ostvario ukupan je prihod od 612.000 eura, ukupne rashode 499 odnosno ostvario je dobit prije oporezivanja iz redovnih aktivnosti u iznosu od 112.000 eura.

Rudnik uglja je ostvario ukupan prihod u iznosu od 55.757.742 eura, što je više za 23% u odnosu na 2014 .godinu, a rashode u iznosu 49 miliona, odnosno ostvario je dobit poslije oporezivanja u iznosu od 4.919.000.

Od 63 licencirana subjekta u sektoru nafte i gasa Izvještaj za 2015. godinu dostiglo je 49 od čega je 38 ostvarilo pozitivan finansijski rezultat, dok je 11 ostvarilo negativan finansijski rezultat.

U 2015. godini nije bilo novih snabdjevača niti promjena u načinu snabdijevanja krajnjih kupaca. Svi kupci koji su direktno priključeni na prenosni sistem, osim Kombinata aluminijuma koje ga je snabdijevao Montenegro bonus. U međuvremenu su se desile promjene, normalno ovo je 2016. godina Kombinat ne napaja Montenegro bonus, pojavili su se novi snabdjevači, imamo četiri nova snabdjevača, što je dobar put za zaživljavanje tržišta i o tome normalno će biti više priče u narednom izvještaju. Tržište je otvoreno 01.01.2015. godine, a na tržištu imamo 42 učesnika, 35 trgovaca, dva snabdjevača, pet proizvođača. Ovu su podaci iz 2015. godine, a stanje se sad promijenilo.

Na samom kraju u Izvještaju posebno mjesto zauzimaju aktivnosti Agencije u međunarodnim organizacijama, posebno o Energetskoj zajednici i njenim tijelima, gdje predstavnici Agencije imaju ključne uloge od presjedavanja u pojedinim tijelima do učešća u pojedinim radnim grupama. Zahvaljujem na dozvoljenom prekoračenju.

Hvala gospodine potpredsjedniče, hvala svima na strpljenju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:27:07)

Hvala Vam gospodine Martinoviću.

Da li neko od poslanika želi riječ?

Za riječ se javlja poslanik Filip Vuković.

Da li kao poslanik ili izjavitelj Odbora?

Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ (27.12.16 12:27:30)

Želio bih prvo na početku da čestitam kolegi Genciju na premijernom predsjedavanju crnogorskim Parlamentom. Nadam se da je svjestan da je ovim ušao u istoriju crnogorskog Parlamenta kao prvi Albanac koji predsjedava najvišim organom Crne Gore.

Što se tiče Izvještaja Agencije o stanju u energetskom sektoru Crne Gore ko ga je pažljivo čitao ili pažljivo slušao gospodina Martinovića, može da zaključi da se u crnogorskoj energetici stvari mijenjaju jako malo ili jako sporo u onom glavnim djelovima. Znači, ima promjena ali izvještaji koji se vrlo kvalitetno i vrlo pedantno prave iz godine u godinu liče jedan na drugi, osim djelova koji se odnose na ova funkcionalna razdvajanja Elektroprivrede Crne Gore koja su obaveza i u pregovaračkom postupku i obaveza koju smo preuzeli stupanjem u Energetsku zajednicu 2005. godine, praktično nema nekakvih velikih novina.

Najvažnije novine bi trebalo da se dešavaju u proizvodnji električne energije, s obzirom da Crna Gora je i dalje i u ovakvom tempu će biti i ubuduće, bar u narednoj deceniji, uvoznik električne energije.

Sve ove stvari koje su vezane za uvođenje brojala za izdvajanje distribucije i sistema pravljenje zasebne firme, stvaranje uslova za slobodno trgovanje električnom energijom i tako dalje, neće mnogo donijeti koristi građanima Crne Gore i državi uopšte, ukoliko se ne uozbilje aktivnosti na proizvodnji električne energije, to jest na konačnom završetku tog dugoročnog procesa da je Crna Gora energetski zavisna.

Naravno u nekim oblastima ekonomije bićemo još dugo zavisni. To su neki procesi ili neka dijalektika kao što je poljoprivreda, kao što su neki drugi vidovi industrija za koje je potrebno mnogo nekih promjena. Ovo je oblast u kojoj možemo relativno brzo u odnosu na druge da veliki problem, spoljno trgovinski deficit, izbalansiramo ne samo u energetskom nego i u ekonomskom smislu. Onda bi posebno svi izvještaji i završnog računa i naši budžeti koje planiramo iz godine u godinu imali mnogo povoljniji efekat. Izvještaj kao izvještaj zaslužuje sve pohvale. Agencija koja pravi te izvještaje, takođe zaslužuje sve pohvale. Mislim da neću biti grub ako kažem da im to i nije teško s obzirom da su većina njih u svom radnom vijeku bili menadžeri, vrhunski ili top menadžeri u kompanijama koje su bile u sastavu Elektroprivrede tako da i najbolje poznaju taj

segment naše privrede, energetiku. Ako tome dodamo da nema mnogo promjena, onda izvještaj i mora da bude kvalitetan.

S obzirom da je ovdje danas rasprava o izvještaju, a ne o pojedinačnim djelovima energetskega sektora Crne Gore i stanja u energetici, ne bih ulazio u detalje. Lično kao poslanik i kao neko ko je isto dugo radio u tom sektoru, mogu da kažem da sam jako nezadovoljan aktivnostima koje su vezane za proizvodnju električne energije. Električna energija je uslov razvoja, uslov većeg standarda građana svih država, naravno i Crne Gore.

Nadam se da će se, kada budemo razmatrali izvještaj za 2017. godinu, nešto promijeniti. Danas bismo mogli odmah da usvojimo izvještaj i za 2016. godinu pošto će biti isti kao prethodne godine, za razliku od vjetrogeneratora koji će se, nadam se, sljedeće godine pustiti u pogon i bar u jednom segmentu obnovljivih izvora popraviti tu sliku u proizvodnji električne energije, što je, takođe, jedan od uslova za te naše željene evropske integracije. Jer, ova oblast će biti, takođe, zahtjevnija da se svi naši propisi i svi naši standardi usaglasa s direktivama Evropske unije.

Takođe, kod njih ima mnogo novina koje mi, nažalost, onako površno pratimo. Činjenica da je napravljen Evropski parlament Energetske zajednice, da će se posebno jedan dio Evropskog parlamenta baviti proizvodnjom, prenosom i distribucijom električne energije, uz gas govori, koliko je to važan segment privrede i ekonomije Evropske unije. Time želim da kažem da i naš sektor električne energije zaslužuje mnogo više pažnje i mnogo više angažovanja, a sve u cilju popravljivanja našeg spoljnotrgovinskog deficita koji je praktično, grubo rečeno, omča o vratu ove države.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:33:55)

Zahvaljujem dr Vukoviću. Njemu se lično i zahvaljujem na upućenim čestitkama na moje predsjedavanje. Želim podsjetiti da je potpredsjednik ovog parlamenta bio i gospodin Džemal Perović ispred tadašnjeg Liberalnog saveza Crne Gore, tokom 90-ih, a ovo je sigurno od našeg zajedničkog napora 2006. godine, nezavisnosti, prvo predsjedavanje i sigurno da ću se potruditi da to, u skladu sa svim obavezama, izvršim u interesu građana i naših birača.

Pitam da li još neko od poslanika želi da učestvuje u raspravi.

Pitam predstavnika Agencije da li želi dati završnu riječ.

Da, želi. Izvolite.

DRAGUTIN MARTINOVIĆ (27.12.16 12:35:02)

Želim kratko.

Želim da se priključim ovim čestitkama i želim vam uspješan rad kao potpredsjedniku Skupštine.

Zahvaljujem se gospodinu Vukoviću, on se izrazio što se tiče Agencije. Prosto bih se zahvalio jer je pozitivna ocjena rada Agencije. Složio bih s tim da, nažalost, nemamo novih proizvodnih objekata.

Međutim, od 2005. godine bilo je dosta ozbiljnih promjena u energetskega sektoru. Kao što znate, 2009. godine odvojio se Prenos, što je jako bitno. To je cilj zaživljavanja jedinstvenog tržišta električne energije u Evropi. Prvi korak smo napravili između prvih država u regionu. Iza toga, ove godine, kasnili smo s tim, to je bila obaveza po prethodnom zakonu, da se odvoji operator distribucije. On se usješno odvojio ove godine, što opet stvara pretpostavke za pojavljivanje, odnosno otvaranje tržišta, odnosno pojavljivanje novih snabdijevača. Mi već imamo četiri nova snabdijevača koji jako dobro, zasad stidljivo najavljuju pojavu na tržištu, najavljuju mali broj budućih kupaca koje će napajati, ali je bitno da se pojavljuju. Oni već ispipavaju tržište. To je sve dobro radi građana Crne Gore jer je cilj da se pojave novi snabdijevači, da se pokuša da se postignu povoljniji uslovi, odnosno niža cijena.

Treći ozbiljni korak je otvaranje tržišta koje je otvoreno 1. januara 2015. godine, nažalost to je bilo formalno i to se moralo uraditi. Ove godine rezultati koje imamo već pokazuju da imamo

nekakvih napredaka. Ono što hoću da istaknem, a što je jako bitno, takođe ušli smo u veliki projekat izgradnje AMM sistema. Šta je taj AMM sistem? To je velika investicija koja je dosad koštala oko 60 miliona eura. Ta investicija postigla je da se gubici u Elektrodistribuciji smanje na, imamo ostvarenje u 2016, 15,80, odnosno bilans za 2017. godinu je 13,52. Svi znate ovdje da su gubici na distributivnoj mreži bili ogromni problem, da su bili jako visoki, ali postepenim mjerama se to dovodi do kraja. To je jedan napredak.

Ono što je bitan napredak, to su obnovljivi izvori. Mi imamo subjekte koji su stekli privremeni status, deset subjekata, čija je ukupna snaga 96,39 ovdje spada i Park vjetrogeneratora na Krnovu, čija je snaga 72. Ukupnu enegiju koju treba da proizvedu ovi subjekti koji još nijesu aktivirani je 295 gigavat sati. To je više nego što bi proizvela Hidroelektrana Komarnica. Oni koji trenutno imaju status ovlašćenih proizvođača, broj tih subjekata je ukupno osam, njihova snaga je 13,56 megavata, a energija koju trenutno proizvode je 50,5 gigavat sati. Tako da ima napredaka, ide dosta sporo, a dobro bi bilo da se rade veliki energetske objekti. Slažem se da tu Crna Gora tapka, a od 1982. godine nije napravljen nijedan veliki energetske objekat. Toliko. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (27.12.16 12:38:14)

Hvala, gospodine Martinoviću.
Još se želi uključiti gospodin Filip Vuković.

FILIP VUKOVIĆ (27.12.16 12:38:25)

Pošto je gospodin Martinović bio je jedno vrijeme direktor Distribucije, odnosno sada se to zove CEDIS, nadam se da zna, podsjetiću ga da u državama Evropske unije taj naš CEDIS će morati da garantuje kupcima svoje usluge, da u toku godine mogu da ostanu bez struje ukupno 12 časova. Zamislite da, ako sam ja novi prodavac ili novi trgovac na tržištu električne energije i ugovorim s CEDIS-om da moju robu transportuje do onoga s kim imam ugovor i u ugovoru stoji da se ja obavežujem da ću imati konstantnu isporuku energije, a CEDIS, odnosno Distribucija, mi je znamo kao Distribuciju, moraće da garantuje da potrošač ne smije da ostane zbirno više od 12 časova. To je, recimo, u Češkoj, Slovačkoj, Austriji itd. Zamislite sada u našem stanju distributivne mreže sa svim trafostanicama, sa svim stubovima od kojih su neki stari ko zna koliko godina, kada će i koliko para je potrebno uložiti u taj distributivni sistem da sve ovo bude onako kako želimo. To je jedan od primjera gdje se nalazi naš energetske sektor.

Što se tiče obnovljivih izvora električne energije, njihove instalisane snage, snaga je jedno, proizvodnja je drugo, ona opet ništa ne znači, obnovljivi izvori, mi treba da ih iskoristimo sve, ali ako ne budemo imali valorizaciju ovih neobnovljivih izvora tj. energije iz fosilnih goriva, iz uglja, onda ćemo mi daleko premašiti taj procenat 30%, 33% koliko je naša obaveza da imamo obnovljivih izvora. Već smo ga premašili, i šta ćemo dobiti? Dobićemo da imamo jako visoku cijenu električne energije, a nećemo mnogo popraviti stanje u energetske sistemu, odnosno u trenucima kad mi imamo te viškove, te obnovljive energije imaju je svi u okruženju i tada možete da kupite besplatno, čak se dešavalo jedne godine da se u našem sistemu plaćali da preuzmemo viškove energije da ne bi gasili velike proizvođače u regionu.

Cijenim i uvažavam da je gospodin Martinović htio da akcentuje da se radi nešto, naravno da se radi. Ali ja samo pričam o tempu, da taj tempo je jako spor isto kao ova naša želja za rastom našeg bruto nacionalnog dohotka. Ako taj rast ne bude veći to ništa ne znači što on raste 2%, 1%, 0,1%, on mora da ima mnogo veći rast da bi mi mogli da servisiramo sve naše obaveze, da idemo u nove investicije i da imamo ono željeno dovođenje investitora u privredu i crnogorsku ekonomiju. Tada skoro da neće biti važno ko vodi Ministarstvo finansija, ko vodi Ministarstvo ekonomije, dok to ne bude jako lako ćemo nalaziti greške u radu i kritike i ministru finansija, pričam ministru finansija zato što je gospodin ministar prisutan tu, a naravno i u ovom dijelu stanja u energetske sektoru Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:41:56)

Zahvaljujem gospodine Vukoviću.
Da li gospodin Martinović želi riječ?
Da apsolutno možete imati završnu riječ. Izvolite.

DRAGUTIN MARTINOVIĆ (27.12.16 12:42:06)

Tačno je ovo što gospodin Vuković govori, Distribucija jeste, to je da kažem istorijsko nasljeđe i stanje mreže takvo kakvo jeste.

Međutim, hoću da naglasim jednu činjenicu. Mi smo za naredni regulatorni trogodišnji period odobrili investicije u distributivni sektor 75 miliona. To su ozbiljne pare i ozbiljna ulaganja upravo /prekid/ radi postizanja kvaliteta. Upravo se primičemo onome što propisuje Evropska unija.

Takođe, zakon nas obavezuje, zakon je rekao da do kraja ove 2016. godine moramo donijeti pravila za kvalitet snabdijevanja potrošača.

Do kraja 2017. godine se moraju prikupljati podaci o parametrima kvaliteta i to su dužni i CEDIS i CGES i snabdjevači da prikupljaju te podatke, a onda finansijske mjere odnosno kažnjavanje ljudi zbog nepoštovanja kvaliteta, radi se o tim vremenima zastoja snabdijevanja, o nekvalitetnom snabdijevanju, odnosno lošem naponu itd. Posljedice će snositi oni koji ne budu imali kvalitet snabdijevanja. Definitivno se radi na tome, zakon je dao neke razumne mjere, mislim da su to neki realni rokovi i nadam se da će se ti rokovi ispoštovati i da ćemo imati sankcionisanje onih koji ne poštuju, odnosno koji su dužni da daju kvalitet energije, a ne poštuju taj kvalitet energije. To je vezano za to.

Samo bih htio da kažem dobro je što se radi, obnovljivi izvori se rade u Crnoj Gori i dobro je što se radi. Znači ulaže se, neko prepoznaje da se u tom sektoru isplati ulagati i normalno da je to dobro. Crna Gora je potpisnica Sporazuma da će postići nacionalni cilj 33% učešća obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije. Mi smo ovih dana zatražili od Ministarstva da nas obavijesti gdje smo mi sada otprilike sa postavljanjem toga cilja, ne znam, nijesmo dobili precizan odgovor, ali ako smo tu negdje blizu, onda je znači Crna Gora uradila sve čime se obavezala pristupanjem, odnosno potpisivanjem Sporazuma o Energetskoj zajednici.

Toliko, hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:44:22)

Zahvaljujem.

Ovim konstatujem da je pretres završen, o ovome ćemo se izjasniti naknadno.

Poštovane kolegice i kolege poslanici i shodno dogovoru prelazimo na objedinjeni pretres o sljedećim tačkama dnevnog reda i to: **Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru**, to je 9. tačka gdje je predlagač Vlada; **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti; Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica; Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost; Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama; Predlog zakona o reprogramu poreskog potraživanja** to je 14. tačka i **Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata izbornih kampanja**, to je 15. tačka, gdje su predlagači poslanici.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Ministarstvo finansija, Darko Radunović, ministar finansija, mr Nikola Vukićević, generalni direktor Direktorata za budžet, Novo Radović, generalni direktor Direktorata za poreski i carinski sistem, Tamara Ivković, koordinatorka Odsjeka za budžetsku politiku i procedure i Olga Uskoković, načelnica Direkcije za obračun i kontrolu zarada Direktorata za budžet, koju pozdravljamo.

Ministarstva rada i socijalnog staranja Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja i Goran Kušević, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu, očekujemo da će nam se pridružiti.

Poslanici predlagači zakona: dr Petar Ivanović, dr Miodrag Vuković, dr Predrag Sekulić i dr Filip Vuković.

Izvjestioci odbora su: Zakonodavnog odbora dr Filip Vuković, dr Predrag Sekulić, Obrad Mišo Stanišić, Jovanka Laličić, Andrija Popović i dr Miodrag Vuković; Odbora za ekonomiju, finansije i budžet dr Vujica Lazović i dr Predrag Sekulić; Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Nedžad Rešević.

Otvaram pretres.

Da li predstavnici Vlade žele dopunsko obrazloženje?

Dajem riječ ministru finansija gospodinu Radunoviću.

Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (27.12.16 12:47:32)

Poštovani, u vezi dostavljenog Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu sa planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga i obrazloženjem Predloga zakona u budžetu za 2017. godinu iznio bih osnovne fiskalne pokazatelje i nekoliko uvodnih napomena koje smatram da su od značaja za dalju diskusiju po predmetnoj tački dnevnog reda.

Predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu, državni budžet je planiran u iznosu od dvije milijarde i šest miliona eura i manji je za oko 25 miliona eura u odnosu na Zakon o izmjenama Zakona o budžetu za 2016. godinu ili 119 miliona eura od Zakona o budžetu za 2016. godinu. U strukturi možete vidjeti tekući budžet iznosi 863 miliona eura, dok je za 2016. godinu iznosio 772 miliona ili 91 milion eura više. Budžet državnih fondova iznosi 639 miliona eura ili 13 miliona eura više. Kapitalni budžet je 283 miliona eura ili 52 miliona eura manje. Transakcije finansiranja iznose 220 miliona eura ili 173 miliona eura manje, bruto domaći proizvod planiran je na tri milijarde i 930 miliona eura uz realan rast od 3,2%. Prilikom izrade Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu pošlo se od sljedećih pretpostavki - ciljeva ekonomske i budžetske politike Vlade Crne Gore, koja je definisana kroz srednjoročna, strateška dokumenta u oblasti spoljnje i unutrašnje politike, plana sanacije budžetskog deficita i javnog duga, realnih ekonomskih potencijala države, Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i dosadašnjeg nivoa potrošnje kod korisnika budžetskih sredstava. Strateški cilj ekonomske politike je povećanje životnog standarda građana. Ovaj cilj postiže se kroz stvaranje uslova za dinamičniji rast i razvoj, jačanje konkurentnosti ekonomije i fiskalnu održivost.

U skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti Vlada je pripremila i /prekid/ sa ciljem da se budžetski deficit i javni dug prilagode u okvirima iz zakona i kriterijume iz Mاستrihta. I pored činjenice da je u 2017. godini bilo neophodno određene izdatke uvećati u odnosu na 2016. godinu, efekti tih mjera se procjenjuju na preko 3% bruto domaćeg proizvoda. Dok je za budžetski deficit za očekivati da se vrati u zakonom propisanom okviru u planiranom periodu, smanjenje javnog duga predstavlja veliki izazov u srednjoročnom i dugoročnom periodu za crnogorske javne finansije. Osim zakonske obaveze postoji neophodnost izrade solidnog plana sanacije u cilju povratka povjerenja agencija za kreditni rejting i finansijska tržišta i sposobnost Crne Gore da redovno izmiruje svoje finansijske obaveze. Efekat mjera fiskalne konsolidacije za 2017. godinu je sljedeći: u primicima imamo ukupan iznos od 59,30 miliona, naplata zaostalog poreskog duga 12 miliona. Ukidanje poreskih izuzeća 1,5 miliona, jačanje poreske discipline 15 miliona i povećanje akcize na mineralna ulja 32 miliona.

U izdacima imamo 57,45 miliona, bruto zarade i doprinosi na teret poslodavaca 5,6 miliona, prava iz oblasti socijalne zaštite 16,55, kapitalni budžet 10 miliona i ostali rashodi 36,06. Zbir primitaka i izdataka u ukupnoj fiskalnoj konsolidaciji je 121,51milion, tako da na procijenjeni bruto društveni proizvod ili bruto domaći proizvod za 2017. koji je 3 milijarde 928 daje procenat od 3,24.

Koje su to mjere na rashodnoj strani budžeta? Neusklađivanje bruto zarada po osnovu godijna radnog staža, minulog rada u 2017. godini, krajem prvog kvartala 2017. godine i u 2018. godini. Samanjenje zarada funkcionerima za 8% kategorije A, B i C. Efekat je bruto 2,8 miliona

eura. Korekcija visina naknada po osnovu rođenja toje i više djece, predloženom mjerom naknada u iznosu od 70% prosječne neto zarade 336 eura bila bi smanjena na iznos od 264 eura, dok bi naknada u visini 40% koja je bila 192 eura bila smanjena na iznos od 144 eura. Fiskalni efekat je 14,95 miliona eura.

Odlaganje primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti kojim je uvedena odredba prema kojoj dijete koje pohađa osnovnu ili srednju školu pod uslovom da mu roditelji ne primaju socijalna i materijalna davanja po bilo kom osnovu, a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica ostvaruju pravo na dječiji dodatak od 01.01.2018. godine. Racionalizacija kapitalog budžeta je u visini od 10 miliona eura, racionalizacija ostalih rashoda u budžetu je 36 miliona eura. Nakon sprovedenih mjera rezultati za period od 2017. do 2021. godine su sljedeći: stabilno funkcionisanje javnih institucija i redovno servisiranje potreba države i obaveza prema korisnicima budžetskih sredstava. Tekuća budžetska potrošnja počevši od 2017. godine u potpunosti se finansira iz izvornih prihoda čime se zadovoljava jedan od osnovnih uslova za planiranje fiskalne politike.

Izvorni prihodi veći od tekuće potrošnje za 49 miliona u 2017. godini ili 1,25% bruto društvenog proizvoda, 93 miliona u 2018. ili 2,2% bruto domaćeg proizvoda, 104 miliona u 2019, 142 miliona u 2020. i 181 milion u 2021. godini. Smanjenje budžetskog deficita koje će se kretati u rasponu od šest procentnih poena bruto domaćeg proizvoda u 2017. godini, do 3,9% bruto domaćeg proizvodnje u 2019. godini, nakon čega prelazi u zonu suficita počevši od 2020. godine. Prelazak nivoa javnog duga na silazni trend. Javni dug raste do nivoa 79,5% bruto domaćeg proizvoda u 2019. godini nakon čega se smanjuje, odnosno prelazi na silazni trend, odnosno na 74% u 2021. godini. Nastavak velikih izdvajanja za investiciju, infrastrukturu, imajući u vidu da se u ovom periodu realizuje projekat izgradnje prioritetne dionice autoputa Bar-Boljare na nivou od ukupno 7,2% bruto domaćeg proizvoda.

U 2017. godini biće neophodno zaduženje u visini do 455 miliona eura, 221 milion eura za otplatu duga i obaveze iz prethodnog perioda, cirka 200 miliona za potrebe izgradnje autoputa i 34 miliona eura za potrebe stvaranja fiskalne rezerve. Imajući u vidu prethodno, budžet za 2017. godinu je koncipiran na način da se omogući konsolidacija javnih finansija uz smanjenje budžetskog deficita i stvaranje uslova za postepeno smanjenje javnog duga uz uvažavanje realizacije infrastrukturnih projekata kojima se doprinosi stvaranje nove vrijednosti. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 12:56:53)

Zahvaljujem ministre Radunoviću.

Otvaram pretres. Imamo za sad ispred Kluba DPS-a prijavljenog predstavnika Kluba doktora Predraga Sekulića.

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (27.12.16 12:57:11)

Hvala Vam gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre, dozvolite da na samom početku i ja izrazim žaljenje što danas sa nama nijesu kolege iz opozicije, što im tema budžeta nije dovoljno inspirativna za povratak u Parlament. Vjerujem da bi smo imali dovoljno argumenata da ih ukrstimo zajedno i da vidimo šta je to što Crnu Goru, kada je riječ o ekonomskoj politici, sleduje u narednih nekoliko godina.

Da počenemo redom. Prvi put u samom Parlamentu imamo plan sanacija budžetskog deficita i javnog duga uz Predlog zakona o budžetu. Uvažene kolege, zašto to govorim? Prije svega, zbog činjenice da ovakav plan zajedno sa svojim budžetima usvaja većina članica Evropske unije. Dozvolite samo da kažem da od 29 članica Evropske unije samo njih šest se uklapaju u kriterijume iz Mاستrihta koji su definisani negdje 1992.godine, a kasnije dopunjavani 2005. i 2011.godine. Čini mi se da kada su definisani ti kriterijumi niko nije računao da može doći do ovako snažne ekonomske krize kao što se to desilo 2008. godine kada je finansijska kriza iz Sjedinjenih Američkih Država se pretočila u Evropu i donijela nam ekonomsku krizu. Ovo s toga

što moramo da znamo da svaka kriza za sobom donosi nekoliko negativnih efekata. Prije svega, mislim na pad privrednog rasta, pad bruto društvenog proizvoda, veliki dio zemalja euro zone i Evropske unije je bio nekoliko godina u deficitu. Moramo da znamo da Crna Gora kao otvorena ekonomija trpi sve te posljedice. Uostalom, hajmo da pogledamo makro ekonomske pokazatelje iz zemalja u regionu, iz zemalja Evropske unije i biće nam jasno da Crna Gora ne može da ima pozitivna ekonomska kretanja, u koliko ta pozitivna ekonomska kretanja nemaju većina zemalja Evropske unije i većina zemalja našeg regiona.

Naravno, nije mi želja da pravdam javni dug Crne Gore sa tim što je recimo javni dug Hrvatske ili Slovenije, zemalja Evropske unije, mnogo veći. Italijanski javni dug je nekih 120% bruto društvenog proizvoda, belgijski dug, ako se maknemo iz zemalja mediteranskog bazena koji je negdje drugačije razmišlja kada je riječ o ekonomskoj politici Grčke ili recimo Portugala, gdje recimo belgijski dug više od 100% bruto društvenog proizvoda. Znači, moramo da znamo da je crnogorski javni dug rastao onako kako je jačala ekonomska kriza i čini mi se da nema niko dileme da ako govorimo o spašavanju crnogorske ekonomije i crnogorske privrede radili smo sve ono što su radile i druge zemlje Evropske unije po cijenu povećanja javnog duga.

Naravno, ne treba zaboraviti da je Crna Gora od sticanja svoje nezavisnosti u nekoliko godina imala ne samo visoki rast bruto društvenog proizvoda koji je negdje dostizao i dvocifrene cifre, nego govorim i o onome što je bio i suficit budžeta i čini mi se da je to negdje pomoglo da negdje budemo fleksibilniji, da negdje lakše dočekamo ekonomsku krizu. Međutim, kažem još jedan put, svi naponi države na onome što je bila sanacija privrede sa jedne strane su urodili plodom, a sa druge strane kao rezultat imamo visoki javni dug. Ne treba zaboraviti da smo imali naslijeđenu lošu infrastrukturu. Ovo govorim stoga što kada bismo sabrali ono što smo dali za kapitalni budžet došli bismo upravo do one cifre koja negdje jeste naš javni dug. Ne treba zaboraviti da smo recimo u 2011. do 2015. znači čak i u godinama ekonomske krize ili suočavanje sa posljedicama ekonomske krize, uložili više od pola milijardi upravo kroz Direkciju javnih radova i kroz ono što je ulaganje u infrastrukturu. Ne treba zaboraviti da smo u ovom parlamentu svi zajedno razgovarali na temu izgradnje autoputa kroz zakonske predloge i da smo se svi složili da to s jedne strane hoće povećati naš javni dug, ali sa druge strane autoput će značiti i mnogo drugih benefita. Znači, ne samo što govorimo o boljem infrastrukturnom povezivanju, bez kojeg nema rasta ekonomije, nego govorim i o onome što će dobaciti kao rast bruto društvenog proizvoda u nekim narednim godinama.

Naravno, treba biti veoma otvoren i saopštiti i ono što kada govorimo o upoređivanju sa regionom crnogorska prosječna plata je veća nego što su to plate država u regionu. U Crnoj Gori je prosječna plata 494 eura, a u Srbiji 378, u Makedoniji je 360. Vjerujem da je svima nama jasno da razlike nema mnogo između 380 i 400 ili 420 eura kada govorimo o prosječnoj plati, ali moram da kažem i ovo znači dokle god nemamo jači privredni rast u regionu, dokle god nemamo privredni rast u Evropskoj uniji, ne može Crna Gora očekivati da bude ostrvo na kojem će i privredni rast da raste i plate da rastu, a da se javni dug smanjuje. Čini mi se da to negdje bolje razumiju građani Crne Gore nego što to razumiju političke partije. Uostalom podsjetiću da u vrijeme pada bruto društvenog proizvoda, da u vrijeme rasta javnoga duga imali smo ovdje predlog od strane naših političkih kolega iz drugih političkih partija za povećanje izdataka za rad političkih partija. To je bio jedan od naših motiva da predložimo kroz Zakon o finansiranju političkih partija i političkih subjekata da se ti izdaci smanje i da ti izdaci koji će negdje nanijeti uštedu budžetu oko 860 hiljada eura, na drugoj strani su omogućili Vladi, mislim da je to dobro, to je Vlada danas saopštila, da u naredna tri mjeseca ne donosi mjere o zamrzavanju onoga što je bilo pitanje minolog rada u platama i da se zajedno sa dva sindikata donese zajednička odluka koja se tiče i kolektivnih ugovora.

Još jedna stvar negdje izaziva veliku pažnju naše javnosti, to je pitanje poreskog duga. Da budemo jasni oko toga, poreski dug u ukupnom iznosu je negdje oko 587 miliona. Ovo govorim zbog toga što, ne zato što je taj dug mali, nego zato što se često licitira sa cifrom od 700 ili 800 miliona, ali moramo da znamo da je naplativi poreski dug negdje oko 230 miliona. Naplativ, znači govorim o onim privrednim subjektima koji još uvijek posluju. Vjerujem da u ovom poreskom dugu, ukupnom poreskom dugu, su i dugovi nekih privrednih subjekata ranijih društvenih preduzeća, akcionarskih društava koji su davno otišli pod stečaj i iz čije se imovine nije mogla naplatiti država. Naravno ne treba podsjećati da smo svi zajedno donijeli zakon da država bude među zadnjim u

tom naplatom redu, odnosno da se prvo izmire obaveze one koje privredna društva imaju prema zaposlenima i da se izmire povjerioci, a tek na kraju da to bude i izmirivanje obaveza prema državi.

Ono što je pozitivno kada govorimo o budžetu jeste prije svega činjenica da ni u jednom dijelu nije doveden u pitanje naš spoljno politički prioritet. Pri tome mislim na članstvo u NATO i milim na članstvo u Evropsku uniju. Ne treba zaboraviti da smo otvorili 2/3 poglavlja u pregovorima sa Evropskom unijom, da nas u tom dijelu čeka dosta obaveza, da nas čeka otvaranje, nakon što smo otvorili vrlo zahtjevna poglavlja u oblasti poljoprivrede, da nas čekaju otvaranje poglavlja 27, kada je u pitanju ekologija itd.

Ono što je dobro jeste što nije dovedeno pitanje razvojne komponente budžetu i čini mi se da to nam negdje uliva nadu s obzirom na sve ono što su makroekonomske proekcije da ćemo dostići onaj privredni rast koji je negdje planiran u tome srednjoročnom periodu, govorimo o relanom rastu od 3% u narednoj godini, odnosno nominalnom rastu negdje preko 4%. U svakom slučaju mislim da je dobro da udio javnog duga smanjimo tako što ćemo povećavati bruto društveni proizvod. Naravno ni ekonomska nauka se ne slaže do kraja na koji način to treba raditi, ali čini mi se da miks onih mjera koje je predložilo Ministarstvo finansija, odnosno Vlada Crne Gore daje nam za pravo da će ta projekcija biti, ne samo da će biti ispunjena, s jedne strane, jer je u pitanju realna projekcija, nego ukoliko pozitivna ekonomska kretanja budu i u regionu i u Evropskoj uniji da ćemo to i premašiti.

Ne treba zaboraviti takođe da imamo neke nove izdatke, ovo kažem zbog građana Crne Gore, recimo u prošloj godini smo imali nešto preko 11 miliona izdataka za Javni servis, za Radio Televiziju Crne Gore, ove godine ti će izdaci biti negdje preko 17 miliona, znači povećanje više od šest miliona. To je zbog digitalizacije i to je nešto što su preuzete obaveze i to je nešto što je u konačnom odnos ne samo prema Javnom servisu nego prema građanima Crne Gore. Imao sam prilike da prisustvujem i sjednicama koje smo imali i Odboru za poljoprivredu, turizam, ekologiju i prostorno planiranje, i zaista vjerujem ako je suditi prema onome što smo čuli od predstavnika Ministarstva da je ovaj budžet ne samo realan nego ni u jednom dijelu ne dovodi u pitanje razvojnu komponentu.

I naravno, zaista ono što treba da radije jeste da na srednjoročnoj makroekonomskoj projekciji, znači već tokom 2021. godine nećemo imati deficit javne potrošnje što je veoma značajno u naredne dvije tri godine ćemo ga spuštati negdje oko 3% ili ispod 3% i ono što je veoma značajno da ćemo u tom nekom periodu imati i smanjenje javnog duga kada je u pitanju odnos prema bruto društvenom proizvodu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 13:07:00)

Zahvaljujem kolega Sekuliću.

Ovo je bilo takođe ispred predlagača Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, a takođe i ispred Odbora za ekonomiju, finansije i budžet ispred koga je takođe izvjestioc dr Vujica Lazović, pa bih pitao da li gospodin Lazović želi riječ.

Da, želi.

VUJICA LAZOVIĆ (27.12.16 13:07:36)

Hvala poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici,

Mi smo na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet donijeli odluku da podržimo Predlog zakona o budžetu. Za to nas je opredijelilo mnogo razloga o jednom dijelu razloga je govorio uvaženi kolega Sekulić, a ja bih želio da saopštim da ono što posebno u ovom momentu mi cijenimo jeste činjenica da se Vlada morala opredijeliti za plan sanacionih mjera. Tu nije bilo mogućnosti da se bira neki drugi scenario. Mi možemo razgovarati da li su sve te mjere dobro izvagane, da li je bilo prostora možda da se na nekom drugom mjestu više zahvati itd. ali generalno svaka od tih mjera može da bude na stručan način tretirana. Ono što smo ovih dana bili u prilici da svi zabilježimo jeste da su pojedine od tih mjera iz političkih uglova posmatrane, da su

imale rekao bih određenu dimenziju socijalne politike. Svakako, mi kao društvo i kao država u čijem Ustavu piše da težimo društvu socijalne pravde i da smo država socijalne pravde da tako kažem moramo i o tome voditi računa, ali ono što je generalno pitanje jeste da nijesu u pitanju samo mjere koliko mi moramo neke stvari strukturno da promijenimo. Možemo mi govoriti sada u ovom momentu da možda nije dobro što smanjujemo zarade zaposlenim u javnom sektoru, jer ako ih budete anketirali značajan broj njih će reći još uvijek da je slabo plaćen. Ako se uporedite sa zamljama u okruženju ili sa zamljama, rekao bih zajednicama kojima težimo, sa zamljama Evropske unije, još uvijek nijesu značajne zarade u javnom sektoru. Mislim da je ovo jedna dobra mjera u tom smislu da se smanje te zarade. Postoji razmišljanje da bi to moglo da bude i više, ali bi svaki dobar ekonomista rekao znate na taj način utičete na smanjenje agregatne tražnje, ako smanjujete agregatnu tražnju onda smanjujete ekonomski rast i to možda nije dobra mjera i od Kensa pa na ovamo, svi će vam stručnjaci sugerisati, naročito u malim društvima gdje je država odnosno budžet generator razvoja.

Kolega Sekulić je govorio oko poreza, naplate poreskih potraživanja. Dobro je da smo konačno tu famu, da tako kažem, razgolili tih 700 miliona to je nešto što je kumulirano i od kompanija koje su prije desetak godina ugašene, ali kamata na kamatu... Tih 238 miliona eura koliko je realno naplativo, ajde sada da razložimo i to je zadatak Ministarstva finansija. Znam da je Vlada u prethodnom periodu radila oko toga, nije to jednostavno sad naplatiti. Ne kažem da li je tu pravljeno propusta, hajmo da otvorimo tu priču ne treba bježati od toga, ali ne možete sad reći naplatićemo i na način da se pokrene stečaj u toj kompaniji. U tim kompanijama imate po 100, 200, 300 pa i hiljadu zaposlenih. Šta sa tim zaposlenim onda? Imate bumerang i onda odgovor sa druge strane. Dakle, govorim o tome nije lako se opredijeli za jednu ili drugu mjeru, naš generalni problem jeste što više trošimo nego što proizvodimo. Dakle, nije naš problem što nepravedno dijelimo to što je proizvedeno, nego naš generalni problem jeste što se više troši nego što proizvodimo, naš problem je strukturne prirode zato što smo javnu potrošnju ovih gabarita projektovali tamo negdje 2007. kada smo imali suficit u budžetu, a onda poslije toga nemamo te prihode, a javna potrošnja ostala na tom nivou.

Zato, imam jednu vrstu rezerve, svakako mi Socijaldemokrate podržaćemo ovaj zakon, ali imam jednu rezervu zato što se redukovao kapitalni budžet. Mi smo bez ekonomskog rasta, a taj ekonomski rast se značajno obezbjeđuje iz kapitalnog budžeta, iz investicija. Mi bez ekonomskog rasta ne možemo dugoročno da riješimo te strukturne probleme. Dakle, ostaće nam problem i dugova i kamata, ostaće nam problem deficita, ako ne budemo imali visoke stope ekonomskog rasta koje će obezbijediti da tako kažem rast društvenog bogatstva. Kao čovjek koji prosto propagira i kao pripadnik Socijaldemokratske ideje jer znam da nema bogatog društva i društva socijalne pravde bez dinamičnog ekonomskog razvoja, bez ulaganja u infrastrukturu, bez ulaganja u razvojne projekte. Možemo mi zbog političke priče na dnevnom nivou govoriti, dajte ovo ovamo, dajte ovo onamo, ali ako posmatramo stvari ozbiljno, ako posmatramo stvari odgovorno, ako posmatramo stvari dugoročno, ako posmatramo stvari državnički da tako kažem, onda moramo voditi računa o ekonomskom rastu i ekonomskom razvoju. U tom smislu imam jednu malu vrstu rezerve zbog redukcija koje su se morale ovdje uraditi da bi se napravio ukupni balans, a one su urađene dijelom i na štetu kapitalnog budžeta.

Dakle, kao što ste vidjeli ovo je izvještaj koji je dostavljen, poslije jedne kvalitetne rasprave koje smo imali na Odobru za ekonomiju, finansije i budžet gdje su se uključili svi članovi Odbora gdje smo imali prisutne predstavnike Državne revizorske institucije, gdje je Centralna banka saopštila svoje preporuke i viđenje itd, a bili su prisutni i predstavnici Unije slobodnih sindikata koji su nam iznijeli takođe svoje stavove koje smo svakako uvažavali i sa njima razmijenili argumente, ne samo od strane predlagača nego i od strane članova Odbora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (27.12.16 13:13:17)

Zahvaljujem gospodine Lazoviću.

Poštovani poslanici, Vlada je preporučila Skupštini da prilikom razmatranja Predloga zakona o budžetu za 2017. godinu sjednici Skupštine prisustvuju Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja, nadamo se da će nam se brzo pridružiti, Dragica Sekulić, ministarka

ekonomije, koju pozdravljamo, Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva, takođe ga očekujemo, Damir Šehović, ministar prosvjete, umjesto njega je ovdje gospođa Mubera Kurpejović i doktor Kenan Hrapović, ministar zdravlja, koji nam se pridružuje, njega pozdravljamo.

Zamolio bih gospodina ministra zdravlja, doktora Hrapovića, da nam se takođe obrati u vezi budžeta.

Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (27.12.16 13:14:20)

Hvala potpredsjedniče.

Ministarstvo zdravlja se zalagalo da se usvoji Predlog nacrta budžeta za 2017. godinu onako kako smo koncipirali, Fonda zdravstva u iznosu od 207 miliona eura. Osnov za takvu procjenu i koncepciju budžeta je prije svega jedan strateški dokument koji su radili Fond zdravstva i Ministarstvo zdravlja, a koji je bio predmet rasprave na Vladi u junu mjesecu ove godine, a to je analiza usklađenosti potreba zdravstvenog sistema sa raspoloživim sredstvima. Taj dokument je pokazao da postoji neusklađenost između obima prava zakonske norme koje i zakonodavni okvir u Crnoj Gori pruža našim osiguranicima sa opredijeljenim sredstvima u zadnjih nekoliko godina. Takođe, dokument koji je bio kao jedan od osnova za izradu predloga takvog nacrta budžeta jeste i Izvještaj Državne revizorske institucije koja je radila reviziju poslovanja Fonda zdravstva za 2004. godinu, u kome se ističe da Fond zdravstva, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo finansija treba da iznađu u mogućnosti i dala je takve preporuke da se uskladi iznos novčanih sredstva sa potrebama koji su definisani zakonodavnim normama i da se iznađu neki novi izvori finansiranja u skladu sa potrebama zdravstvenog sistema.

Ministarstvo finansija je, uz jednu moram da kažem veoma kooperativnu saradnju koju smo imali sa predstavnicima Ministarstva finansija, na čelu sa ministrom finansija, gospodinom Radunovićem, opredijelilo je iznos od 196 miliona eura za narednu godinu, za zdravstveni sistem Crne Gore, što je za nekih skoro 11 miliona niže od projektovanog budžeta kako smo mi to mislili u zdravstvenom sistemu. Međutim, moram da naglasim činjenicu da je to i nekih skoro 15 miliona više u odnosu na ovogodišnji budžet što nam daje za pravo da i sami iskazujemo jedan optimizam kada su potrebe i finansiranje zdravstvenog sistema u pitanju. Dakle, ta činjenica da nam je budžet povećan za narednu godinu za nekih 15 miliona eura, u odnosu na ovogodišnji, daje za pravo da smatramo da možemo da sa tim sredstvima na kvalitetan način upravljamo. Takođe i obavezu da povedemo računa, svi zajedno, da efikasnije raspolažemo tim finansijskim sredstvima i da vršimo relokaciju sredstava unutar samog sistema.

Ono što bih istakao kao jednu pozitivnu činjenicu u svojoj ovoj fiskalnoj konsolidaciji koju smo imali ovih zadnjih dana u razgovorima i pregovorima jeste da je Ministarstvo finansija iskazalo spremnost kroz jednu razvojnu komponentu, ali kažem samo jednu razvojnu komponentu, a to je kroz kapitalni budžet kada nam je opredijeljeno skoro 12 miliona eura za nabavku kapitalne medicinske opreme za cijeli zdravstveni sistem. Prije svega Klinički centar i ostale zdravstvene ustanove u Crnoj Gori. Jer, po nekim evropskim standardima oprema koja se koristi u zdravstvenim ustanovama može i ima svoj radni vijek, od sedam do devet godina. Pojedina oprema u našim zdravstvenim ustanovama je stara preko 15 do 20 godina. Tako da ćemo mi na ovaj način, ne ugrožavajući budžet za iduću godinu u cijelom iznosu od 11 miliona eura, nego kroz formu kreditnog zaduženja ili nekog drugog aranžmana ući u nabavku opreme početkom naredne godine, a otplata će se vršiti u periodu od najmanje narednih pet godina.

Dakle, da skratim u konačnom ovo je jedino i realno moguće u ovom momentu kako bi se sačuvala finansijska održivost javnih finansija Crne Gore i mi prihvatamo takav jedan koncept uz poruku jednu da ćemo sigurno u zdravstvenom sistemu održati funkcionalnost i stabilnost građanima poručiti da ne brinu kada je zdravstveni sistem u pitanju za narednu godinu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 13:18:25)

Zahvalio bih se doktoru Hrapoviću, na uvodnim riječima.

Takođe se za riječ javila, ispred Ministarstva ekonomije, gospođa Dragica Sekulić, ministarka.

Izvolite gospođu, ministarko.

DRAGICA SEKULIĆ (27.12.16 13:18:45)

Uvažene poslanice i poslanici,

Ministarstvo ekonomije je učestvovalo cijelo vrijeme u pripremi iz sanacionog plana i budžeta i svih pratećih zakona koji idu uz budžet za 2017. godinu, kao i sanacioni plan, jer smo svjesni da jedino sagledavajući sanacioni plan i dobro radeći na njemu smo u mogućnosti da pripremimo dobar budžet za sljedeću godinu. Ono što je nama bilo od posebnog značaja je da budžet za 2017. godinu omogućava nesmetanu realizaciju započetih kapitalnih projekata, kao što je izgradnja podmorskog kabla i svih ostalih projekata koji su u resoru Ministarstva ekonomije. Jer kao što je rekao gospodin Lazović, bez ekonomskog rasta nema daljeg napretka niti socijalnog boljitka u Crnoj Gori.

Dva zakona na koja smo posebno obratili pažnju prilikom pripreme sanacionog plana i budžeta su Zakon o repogramu poreskih potraživanja i Zakon izmjenama i dopunama zakona o akcizama iz prostog razloga vodeći računa da li ta dva zakona mogu imati negativne posljedice na razvoj privrede i na funkcionisanje privrede u Crnoj Gori. Vjerujem da oba zakona omogućavaju, posebno Zakon o reprogramu poreskog duga i poreskih potraživanja, omogućava crnogorskoj privredi da nagomilani poreski dug na jedan, da kažem, vrlo povoljan način da se riješe prosto jednog tereta koji je nasložen godinama unazad, a na taj način doprinesu poboljšanju ekonomske situacije u zemlji. Ovaj zakon, makar na osnovu onoga što smo čuli od privrednika posebno u resoru koji vodim, je dobar način da riješe dugogodišnje nagomilane dugove prema državi.

Sa druge strane i Zakon o akcizama nijesmo pripremali napamet, sagledavali smo kompletnu sliku u dijelu kretanja cijena naftnih derivata, tzv. mineralnih ulja. Sagledali smo da i uz ovo povećanje akcize ćemo imati najjeftinije industrijsko gorivo u regionu, da prosto sa cijenama koje ćemo dobiti i uz ovu novu akcizu ćemo omogućiti našoj privredi da bude konkurentna da proizvodi posebno osnovne životne namirnice po utvrđenim, ranije utvrđenim cijenama. Vjerujem da tu nema nikakvog prostora jer je činjenica da je ta cijena goriva i sa dodatom akcizom značajno niža nego prosječna cijena mineralnih ulja unazad pet godina, tako da vjerujem da je ovo jedan dobar balans i prihodne i rashodne strane, da je Vlada predložila jedan dobar sanacioni plan i da sve ono što dodatno budemo imali na prihodnoj strani će nam rasteretiti rashodnu stranu za sljedeću godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 13:22:05)

Zahvaljujem gospođi Sekulić.

Za riječ se javio ispred Kluba SD-a i LP-a gospodin Andrija Popović.

Izvolite gospodine Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (27.12.16 13:22:27)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Kako je ovo objedinjena tačka, ustvari osam tačaka, ja ću početi sa Predlogom izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. To se tiče majki sa troje i više dece. Svi poslanici vladajuće koalicije su u nezahvalnoj poziciji, a posebno moja malenkost, poslanik Liberalne partije. Jedinu nijesmo konstituenti Vlade, nijesmo mogli uticati na prijedloge zakona videli ih kad i ostala javnost, a jesmo među šest konstituenata vladajuće koalicije. Pored toga naknade majkama sa

troje i više dece sa prevashodnim ciljem zaštite materinstva i povećanja nataliteta u Crnoj Gori je autorski projekat Liberalne partije za koga smo u 2013. godini sakupili preko šest hiljada potpisa građana. Sličan Prijedlog zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je na volšeban način, sredinom 2015. godine u skupštinsku proceduru predao poslanik SNP-a Damjanović, koji je kasnije u skupštinskoj proceduri, naročito amandmanskim reagovanjima, potpuno izvitoperen sa čudnim pravima i iznosima naknada. Trebao je da košta državu do šest miliona eura, a koštaće blizu 70 miliona eura u 2016. godini što ne bi izdržale ni najmoćnije države svijeta. Cilj je očigledno bio da se podrije ekonomski i socijalni sistem naše države.

Što sad raditi? Steže nam se finansijska omča oko vrata, a naknade majkama moraju opstati iako ima mišljenja da se trebaju ukinuti. Liberalna partija to neće nikada podržati. Borićemo se koliko je u našoj političkoj moći da se to ne desi, a jasno je da moraju ići sistematske izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Zato pozivamo Vladu da ih hitno predloži i pošalje u proceduru na vanredno zasijedanje Skupštine januar, februar 2017. godine, u skladu sa preporukama Liberalne partije i Centralne banke Crne Gore čime bi se eliminisale rupe u zakonu. Liberalna partija se ne slaže sa Prijedlogom izmjena zakona. Znamo da je u aktuelnoj formi finansijski dugoročno neodrživ, jer po Predlogu budžeta za 2017. naknade za mjake koje koriste ovo pravo koštaće državu 51,5 miliona eura. Da bi ga podržali Liberalna partija traži da iznos naknada majkama sa troje i više dece bude 60% prosječnog ličnog dohotka u prethodnoj godini, a ne 70%, što bi bilo smanjenje sa 336 na 288 eura, 14%, a ne smanjenje na 264 eura kako je predložila Vlada. To je bio i tadašnji prijedlog Liberalne partije.

Takođe, da se majkama koje su bile najmanje 15 godina na evidenciji Zavoda za zapošljavanje iznos naknade isplaćuje u iznosu od 35% prosječnog ličnog dohotka i smanji sa 193 na 168 eura, 13% manje, a ne kako je predloženo na 146 eura.

Mnogim majkama koje su dobile rješenje o naknadama i njihovim porodicama je euro kao Lovćen. Takođe, tražimo da se naknada za decu koja pohađaju osnovnu i srednju školu, pod uslovom da im roditelji ne primaju socijalna i materijalna davanja, po bilo kom osnovu, a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, kao nezaposlena lica, isplaćuje od 1. jula 2017. godine, a ne kako je predloženo od 1. januara 2018. godine. Daje se dovoljno vremena da se napravi fiskalna procjena potrebnih sredstava zbog nepostojanja evidencije o broju roditelja koji ne primaju socijalna i materijalna davanja po bilo kom osnovu, a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica.

Liberalna partija je amandmanski djelovala. Vjerujem da će biti sluha kod Ministarstva finansija da se oni i podrže. Ujedno, zalagaćemo se da se sredstva parlamentarnim političkim partijama smanje sa 0,6 na 0,5% tekućeg budžeta. Smanjenje od 17% je i značajna ušteda sredstava. To su kompromisni prijedlozi Liberalne partije.

Takođe, pozivamo Vladu da, u skladu sa Zakonom, krene u proceduru otpisa dijela državnog poreskog duga od mrtvih i nepostojećih kompanija, kako bi eliminisali populističke svakodnevne opozicione pozive - naplatite poreski dug od 600, 700 miliona eura koji se taloži godinama, a jasno je da je dobar dio poreskog duga trajno nenaplativ, jer jedan broj tih firmi više ne postoji. Kako od mrtvih privrednih subjekata naplatiti dug? Ujedno, Liberalna partija traži da pravosudni policijski organi zaduženi za privredni kriminal ustanove kako je došlo do tolikog poreskog duga, kakav je sistem obračuna i naplate poreskog duga, kako su izdavane pojedine garancije i državna pomoć i tako dalje.

Na kraju ovog dijela, generalno vladinim prijedlogom budžeta za 2017. godinu i ostalim pratećim prijedlozima zakona je u teškom vremenu sačuvano crnogorsko socijalno i ekonomsko biće. Sačuvano je preko 300 hiljada korisnika penzija, socijale, zaposlenih u javnom sektoru, a ugrožene su majke sa troje i više dece koje su iskoristile pravo na naknadu, zatim novi korisnici dječjeg dodatka, što je ipak mali procenat, ali i javni funkcioneri, nas oko 800 sa smanjenjem plata od 8%, naravno plus onih od 0, 5 do 1% na minuli rad koji će se vjerovatno po ovome tek od 1. aprila obračunavati. Liberalna partija ovo smanjenje pozdravlja i ukazuje da je trebalo biti i značajnije smanjenje naših plata. Jasno je da su mjere fiskalne konsolidacije neizbježne, a primarno je da nova crnogorska vlada radi na povećanju zaposlenosti.

Mi smo predali u proceduru i amandman jedan koji se tiče podrške osobama koje žive sa HIV-om ili AIDS-om i ta ciljana prevencija prenosa HIV-a među populacijama koje su u povećanom riziku u odnosu na HIV, reducirali smo veoma broj amandmana na budžet za 2017.

godinu. Na taj način dajući podršku Vladi mislimo da je Vlada sa predloženim budžetom za 2017. godinu u teškom momentu, u teškom vremenu na dobrom putu, ali vjerujem da se ovaj budžet u nekim stavkama može u ovih par dana poboljšati.

Na kraju, Liberalna partija će, vjerovatno, podržati Predlog zakona o budžetu za 2017. godinu. Kao što sam i rekao, izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koje se tiču naknade majkama sa troje i više dece, kao i novih korisnika dječijih dodataka, dakle to su materijalno ugroženi sloj ljudi u Crnoj Gori, njihova isplata naknada je odložena za 1. januar 2018. godine, mislimo da to može biti, mora biti 1. jul 2017. godine. Vjerujem da će doći do usaglašavanja tih stavova. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 13:32:56)

Hvala Vam kolega Popoviću, konkretni kao i uvijek sa predlozima.

U međuvremenu, kao što sam i najavio, pridružili su nam se predstavnici ministarstava Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja zajedno sa svojim saradnikom gospodinom Kuševićom i ministar saobraćaja i pomorstva Osman Nurković.

Pitam ministra rada i socijalnog staranja da li on, takođe kao kolege želi uzeti riječ u vezi sa preloženim zakonima koji su u sklopu rasprave o budžetu.

U redu, shvatiću da u toku rasprave, kolega Purišić se može uključiti, posebno oko Zakona o dječjoj i socijalnoj zaštiti.

Sada bih dao riječ, ispred Bošnjačke stranke, kolegi Ervinu Ibrahimoviću, predsjedniku Kluba partija manjinskih naroda. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (27.12.16 13:34:02)

Poštovani predsjedavajući, uvaženi predstavnici Vlade, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, draga dijasporo,

Predloženi budžet za 2017. godinu koji sadrži i prijedlog mjera sanacije visine javnog duga i budžetskog deficita za period 2017- 2021. predstavlja realan plan Vlade Crne Gore u trenutnoj ekonomskoj situaciji. Ovakav budžet je usmjeren na jačanje fiskalne stabilnosti čime bi se unaprijedio poslovni ambijent za privredne subjekte, te poboljšao standard građana u narednom periodu. Kako je Crna Gora kandidat za članstvo u Evropsku uniju, ovo bi sa druge strane imalo uticaj na što bolju pregovaračku poziciju u procesu pristupanja. Plan Vlade je da se posebno uradi fiskalna konsolidacija u narednom petogodišnjem periodu.

Kako je prema zvaničnim podacima za 2015. godinu budžetski deficit dostigao 7,6%, a javni dug 65,7% bruto društvenog proizvoda, predloženi budžet mora biti usmjeren na sanaciju ovih parametara shodno važećim odredbama Evropske unije, a uzimajući u obzir činjenicu izgradnje prioritetne dionice autoputa Bar - Boljari. Budžet je koncipiran na način da se budžetska tekuća potrošnja finansira u potpunosti iz izvornih prihoda. Poseban fokus treba zadržati na programu ekonomskih reformi kako bi se unaprijedio poslovni ambijent tržište rada, posebno u dijelu obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite i penzionog sistema kao važnih poluga ekonomskog sistema.

Naplata poreskog duga sa sadašnjih 587 miliona eura, kroz model podrške poreskim obveznicama putem naplate u dužem vremenskom periodu, koji su podržali Privredna komora i Unija poslodavaca Crne Gore, treba da bude jedna od glavnih aktivnosti nove vlade, te nalaženje i drugih modela kako bi se uticalo na prihodovnu stranu budžeta. Jedan od strateških prioriteta treba da bude suzbijanje sive ekonomije. Postoji pogrešno mišljenje da je ona samo prisutna u zemljama u razvoju i tranziciji. Međutim, ona je svakodnevna pojava u cijelom svijetu uključujući i najrazvijenije zemlje. Siva ekonomija se, prije svega, suzbija kvalitetno osmišljenom ekonomskom politikom koja u sebi sadrži kvalitetne mjere, kako poreske politike, politike zapošljavanja, te kvalitetne politike nadzora.

Potrebno je pripremiti nacionalni program za suzbijanje sive ekonomije. Donijeti akcione planove, te odrediti aktivnosti u narednom periodu.

Tržište rada je oblak gdje je siva ekonomija najzastupljenija. Treba stvoriti povoljan ambijent za poslovanje u formalnom sektoru, a učestvovanje u sivoj ekonomiji učiniti manje primamljivim. Siva ekonomija u sferi rada znači neplaćanje poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, nepostojanje zdravstvene zaštite za zaposlene kao i članove njihovih porodica. Shodno ovom opravdano je povećati mjere kontrole i nadzora u ovoj oblasti kako bi se zaštitila kako država tako i sami zaposleni.

Smatram da na prihodnoj strani nije trebalo povećati stopu poreza na dodatu vrijednost na promet računarske opreme, jer i dalje traje proces unapređenja poslovanja i podizanja informatičke pismenosti, posebno na sjeveru Crne Gore.

Na strani rashoda potrebno je unaprijediti fiskalnu disciplinu potrošnje za sve potrošačke jedinice prvog reda. Drugim riječima da odgovorni u tim jedinicama vode računa o utrošenim budžetskim sredstvima kako se ne bi plaćala visoka cijena pogrešno donesenih odluka.

Smanjenje rashoda po osnovu bruto zarada, minulog rada i socijalnih davanja za posebno osjetljive kategorije stanovništva su nepopularne mjere koje će uticati na konsolidaciju budžetskog deficita, ali se lično nadam da će biti sa ograničenim rokom trajanja. Najugroženije kategorije stanovništva, treba da budu u posebnom fokusu Vlade Crne Gore.

Takođe, smanjenje kapitalnog budžeta neće dovesti do negativnih efekata na ekonomiju države, jer se korišćenjem IPA fondova ona ostati ista kao i u 2016. godini.

Moram naglasiti da je u kapitalnom budžetu prepoznata potreba ujednačavanja regionalnog razvoja Crne Gore i značaj ulaganja u sjeverni region gdje su projekti sa sjevera zastupljeni u adekvatnoj mjeri, preko 50% planiranog kapitalnog budžeta, što će doprinijeti povećanju kvaliteta života građana na sjeveru naše države i smanjiti stopu iseljavanja građana sa sjevera.

Dozvolite mi da, pored najvažnijeg projekta izgradnje autoputa Bar - Boljare, između ostalog i na svoje lično zadovoljstvo jer dolazim sa sjevera, izdvojim neke od projekata. Izvođenje radova na zaštiti Plavskog jezera, rekonstrukcija ribarske ulice u Plavu, rekonstrukcija administrativnog objekta u Gusinji, itd., izgradnja administrativnog objekta u Petnjici, ski centar na lokalitetu Hajla - Rožaje i ostali ski centri na lokalitetima Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Žabljak. Izgradnja objekta vrtića u Rožajama, izgradnja projektne dokumentacije izgradnje osnovne škole u Rožajama koja je prieka potreba. Kao što znaju građani Rožaja postoje dvije škole, a obje imaju preko hiljadu učenika. Izgradnja objekta vrtića u Rožajama gdje za sada postoji samo jedan vrtić, izgradnja objekta sportske dvorane u Beranama, kanalizacione mreže i uređenje vodosnabdijevanja u Beranama.

Sprovođenje mjera smanjenje zagađenja i toplifikacija Pljevalja, izgradnja "Kuća voća" u Andrijevici.

Predloženim budžetom za 2017.godinu Vlada planira da obezbijedi stabilnost i redovnost u finansiranju svih državnih obaveza. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 13:40:33)

Zahvaljujem se poslaniku Ibrahimoviću. Sada riječ ima poslanik dr Filip Vuković. Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ (27.12.16 13:40:49)

Ja ću moje izlaganje povodom Predloga zakona o budžetu Crne Gore olakšati sa jednom početnom rečenicom. Da je Crna Gora siromašna država i da je Crna Gora ekonomski nerazvijena država. Ako postanemo svjesni toga da stepen našeg društvenog razvoja nije na nivou da može da valorizuje sve te prirodne resurse koje mi smatramo bogatstvom, defakto da postoje, onda će nam biti lakše da prihvatimo Predlog budžeta za ovu godinu. Znači, kad kažemo da je naš budžet planiran dvije milijarde i pet miliona i ako svi oni kritičari koji bi ga napravili bolje, efikasnije i kao brinu se za određene kategorije građana ovog društva budu stalno svjesni te činjenice da nemamo ekonomski razvoj kakav mi želimo ili na koji se često pozivamo kad dajemo upoređenja, to nikada ne radimo sa državama regiona, nego uvijek nam je uzor i primjer ili Amerika ili Evropa.

Podsjetiću, to većina zna jedna država Japan u kojoj se u školi uči da je Japan siromašna država, a mali broj ljudi zna da je Japan u rezervama uglja među pat najvećin na svijetu. Rezerve uglja u Japanu su pete u svijetu, ali nikada ne kažu mi smo bogati da ne pričam šta sve drugo imaju.

Naš Predlog budžeta za ovu godinu nije ništa spektakularan razlog koji se mnogo od prethodnih budžeta razlikuje u tome što smo krenuli sa mjerama štednje, sanacije i sa onim što je najnepopularnije, a to je smanjenjem zarada. I sa svim tim mjerama, siguran sam da ćemo u toku godine imati još intervencija sličnih, ili možda još bolnijih za jedan dio građana Crne Gore, pogotovo onaj dio koji radi u javnom sektoru. S obzirom da u Crnoj Gori stalno živi 620.000 ljudi, onda u javnom sektoru sa lokalnim samoupravama svim preduzećima koja egzistiraju na teritorijama opština preko 50.000 ljudi živi, odnosno prima platu u tom javnom sektoru.

Evo, zamislite Sarajevo, grad koji ima malo manje stanovnika nego Crna Gora i zamislite kada bi oni u javnom sektoru imali 50.000 zaposlenik kako bi življeli? Zašto je to tako, država koja 10 godina ima samostalnost ne može u tih 10 godina da stekne i ekonomsku samostalnost tako lako. Šta je dobro u ovom budžetu, Vlada ima namjeru da sprovede predlog u brojevima koje imamo svi, da ukupni izdaci tekućeg bužeta i ukupni izdaci fondova u 2017. godini budu milijardu 502,45 miliona.

Izvorni prihodi budžeta trebalo bi da iznose milijardu 551,6 miliona ili 39,5% bruto nacionalnog dohotka i bili bi veći 4,55% u odnosu na ove iz 2016. godine. Ovi izvorni prihodi pokrivaju izdatke tekućeg i budžeta fondova. To je za svaku pohvalu ako Vlada realizuje taj plan koji su stavili u budžetu.

Pored domaćih, odnosno pored izvora, prihoda i finansiranje će se obezbijediti iz inostranih izvora u iznosu 354,3 miliona, iz domaćih izvora će se obezbijediti 100 miliona.

Deficit budžeta iznos 233,9 miliona i veći je nego 2016. godine znatno.

Otplata duga iznosi 220,4 miliona i manja je 47% na istu predviđenu rebalansiranim budžetom u ovoj tekućoj godini.

U suštini ako gledamo sve te neke generalne statističke podatke, budžet može da se procijeni kao nešto što obećava, opet napominjem za sve će biti zadužena Vlada sa svim resornim ministarstvima da planirani budžet sprovede u toku naredne godine.

Vlada se u 2017. godini za potrebe obezbjeđivanja nedostajućih sredstava za finansiranje budžeta može zadužiti u iznosu od 455 miliona. Zakonom o budžetu u 2016. godini bilo je predviđeno prvo 688 miliona, a kada je napravljen rebalans to je bilo odobreno Vladi da se zaduži 550 miliona, znači u narednoj godini Vlada ima mogućnost, to jest odobrenje koje će dobiti od ovog parlamenta nadam se znatno manje.

Takođe u dijelu garancija koje Vlada može da izda u narednoj godini dobiće odobrenje 48 miliona da može da izda garancije. Sad te garancije uvijek izazivaju posebnu pažnju i uvijek su najčešće kritikovan dio budžeta. Za šta će moći da izda garancije? Znači 20 miliona će moći da izda garancije za kreditni aranžman koji će sklopiti željeznička infrastruktura sa Evropskom investicionom bankom za projekte koji se odnose na rekonstrukciju unapređenja željezničke infrastrukture.

Kada sam pričao o ekonomskom stanju Crne Gore i infrastruktorno Crna Gora značajno zaostaje za državama i regiona i ostalog dijela Evrope.

Budućnost teretnog saobraćaja je željeznica. To su prognoze stručnjaka za saobraćaj. Znači naša željeznička infrastruktura u tom dijelu koji imamo u segmentu pruge Beograd - Bar je u stanju da su potrebne jako ozbiljne intervencije da bi mogla da zadovolji potrebama.

Za crnogorski elektroenergetski sistem CGES i Njemačka KfW banka su sklopile aranžman za izgranju elektroenergetske infrastrukture na poluostrvu Luštica i to iznosi 20 miliona, takođe Vlada će dobiti odobrenje da izda garanciju za taj dio i dobiće dozvolu da izda garanciju od osam miliona eura za aranžman regionalnog vodovoda koji će napraviti sa Erste bankom i time će zamijeniti skupi kredit Abu Dabi Fonda koji je bio pored valutnog rizika i imao je jako visoku cijenu izraženu u kamati koji je tada vjerovatno to bio moguć izvor finansiranja tog segmenta.

Otpriblike socijalna davanja i zarade zaposlenih u javnom sektoru prelaze 50%, socijalna davanju su nešto oko 30% i ovo drugo je oko 20 i nešto procenata, to su glavni troškovi u ovom našem budžetu o kojem danas raspravljamo i koji ćemo vjerovatno usvojiti. Kad kažem vjerovatno, sa velikim stepen vjerovatnoće, s obzirom da imamo Predlog budžeta koji je moguć u ovom

trenutku u ovoj ekonomskoj situaciji u kojoj se nalazi crnogorska ekonomija.

Kapitalni budžet 283 miliona, jedan dio će realizovati Direkcija za saobraćaj, najveći dio 224,2 miliona i Direkcija javnih radova 58,87 miliona. Naravno da investicije, i to svaki dan čujemo i svaki dan svi mi ponavljamo da je uslov razvoja društva, uslov popravljavanja /prekid/ direktne strane investicije, ali složićete se da su za to potrebni i uslovi. Pored ovih što smo pričali, infrastrukturnih, potrebno je da imamo građane koji su zdravi, obrazovani i spremni da podrže sve te investitore koje željno iščekujemo. Da li će do toga doći onako kako mi želimo i kakve potrebe imamo, umnogome zavisi od političkog trenutka. Svaki dan kada dođemo ovdje, a ne dolazimo tako često, čujemo poziv opoziciji da se vrati u Parlament. Političko stanje, politička stabilnost je uslov za dolazak investitora. Političko stanje smanjuje cijenu novca koji se plasira i jako bitno utiče na realizaciju ovog budžeta koji želimo da sprovedemo u ovoj godini, a naravno da će uticati i na sve sljedeće budžete koje budemo pravili.

Ako predstavnici opozicije stvarno žele ono što stalno pričaju da žele, dobro Crnoj Gori, da žele dobro crnogorskim građanima, da žele dobro crnogorskoj ekonomiji, to da li oni žele ili ne žele pokazaće time da li će se vratiti u Parlament i zajedno s nama praviti atmosferu koja tim našim željenim investitorima garantuje političku sigurnost, političku stabilnost koja je možda i veći uslov nego svi naši potencijali koji su, takođe, važni, ali je resurs znanje, iskustvo, obrazovanje jednako važan tom prirodnom resursu na koji mi tako računamo, ali mnogo manje činimo na ovom drugom dijelu na kome možemo da učinimo. Prirodne potencijale ne možemo promijeniti, takvi su kakvi su, ali zato možemo ovaj dio obrazovanja vrlo bitno promijeniti. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 13:53:10)

Hvala Vam, gospodine Vukoviću.

Sada bih pitao predstavnike Vlade da li možda imaju komentar na dosadašnja izlaganja poslanika. Ako nema, predstavniku Vlade, ministru Radunoviću bih omogućio da da završnu riječ u vezi ovih tačaka dnevnog reda. Izvinjavam vam se pošto nismo imali zabilježeno, izvinite, ministre Radunoviću, kolega Škrelja želi uzeti učešće u raspravi.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (27.12.16 13:53:56)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Nismo se sporazumjeli, mislio sam da sam se prijavio za diskusiju, ali nije kasno, izvinjavam se. Pokušaću isto tako da dam skroman doprinos raspravi o budžetu kao jednom od najznačajnijih akata koji idu prema Skupštini. Koristim ovu priliku i da pozdravim predstavnice i predstavnike Vlade, kao i uvažene kolegice i kolege, poštovane građanke i građane države Crne Gore.

Osnovni instrument finansiranja javnih rashoda u svim savremenim državama je budžet, a u nekim zemljama i jedini. U budžetskoj teoriji postoje brojne definicije budžeta jer se radi o kompleksnoj finansijskoj instituciji pomoću koje država ostvaruje mnoge ekonomske, finansijske, političke i socijalne ciljeve. Klasično shvatanje budžeta zasniva se na tvrdnji da je budžet akt kojim se predviđaju i odobravaju unaprijed i za određeni period prihodi i rashodi države. Budžet je osnovni dokument za finansiranje državnih funkcija u svakoj državi. U zavisnosti od načina definisanja države, državnih funkcija i obaveza države, budžet se u teoriji definiše kao pravni akt ili zakon. U našem sistemu budžet je zakon kojim se priprema i usvaja u paketu s drugim zakonima.

Značaj budžeta ogleda se u tome što budžet nije samo akt za finansiranje državnih funkcija već država preko instrumenata fiskalne politike i instrumenata raspodjele sredstava ostvaruje i političku, ekonomsku i socijalnu funkciju. Da bi se došlo do optimalnog sistema finansiranja funkcija, neophodno je početi od teorijskih osnova koje definišu državne funkcije, obaveze države i izvore finansiranja. Kada se utvrde obaveze i funkcije dolazi se do prihoda i izvora prihoda. Sve savremene države imaju pravni akt za finansiranje državnih funkcija, a to je najčešće državni budžet. Da bi država mogla da izvršava poslove vezane za njenu nadležnost neophodna su joj i sredstva. Izvori finansiranih državnih funkcija su uglavnom prihodi koje država ostvaruje od

privrede, stanovništva, domaćih i inostranih kredita ili zajmova. Budžet kao državni akt treba da obezbijedi finansiranje države u toku čitave budžetske godine. Otuda treba ukazati na cilj koji se želi postići budžetom i na značaj koji budžet ima.

Osnovni ciljevi budžeta se mogu definisati kao odnos prema budžetu koji se mora postići i to: budžet je pregled javnih prihoda i javnih rashoda za jedan budući period, da se za funkcionisanje države pribave sredstva koja su potrebna za vršenje državnih poslova. Kao jedan od najvažnijih ciljeva budžeta je iskazivanje svih državnih prihoda i državnih rashoda. Budžet ima ekonomsko finansijski i politički značaj. Ekonomsko finansijski značaj se ogleda u sljedećem. Budžet obezbjeđuje i formalan rad i red u državnim finansijama tako što uređuje ravnotežu između javnih prihoda i javnih rashoda. Budžet treba da obezbijedi redovno, ali umjereno fiskalno opterećenje. Budžet treba da stvori povoljne uslove za misiju zajmova. Politički značaj budžeta je u sljedećem. Budžet je osnovni politički i ekonomski program Vlade. Budžet je moćno sredstvo pomoću koga predstavničko tijelo utiče na rad državne administracije. Politički život parlamenta se ispoljava u postupku usvajanja budžeta. Inače, sam termin budžet prvi put je upotrijebljen u francuskom zakonodavstvu 1806. godine da bi se njime označio državni budžet. Sama riječ budžet čiji je korijen "budž" ili "budžet" francuskog je porijekla i označavala je kožnu torbu. Ova riječ prodrla je u finansijsku praksu Engleske pošto je dobila svoje prenosno značenje. Do toga je došlo tako što je ministar finansija prilikom podnošenja zahtjeva parlamentu za odobravanje sredstava otvarao kožnu torbu, ne znam da li je naš ministar imao kožnu torbu ili neku drugu, u kojoj je nosio taj zahtjev i iz njega vadio da bi ga pročitao pred parlamentom. Taj akt nazvan je otvaranjem budžeta i tako je riječ budžet prihvaćena u finansijskoj praksi skoro svih država.

Smatram da ljudi na najodgovornijim mjestima imaju obavezu i da donose najodgovornije odluke. Oni trebaju iskazati spremnost da se suočavaju i uhvate se u koštac sa najvećim izazovima koje vrijeme donosi i nosi u sebi, bilo one popularne ili nepopularne, a to čini i naša Vlada. Ne postoje rješenja ili odluke koje će svakome odgovarati niti da će na sve isto gledati svi. Isto tako, smatram da rješenja ili odluke koja svakome odgovaraju i rješenja na koja svi isto gledaju i imaju lijepa mišljenja o njima zapravo i nijesu rješenja već utopija, zamajavanje, zavaranje i koje se kad tad vraćaju kao bumerang svima onima koji su ih proizveli.

Na kraju, vezano za ovo što se često čuje zadnjih dana ispred Skupštine oko naknada majkama sa troje i više djece. Neću ništa da kažem o tome. Lično nisam podržao taj predlog zakona, ali ću kao teze na odgovor ukoliko neko bude smatrao tražiti da mi neko odgovara.

Da li je majka ona koja ima samo jedno dijete? Da li je majka i ona koja je nekada imala decu? Da li je majka i ona koja ne radi, nema penziju, nije se redovno prijavljivala na Biro rada, nema naknadu? Zar je ovim postojećim rješenjima, koje smatramo idealnim i za kojim svi kukaju što ne mogu da se ostvare, prestala biti majka samo zbog toga što se nije prijavila nadležnom Birou za zapošljavanje i da li ti kriterijumi da budeš majka važe samo za ono što smo u jednom momentu, neka trenutna parlamentarna većina, pokušavajući na taj način da učini loše državi, uradila ono što je uradila.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:01:11)

Zahvaljujem, kolega Škrelja.

Ovdje sam u podsjetniku provjerio, ispred Kluba DPS-a nijesu vam dali predlog, da ćete se Vi obratiti na Skupštini za ovu tačku dnevnog reda. Još jednom Vam se izvinjavam što sam vam to uskratio bar momentalno. Takođe, što se tiče vašeg dijela rasprave, posebno oko ovih naknada za majke i teških odluka, ja sam siguran da većina koja je usvojila Zakon o dječjoj zaštiti možda i nije imala toliko lošu namjeru, koliko je bila nepripremljena i neobrazložena odluka koja sigurno nas poslanike sada upućuje da moramo odgovorno se odnositi prema tom pitanju. Stoga je Vlada i predložila izmjene zakona koji će sigurno biti od strane javnosti teže prihvaćene, ali sigurno nisu populistički. Ono što nas u politici mora rukovoditi je da se odluke donose u skladu sa programima i ciljevima, a ne u skladu sa nekim pojedinačnim interesima ili demagoškim namjerama.

Ja bih se sada zahvalio još jednom i obratio se predsjednicima Vlade da ne bih napravio još jednu iznimku.

Da li još neko od poslanika želi učešće u raspravi? Mogu procijeniti da nisu zainteresovani. Javio se za riječ ministar Osman Nurković i dajem mu riječ. Izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (27.12.16 14:03:11)

Uvaženi predsjedavajući, poštovane poslanice i poslanici,

Želim sa par naznaka, samo nekih detalja, da se obratim, s obzirom da ste vi u budžetu dobili detaljne informacije šta će se to iz kapitalnog budžeta finansirati u ovoj godini.

Imajući u vidu trenutnu ekonomsku situaciju kao i naslijeđene probleme iz prethodnog perioda ovim budžetom nijesmo mogli da planiramo rješavanje svih problema, ali imam potrebu da istaknem zadovoljstvo da će se ipak raditi na nekoliko izuzetno važnih objekata, kao i na mnogo manjih, ali za područja gdje će se raditi jako važnih.

Pored putne i željezničke infrastrukture treba posebno istaći ulaganje u valorizaciju turističkih kapaciteta na sjeveru što bi trebalo da doprinese i razvoju tog prostora i konačno da motiviše ljude da ostanu da žive i rade u opštinama i mjestima gdje su rođeni, da se konačno zaustavi trend iseljavanja.

Želim da istaknem ovdje da će se u fokusu Vlade, posebno Ministarstva saobraćaja, da će u fokusu pažnje biti autoput koji je u stvari najznačajniji infrastrukturni projekat koji se realizuje u Crnoj Gori. Posebno želim da istaknem da ćemo raditi na dinamizaciji radova na tom projektu i očekujemo da će iduća godina, kao i 2018. posebno, biti najznačajnija i da će se tu pokazati da ćemo ipak, uprkos činjenici i pričama oponenta i opozicije i svih onih koji šire negativnu priču, taj projekat na zadovoljstvo većine građana, a posebno građana sjevera i realizovati.

Pored tog putnog pravca, ističem i putni pravac čija je gradnja ugovorena tj. Lubnice-Jezerine koji će skratiti put građanima iz opština na sjeveru Berane, Rožaje, Petnjica, Plav, Gusinje, Andrijevića za oko 35 kilometara. Što će pored izgradnje autoputa, pored izgradnje turističkih kapaciteta u koje će se takođe iz kapitalnog budžeta i iz nekih evropskih fondova, IPA projekta, uložiti značajna sredstva, dodatni motiv biti ljudima da ostanu na tom prostoru koji je bogom dat za razvoj, ali se nažalost u nekim prethodnim periodima zapostavio. Vjerujemo da će ovo biti impuls ne samo za 2017. godinu, nego i za 2018. i 2019. za dodatna ulaganja, izgradnju, kako nedostajućih infrastrukturnih objekata na lokalnom nivou tako i na regionalnom nivou.

Želim da istaknem takođe da će se značajna sredstva iz kapitalnog budžeta uložiti i u pomoć lokalnim upravama, sanaciji gradskih ulica i lokalnih puteva, tako da ćemo s obzirom da je mnogo toga neizgrađeno i za mnogo čim postoji potreba, mislim da će ove godine Vlada uložiti značajna sredstva. Tu posebno ističem zadovoljstvo da će se, kao što je uvaženi poslanik Ibrahimović istakao, na sjeveru uložiti veliki dio tog kapitalnog budžeta, a znamo da je ipak dosta kritika stizalo da je sjever zapostavljen i činjenica je bila da je zapostavljen, ne samo u pogledu izgradnje infrastrukture i ostalih objekata, nego u drugim pogledima. Nadam se da će se ova vlada fokusirati i da će dati šansu tom prostoru svojim ulaganjem stvaranja ambijenta za život i rad. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:06:45)

Hvala Vam, ministre Nurkoviću.

Ako još neko od ministara želi da se obrati prije završne riječi ministra finansija, onda dajem riječ, gospodinu Darku Radunoviću, ministru finansija. Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (27.12.16 14:07:04)

Hvala Vam potpredsjedniče, hvala dragi poslanici,

Zahvaljujem vam na vašim komentarima, na vašim sugestijama i moram da vam kažem da baš ozbiljno sam sve to saslušao i razgovaraću sa saradnicima o svim tim sugestijama i temama i ne samo saradnicima nego na nivou same Vlade.

Mi smo u Ministarstvu finansija, a i u Vladi, duboko svjesni da svako uskraćivanje davanja izaziva nezadovoljstvo. Čim izaziva nezadovoljstvo to nam nije cilj, trudimo se da to radimo na jedan ozbiljan način i da to bude u onoj mjeri da ne ugrozi nikoga, a da postignemo fiskalnu konsolidaciju. Fiskalna konsolidacija je od velikog značaja za budžet Crne Gore, jer to nam stvara dobru poziciju na ino finansijskim tržištima, jer Crna Gora već dugo vrijeme, a i u budućem vremenu, što je normalno da se razumijemo, ali mora izlaziti na ino tržište i da što po povoljnijim uslovima se zaduži i pegla deficit, jer smo svjesni tog deficita. Vrlo je važno da se prezentiramo kao ozbiljni, kao ljudi koji kontrolišu troškove i ne samo troškove nego i kapitalni budžet i sve ove sugestije koje ste nam vi saopštili su baš od velikog značaja. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:08:34)

Hvala Vam ministre.

Ovim konstatujem da je pretres o ovim tačkama dnevnog reda završen.

Podsjećam poslanike i poslanice da je rok za podnošenje amandmana do kraja radnog dana, a o ovim tačkama izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda.

Zamolio bih generalnog sekretara da nam da podsjetnik.

Prelazimo na 16. tačku dnevnog reda - **Predlog zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Mevludin Nuhodžić, ministar unutrašnjih poslova koga pozdravljamo i Sandra Bugarin, generalna direktorica Direktorata za upravne unutrašnje poslove.

Izvjestioci odbora su dr Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Marija Maja Čatović Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi da da dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima ministar Mevludin Nuhodžić.

Izvolite ministre.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (27.12.16 14:09:53)

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolegice i kolege,

Evropska unija razvija zajedničku politiku azila, supsidijarne zaštite i privremene zaštite, čiji je cilj svakom građaninu treće zemlje, kojem je potrebna međunarodna zaštita, ponuditi odgovarajući status i osigurati poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. To i Crna Gora u procesu pregovora sa Evropskom unijom, u ovom slučaju u poglavlju 24 - pravda, sloboda i bezbjednost, ima obavezu harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa propisima Evropske unije u oblasti azila. Inače sistem azila u crnogorskom zakonodavstvu počeo je da se implementira donošenjem Zakona o azilu 2006. godine, koji je bio u potpunosti usaglašen sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o statusu izbjeglica iz 1951. godine. U periodu od donošenja zakona do sada azil u Crnoj Gori je zatražilo 9.604 lica, od ovog broja sada u Crnoj Gori ima 30 stranaca sa odobrenom zaštitom. Podaci jasno ukazuju na trend da tražioci azila još uvijek našu zemlju doživljavaju kao tranzit na putu do neke od krajnjih destinacija u zemljama Evropske unije. Kao prvi korak crnogorskog zakonodavstva u usvajanju i kreiranju politike azila bilo je usklađivanje sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o statusu izbjeglica, sada Predlogom zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, idemo korak dalje usklađujući svoje zakonodavstvo sa Evropskim zakonodavstvom u pravcu kreiranja zajedničkog evropskog sistema azila koji se primjenjuje u državama, članicama Evropske unije.

Usvajanjem ovog zakona pokazujemo da se i kao lider evropskih integracija u zemljama regiona kao prva zemlja koja će usvojiti, implementirati procedure standarde i politike kakve su na snazi u državama članicama Evropske unije. U skladu sa tim pripremljen je Prijedlog novog zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca koji implementira standarde međunarodnog humanitarnog prava i standarde zaštite ljudskih prava u razvoju i implementaciji politike prijema i

potrebe da se stvori sigurno i dostojanstveno okruženje za tražiocima azila obeshrabrujući bilo koji vid zloupotrebe u sistemu azila. Zakon prepoznaje imperativ da se uspostave i primjenjuju pravične i ekspeditivne procedure azila kako bi se pravovremeno identifikovali oni kojima je potrebna međunarodna zaštita i oni za koje to nije slučaj čime će se i izbjeći duga razdoblja nesigurnosti za tražioca azila i obeshrabriti zloupotreba sistema azila.

Donošenjem zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca će se obezbijediti potpuno usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije u normativnom smislu u Crnoj Gori implementirati zajednički evropski sistem azila. Takođe, ovim zakonom u Crnoj Gori će se uspostaviti efikasan i jedinstven sistem azila u kome se strancima koji traže međunarodnu zaštitu, garantuje kao i u zemljama Evropske unije jednake šanse za uspjeh u postupku kao i garancije za isti tretman.

Osim navedenog dodatni razlog donošenja zakona je propisivanje bržeg, djelotvornijeg i ekonomičnijeg postupka kao i dodatne procedure mogućnosti sprečavanja zloupotrebe postupka u sankcionisanju takvih postupanja. Rastući demografski trendovi u pojedinim djelovima svijeta, posljedice ekonomske krize na globalnom nivou, narastanje i zaoštavanje konflikata na različitim geopolitičkim lokacijama i prostorima, kao i stalne ambicije za doseganjem boljeg života, standarda i socijalne sigurnosti još uvijek opterećuju veliki dio svjetske populacije koja i dalje migrira ka sigurnim ili pak ekonomski perspektivnijim destinacijama.

U ponekad prilično nedefinisanoj migratornoj masi teško je uočiti svaki aspekt i razlog migratornih kretanja, pa se i pažljivije analitičari u svojim analizama koriste odrednicom da nije moguće iscrpiti sve oblike migratornih kretanja ili pak utvrditi jedinstvene karakteristike pojedinih migratornih grupa. Česti pratioci migracija na globalnom nivou jestu terorizam i organizovani kriminal, koji zloupotrebljavajući težak položaj migranata koristi situaciju da ostvare svoje kriminogene ciljeve i steknu nelegalni profit zasnovan na zajedničkom pokušaju migranata da se domognu bolje i sigurnije destinacije.

Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca pravi jasnu razliku između kategorije stranca koji traži međunarodnu zaštitu, tražioci azila, i lica sa odobrenom zaštitom - azilanti. Lica sa odobrenom zaštitom će uživati prava kao sopstveni državljani, socijalna zaštita, zdravstvena zaštita, pravo na obrazovanje, pravo na prepoznavanje diplome u slučajevima kada ne postoje materijalni dokazi o stečenom stepenu kvalifikacije, takozvani stečeni nivo obrazovanja i znanja. Lica sa odobrenom zaštitom su u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja, koje je u obavezi da im obezbijedi smještaj u trajanju od dvije godine i da donese plan integracije koji osigurava licima sa odobrenom zaštitom potpuno uključivanje u crnogorsko društvo. S druge strane, obaveza kreiranja uređenog sistema migracija, posebno iregularnih migracija, u kojima veliku ulogu imaju stranci koji traže međunarodnu zaštitu dovelo je do izmještanja centra za prihvatanje u nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova čime se između ostalog stvaraju formalni preduslovi za implementaciju normi koje se odnose na određivanje i implementaciju administrativnog pritvora u okviru centra što do sada nije bilo moguće obzirom na civilni karakter Ministarstva rada i socijalnog staranja u čijoj je nadležnosti centar. Ovakvo rješenje ima i preventivno dejstvo u smislu smanjenja broja zloupotrebe stranaca koji traže međunarodnu zaštitu koji kad budu postali svjesni dobro kontrolisanog sistema azila i migracija kao i mogućnosti određivanja administrativnog pritvora manje će koristiti teritoriju Crne Gore kao slobodnu zonu.

Dablin 3 regulativa koja utvrđuje standarde i mehanizme odgovornosti države za lica koja su na njenoj teritoriji zatražila azil uvelo je obavezu čuvanja otisaka prstiju stranaca, koji traže međunarodnu zaštitu na 10 godina. Ranije važeći Dablin 2 regulativa je propisivala obavezu očuvanja otisaka prstiju na pet godina i po prvi put u Evropskoj uniji je dato pravo Europolu da može koristiti Eurodakt - treću bazu otisaka prstiju u slučajevima kada postoji osnovana sumnja da lice učestvuje u izvršavanju teškog krivičnog djela, odnosno krivičnog djela terorizma. Prethodnim analizama utvrđeno da je najveći broj učesnika terorističkih akata u zemljama Evropske unije čine lica koja su nekad bila u sistemu azila, što samo po sebi ukazuje koliko politika azila mora biti sa velikom pažnjom kreirana i implementirana jer je u njenoj implementaciji stalno prisutno pitanje standarda zaštite ljudskih prava s jedne strane i posebnih bezbjedonosnih mjera države sa druge strane. Kao posebna novina u zakonu, jasno je propisan postupak na granici ili u tranzitnom prostoru u slučajevima kada stranac koji traži međunarodnu zaštitu ne ispunjava uslove za zakonit ulazak u Crnu Goru. U tom slučaju stranac će biti zadržan na granici ili u tranzitnom prostoru za

vrijeme dok se razmatra njegov zahtjev za međunarodnu zaštitu, a najduže 28 dana što je i rok u kojem se po zahtjevu mora riješiti u protivnom će se ovom licu omogućiti ulazak u Crnu Goru.

Takođe, zakonom normiraju se posebne procedure i garancije kojima se pruža odgovarajuća podrška strancima koji traže međunarodnu zaštitu s obzirom na njihove posebne okolnosti između ostalog uzrast, pol seksualno opredjeljenje, rodni identitet, teške bolesti, mentalno zdravlje ili posljedice mučenja, silovanja ili drugih teških oblika psihološkog, fizičkog ili nasilja zasnovanog na polu, rodu, radi ostvarivanja prava i obaveza iz ovog zakona.

Evo još kratko, možda sam odužio, ali ocijenio sam za potrebu s obzirom da se radi o zakonu koji je veoma bitan koji je u našoj agendi vrlo bitan za poglavlje 24 da ga malo opširnije pojasnim, ne vama nego građanima jer je ovo problematika onako koja tangira ukupne procese koji se dešavaju na prostoru Balkana.

U Zakonu su inkorporirani jasno definisani sljedeći instituti evropskog zakonodavstva: djela progona, razlozi progona, ozbiljna nepravda poseban pravni institut, moralni standard pretočen u pravnu normu koji se po prvi put pojavljuje u crnogorskom zakonodavstvu, a koji je pravni proizvod iz sudskih odluka Suda za ljudska prava u Strazburu. Učinioci progona ili ozbiljne nepravde, razlozi za isključenje sigurna zemlja porijekla, sigurna treća zemlja, sigurna evropska treća zemlja.

Iako se danas crnogorski sistem azila smatra funkcionalnim, potrebno je njegovo dalje unapređivanje i stalno promovisanje ideje o poštovanju prava čovjeka kao osnovne vrijednosti našeg ustavnog i savremenog međunarodnog poretka. Izbjeglice su posebno ranjiva skupina ljudi te sa pravnog aspekta humani i moralni imperativ zaštite izbjeglica nalazi svoje uporište u sistemu zaštite ljudskih prava međunarodno pravnom i unutrašnjem ustavno-pravnom sistemu svake demokratske države.

Na kraju sa ponosom bih istakao da u procesu usaglašavanja teksta zakona sa Evropskom komisijom naš zakon je dobijao sve komplimente i istaknut je kao najbolje zakonsko rješenje u politici azila u zemljama Jugoistočne Evrope. I onda mi oprostite što sam odužio htio sam da istaknem to što je dobro i na osnovu čega je Evropska komisija imala ovako pohvalan stav na rješenja u ovom zakonu.

Shodno svemu navedenom donošenje zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca bio bi rezultat intezivnih aktivnosti svih relevantnih činilaca sistema azila u procesu njegove izgradnje u skladu sa međunarodnim standardima i posebno potpuno usklađivanje sa evropskim pravom i zajedničkim evropskim sistemom azila, te predlažem Skupštini da usvoji.

Izvinjavam što sam prekoračio vrijeme, ali imao sam potrebu da ga potrošim na ovaj način. Izvinjavam se i hvala vam na dopustu da duže govorim.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:22:02)

Ja se u ime svih poslanica i poslanika zahvaljujem ministru, posebno na višestrukom izvinjavanju. Cijenim da nije bilo potrebe, apsolutno da sve informacije koje treba da idu put javnosti je bolje da idu iz adrese koja je kompetentna, a to ste sigurno vi što se tiče ove tačke dnevnog reda.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Pošto ne žele, daću riječ kolegi iz Liberalne partije, predsjedniku te partije, gospodinu Andriji Popoviću.

Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (27.12.16 14:22:44)

Zahvaljujem predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici i predstavnice Vlade,

Povodom Prijedloga zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, da ne bi to sve prolazilo bez diskusija, reći ću nekoliko rečenica. Donošenjem ovog zakona u Crnoj Gori će se uspostaviti efikasan i jedinstven sistem azila u kome se strancima koji traže međunarodnu zaštitu garantuju kao i u zemljama Evropske unije jednake šanse za uspjeh u postupku isti tretman.

Integracija stranaca u crnogorsko društvo predstavlja dinamičan dvosmjernan proces međusobne saradnje kako stranaca tako i naših državljana na posljedice post migracijskih procesa. Cilj donošenja ovog zakona sastoji se u osiguravanju određenih prava strancima od strane države koji se primarno odnose na rad, odgovarajući smještaj, stanovanje, obrazovanje, sigurnost i sva ostala pripadajuća prava. Dok je strani državljanin dužan konstruktivno i lojalno učestvovati u ekonomskom, socijalnom i kulturnom razvoju svoje nove okoline.

Novim zakonom implementiraju se standardi međunarodnog humanitarnog prava i standardi i zaštite ljudskih prava u politiku prijema u skladu sa potrebom da se stvori sigurno i dostojanstveno okruženje za tražioce azila, kao i da se obeshrabri bilo koji vid zloupotrebe u sistemu azila.

Tražitelj međunarodne zaštite je državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu do izvršnosti odluke o zahtjevu. Takođe, tražitelj može biti i državljanin države članice Evropske unije, kada je to propisano odredbama Protokola 24 Ugovora iz Lisabona.

Privremena zaštita je zaštita hitnog i privremenog karaktera o kojoj odluku donosi Vlada pod odlukom Vijeća Evropske unije o postojanju masovnog priliva raseljenih osoba koje su bile prisiljene napustiti područje ili zemlju svog porijekla zbog situacije koja tamo prevladava - oružani sukobi, kršenje ljudskih prava itd. Odobrava se u izvanrednom postupku, naročito ako postoji rizik da zbog masovnog priliva nije moguće učinkovito provesti postupak odobrenja međunarodne zaštite radi zaštite raseljenih osoba i drugih osoba koje traže zaštitu. Privremena zaštita odobrava se na vrijeme od jedne godine, a najduže vrijeme trajanja privremene zaštite je tri godine.

Stranac kojem je odobrena privremena zaštita po zakonu bi trebalo da ima pravo na boravak, osnovna sredstva za život i smještaj, zdravstvenu zaštitu koja uključuje hitnu medicinsku pomoć, osnovno i srednje obrazovanje, te prekvalifikaciju i dokvalifikaciju pod istim uslovima kao i crnogorski državljanin, informacije o pravima i obavezama, rad, formiranje porodice i slobodu vjeroispovjesti. Tražitelji međunarodne zaštite smještaju se u prihvatilište za tražitelje, pri čemu je osiguran smještaj, prehrana i zadovoljavanje lične higijene. U slučajevima posjedovanja vlastitih sredstava tražitelj međunarodne zaštite može o svom trošku boraviti na bilo kojoj adresi u Crnoj Gori, uz prethodnu saglasnost ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

U ime Liberalne partije mogu da kažem da mislim da je ovaj predlog zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca veoma kvalitetno urađen i Liberalna partija će ga podržati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:27:30)

Zahvaljujem kolega Popoviću.
Sada bih dao riječ kolegi Željku Aprcoviću.
Izvolite, gospodine.

ŽELJKO APRKOVIĆ (27.12.16 14:27:43)

Zahvaljujem potpredsjedniče Skupštine.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi predstavnici Vlade, gospodine Nuhodžiću, sa vašom saradnicom gospođom Bugarin, uvaženi građani Crne Gore,

S obzirom na činjenicu, kako je rekao uvaženi kolega iz Liberalne partije, gospodin Popović, imamo izuzetno jedan značajan, usudio bih se reći, reformski zakon, sistemski zakon koji reguliše jednu izuzetno značajnu oblast migracionih procesa, ne samo na nivou naše države, nego migracionih procesa koji utiču i na druge procese u zemljama Evropske unije.

Što je osnov za donošenje ovoga zakona jeste, kao što je uvaženi ministar i rekao u uvodnom izlaganju, Konvencija Ujedinjenih nacija iz 1951. godine o statusu izbjeglica, a takođe i Akcioni plan migracionih procesa koji je donesen od strane Vlade Crne Gore i koji važi od 2011. do 2016. godine.

Moram da kažem da sam izuzetno zadovoljan sa predloženim zakonom i treba da

naglasim, što nije ministar u uvodnom obrazloženju istakao, da ovaj zakon stupa na snagu 2018. godine. Njegova primjena je od 1. januara 2018. godine i Ministarstvo unutrašnjih poslova je dužno da uradi podzakonska akta u roku od šest mjeseci.

Međunarodna pomoć strancima obuhvata tri dijela. Obuhvata dio koji se odnosi na dobijanje statusa azilanata, supsicijalnu zaštitu i privremenu zaštitu. Moram da kažem da Crna Gora ima jedan zakon iz 2006. godine koji se odnosi na azilante, međutim očigledno da su procesi koji su se u ovom vremenu dešavali doveli do toga da se mora donijeti jedan inovirani, jedan kvalitetniji zakon koji će na sveobuhvatan način propisati uslove i način sticanja supsicijalne zaštite, privremene zaštite kao i način sticanja azila.

Ono što je jako bitno u ovome zakon jeste da se pravi sad jedna diletacija između onoga što je bila obaveza Ministarstva rada i socijalnog staranja u dijelu koji se tiče prihvatnih centara da se pokazalo da se treba odvojiti nadležnost Ministarstva za rad i socijalno staranje kao i Ministarstva unutrašnjih poslova. Zašto? Iz razloga kad neko dobije privremenu zaštitu on automatski podliježe pod nadležnost Ministarstva rada i socijalnog staranja, dok proces koji se dešava do dobijanja, od podnošenja zahtjeva do dobijanja rješenja o privremenoj zaštiti treba da bude pod nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova iz razloga što Ministarstvo unutrašnjih poslova ima pravne instrumente kako i na koji način, kako to i zakon propisuje, da u određenom trenutku ograniči kretanje određenom podnosiocu zahtjeva dok se ne steknu uslovi da se sve ono što je propisano i zakonom primijeni na podnosioca zahtjeva.

Razdoblje nesigurnosti u kojem živimo je doprinijelo da i Crna Gora uđe u dio država koje donose ovaj zakon iz prostog razloga što postoje kroz migracione procese, kroz ono što se zove dobijanje azila, postoji mogućnost, bojazan, strepnja da određen broj tih ljudi koji su dobili određena prava po osnovu zakona, mogu da dalekosežno naprave određene posljedice po države u koje kasnije idu. Ovaj zakon to sprečava i ministar je rekao da od trenutka kad dobijemo status punopravnog člana Evropske unije, da će baza podataka koja, do sada je bila pet godina u čuvanju podataka o podnosiocima zahtjeva, se produžuje na rok od 10 godina što će dodatno omogućiti da se kroz tu bazu podataka preduprije eventualne štetne posljedice ovih procesa sa kojim se suočava ne samo Evropska unija nego i Crna Gora.

Članom 104 i 105 ovoga zakona je propisano koja baza podataka treba da bude čuvana, to je izuzetno opsežan nivo informacija koji svaki podnosilac zahtjeva za dobijanje privremene zaštite treba da pruži, kako nadležnom ministarstvu tako i Upravi policije. Taj posao je odrađen na način da nema niti jednog podatka koji bi eventualno bio nedostupan svim državnim organima prilikom kontrole, odnosno prilikom donošenja odluke za dobijanje rješenja.

O ovome zakonu se dosta može pričati iz prostog razloga što članom 24 za mene je bilo, da kažem dilemično u dijelu koji se tiče same formulacije šta znači ozbiljna nepravda. Međutim, očigledno je da je Ministarstvo učinilo napor da se zajednički do trančina precizira šta predstavlja ozbiljna nepravda, koji su to razlozi za formulaciju takvu i smatram da upravo zakon ovakav kakav jeste pružiće sve ono što treba da pruži, što je i osnovni cilj motivacija predlagača zakona da ovaj zakon uđe u skupštinsku proceduru. Smatram da svi poslanici koji participiraju danas u zasijedanju državnog parlamenta će bezrezervno podržati napore nadležnog ministarstva i usvojiti ovaj zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (27.12.16 14:33:44)

Hvala Vam poslaniče Aprcoviću.

Da se li još neko od poslanika javlja za riječ?

Da li predstavnik Vlade želi da da završnu riječ?

Pošto je u dijelu uvodnog izlaganja dovoljno rečeno, ovim konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Moram vas podsjetiti da zbog konsultacija koje smo obavili i za ovaj zakon, ako bude amandmana da se, kao i na prethodne do sad obrađene, da se oni mogu podnijeti do sutra u 12 časova. Zahvaljujem.

Sada prelazimo na **Predlog zakona o reviziji**, to je tačka 19.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Ana Krsmanović,

generalna direktorica Direktorata za centralnu harmonizaciju. Izvjestioci odbora su dr Predrag Sekulić, Zakonodavnog odbora i Branko Čavor, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Ima riječ ministar Darko Radunović.

DARKO RADUNOVIĆ (27.12.16 14:35:06)

Hvala potpredsjedniče.

Osnovni razlozi za donošenje Zakona o reviziji su poboljšanje postojeće legislative u oblasti revizije, podizanje kvaliteta revizorskih izvještaja, unapređenje sistema finansijskog izvještavanja i dalje usklađivanje sa legislativom Evropske unije.

Donošenjem zakona o reviziji omogućiće se preciznije definisanje zakonskih odredbi kao i lakše praćenje usaglašenosti zakona sa budućim izmjenama EU legislative iz oblasti revizije. Zakonom se uvodi i obaveza da pravna lica koji su obveznici revizije imaju revizijski odbor koji prati sva pitanja vezana za finansijsko izvještavanje i reviziju kod pravnih lica.

Zakonom se osniva savez za reviziju kao tijelo koje se bavi pitanjima od značaja za ostvarivanja i unapređivanje revizorske prakse u Crnoj Gori. Takođe uvodi se i nadzor rada ovlašćenih revizora i društva za reviziju koji će vršiti Ministarstvo finansija. Prilikom izrade Predloga zakona korišćena je eksterna ekspertska pomoć Svjetske banke. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:36:26)

Zahvaljujem ministru.

Da li izvjestioci odbora žele riječ?

Da li želi neko od poslanika uzeti riječ?

Time pretpostavljam da i predstavnik Vlade ne želi iskoristiti završnu riječ. Za ovu tačku konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno. Hvala.

Zahvaljujem se predstavnicima Ministarstva finansija. Prelazimo po dogovoru na objedinjeni pretres o tačkama dnevnog reda i to: **Predlog zakona o izmjenama Zakona o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna, Predlog zakona o izmjenama Zakona o patentima i Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o žigu**, tačka 20, 21 i 22 dnevnog reda.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su gospođa Dragica Sekulić, ministarka ekonomije i Dragan Kujović, državni sekretar u Ministarstvu ekonomije.

Izvjestioci Zakonodavnog odbora su Obrad Mišo Stanišić, dr Filip Vuković i Predrag Sekulić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Petar Smolović.

Otvaram pretres.

Želi li predstavnik Vlade dati dopunsko izjašnjenje? Želi.

Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (27.12.16 14:38:09)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ja bih ukoliko dozvoljavate dala uvodno izlaganje za sva tri zakona u kompletu jer je riječ o usklađivanju odredbi ova tri zakona sa novim Zakonom o upravnom postupku. Donošenjem novog Zakona o upravnom postupku javila se potreba usklađivanja posebnih zakona koji sadrže odredbe kojima se uređuje upravni postupak sa ovim zakonom. U navedene zakone spadaju ova tri imenovana zakona i prosto oni se mijenjaju u dijelu brisanja i dopunjavanja određenih odredbi koje su proistekle iz novog Zakona o upravnom postupku.

Osim toga, a zbog kompleksnosti registrovanja patenata žiga industrijskog dizajna dodat je jedan dio kojim se u stvari briše pravo žalbe na odluke nadležnog organa i umjesto toga je uvedena mogućnost pokretanja upravnog spora pred nadležnim sudom, što je opet u skladu sa

članom 7 novog Zakona o upravnom postupku i pravom stranke na pravnu zaštitu u upravnoj stvari te u skladu sa članom 119 stav 1 ovog zakona u upravnom postupku kojim se omogućava isključivanje prava na žalbu zakonom.

Sva tri zakona su usklađena sa novim Zakonom o upravnom postupku. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:39:30)

Zahvaljujem.

Da li izvjestioci odbora žele riječ?

Da li želi neko od prisutnih poslanika i poslanica da se javi za riječ?

Onda bih konstatovao da je ovim pretres završen, a izjasnićemo se naknadno.

Evo pretpostavljam da je na kraju našeg današnjeg radnog dana možemo preći na sljedeću tačku dnevnog reda to je tačka 34 **Izveštaj o realizaciji akcionog plana strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014 - 2020. godine u 2015.godini.**

Ovlašćeni restavnici Vlade su Dragica Sekulić ministarka ekonomije, i Dragan Kujović državni sekretar u Ministarstvu ekonomije. Izvjestilac Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je doktor Filip Vuković.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima ministarka Dragica Sekulić.

DRAGICA SEKULIĆ (27.12.16 14:41:10)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Ovo je obaveza koju imamo na osnovu člana 11 stav 3 Zakona o regionalnom razvoju, a to je Izveštaj realizacije i strategije regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014 - 2020. godina, a akcioni plan se odnosio na 2015. godinu. Ovaj izvještaj se priprema na osnovu imputa svih jedinica lokalne samouprave, svih organa i organizacija državne uprave, koji su u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju obavezni da Ministarstvu dostave podatke o realizaciji razvojnih projekata i aktivnosti svoje nadležnosti, koji su kandidovali za akcioni plan, a koji su u funkciji realizacije i strategije regionalnog razvoja. Za implementaciju akcionog plana u 2015. godini, uloženo je nešto blizu 660 miliona eura, što je oko 3,4 puta više u odnosu na ulaganje 2014. godini. Regionalna lokacija utrošenih sredstava bila je za sjeverni region oko 300 miliona eura, ili 46% ukupno uložених sredstava, za središnji region oko 125 miliona eura ili 19% i za primorski region oko 234 miliona eura ili 35% ukupnih ulaganja.

Kada je u pitanju struktura izvora finansiranja dominantno mjesto zauzimaju sredstva privatnih investitora sa učešćem od 40% ukupnih ulaganja, i sredstva državnog budžeta 36% ukupnih ulaganja. Prosječna ulaganja za regionalni razvoj po stanovniku u Crnoj Gori, ne uključujući ulaganja koja se odnose na dionicu autoputa Smokovac-Mateševo, iznosila su oko 782 eura. Na nivou regiona prosječna ulaganja po stanovniku su: po stanovniku sjevernog regiona oko 705, središnjeg 427 i primorskog regiona 1572 eura.

Pozitivno je to što je broj malih i srednjih preduzeća na kraju 2015. godine u Crnoj Gori povećan za 2773 što znači 13% u odnosu na 2014. godinu, a povećan je i broj preduzetnika. Proizvod takvog stanja je i povećana stopa aktivnosti stanovništva, povećanje broja zaposlenih u Crnoj Gori, što je pokazatelj da je u 2015. godini oko 20 hiljada više zaposlenih lica u odnosu na 2013. godinu. Stopa zaposlenosti je povećana sa 40,3 u 2013. na 44,3 u 2015. i ta stopa zaposlenosti je povećana u sva tri regiona. Ostao je značajan problem nezaposlenosti, povećao se broj nezaposlenih na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, što se dijelom može tumačiti kao reakcija na primjenu propisa o stvaranju nadoknadama majkama po osnovu rođenja troje djece.

Na kraju 2015. godine evidentirano je 39.991 nezaposleni što je za 16% više u odnosu na 2014. godinu. U tom smislu u narednom periodu neophodno je intezivirati mjere na sprovođenju prioriteta strategije regionalnog razvoja do kraja 2020. godine, koje bi zajedno sa paketom strukturnih reformi koje će sprovođivati Vlada Crne Gore, trebalo da doprinesu ubrzanijem razvoju

manje razvijenih jedinica lokalne samouprave iz sjevernog regiona i daljem smanjenju nezaposlenosti kao jedno od najvećih izazova ukupne razvijene i ekonomske politike države. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.12.16 14:44:49)

Takođe Vam zahvaljujem ministarko Sekulić. Sada bih, prije otvaranja rasprave, podsjetio uz molbu predsjednika Odbora za zdravstvo da Odbor za zdravstvo ima sjednicu u 15.30 h, znači za otprilike sat vremena. Nastavljamo sa tačkom Izvještaj o realizaciji akcionog plana regionalnog razvoja Crne Gore. Da li izvjestioci odbora žele riječ? Želi li neko od poslanika da se javi za riječ?

Ovim konstatujem da je drugo čitanje ovog zakona, znači pretres, završen, a izjasnićemo se naknadno.

Ovim zaključujem rad za današnji dan uz najavu da sutra počinjeno po dogovoru u 11 časova.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:13:09)

Poštovane kolege, poslanice i poslanice, nastavljamo Četvrtu sjednicu drugog jesenjeg zasijedanja 2016.godini.

Na početku sjednice sam pozvao predstavnike opozicije, ali ćemo i svaki dan. Dobro bi bilo Parlament je jedino mjesto, sve ispred Parlamenta nije to što se očekuje i pretpostavljam i što očekuju građani, ovdje da ukrstimo argumente i da damo kvalitet raspravi. Do tog trenutka kada nam se pridruže mi nastavljamo da radimo efikasno, odgovorno i posvećeno kako uvijek kažemo.

Prije prelaska na pretres o preostalim tačkama dnevnog reda, obavještavam Vas da je Vlada Crne Gore saglasno članu 147 Poslovnika Skupštine povukla iz procedure Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnim i drugim praznicima koji je bio uvršten kao 26. tačka dnevnog reda ove sjednice.

Prelazimo na pretres.

Po današnjem planu prvi je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Dragica Sekulić, ministarka ekonomije, Ratka Strugar, generalna direktorica Direktorata za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost i radio spektra. Izvjestioci odbora su Filip Vuković Zakonodavnog odbora i Petar Smolović Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministarko.

DRAGICA SEKULIĆ (28.12.16 12:14:42)

Zahvaljujem predsjedniče, uvažene poslanice i poslanici. Predloženim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama uređuju se uslovi i način obavljanja djelatnosti oblasti elektronskih komunikacija, kao i druga pitanja od značaja za pružanje elektronskih komunikacionih usluga, na način da se postigne usklađenost Izvještajem evropske komisije o napretku Crne Gore pitanje nezavisnosti regulatora, kao i sa pravilima državne pomoći odnosno sa poglavljem 8 konkurencija i Zakonom o upravnom postupku. Na osnovu mišljenja Evropske komisije ovaj zakon bilo je potrebno izmijeniti kako bi se obezbijedila nezavisnost regulatora, te radi potpunog usaglašavanja sa odgovarajućim direktivama brisana odredba da Skupština razrješava predsjednika i članove savjeta, ako Skupština ne usvoji Izvještaj o radu sa finansijskim Izvještajem agencije.

U skladu sa propisima o kontroli državne pomoći obračun neto troška bilo je potrebno

uskladiti sa zahtjevima Evropske komisije odnosno jasno propisati da se računovodstvo koje vodi operator univerzalnog servisa koristi kao izvor podataka za obračun neto troška. Dodata je odredba o regulaciji cijena rominga u skladu sa sporazumom o snižavanju cijena usluge rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama zaključenog 29.09.2014.godine. U cilju usklađivanja sa direktivom Evropske komisije o telekomunikacijama korigovana je odredba koja određuje operatora univerzalnog servisa, na način da ako se u postupku po javnom konkursu ne može odrediti operator univerzalnog servisa, agencija vrši analizu tržišta javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga, i za operatore univerzalnog servisa određuje operatora sa najvećim učešćem na tom tržištu. Vršene su izmjene i dopune odredbe koja se odnosi na prijavu prihoda, te je dodato da je obaveza operatoru da vodi odvojeno računovodstvo po djelatnostima na način da se odvojeno iskazuje prihod ostvaren na osnovu davanja na korišćenje elektronske komunikacione mreže ili elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga. Kako je zakonom propisana obaveza operatora da vodi odvojeno računovodstvo izmjenama i dopunama ovog zakona odvojeno ..... prihodi i troškovi nastali pružanjem usluga univerzalnog servisa, od prihoda i troškova ostvarenih od drugih usluga.

Takođe, vršene su izmjene i dopune odredbi koje se odnose, između ostalog i na podizanje granice minimalne brzine širokopojasnog pristupa internetu na 70% maksimalne deklarirane brzine. Ovo je možda i jedna od najvažnijih odredbi koja je izmijenjena, imajući u vidu da je odredba o utvrđivanju uplate u budžet viška prihoda nad rashodima agencije bila privremenog karaktera i po sili zakona prestala da važi 01. januara ove godine. Predloženo je novo rješenje kojim se izmijenio član 27. Predloženo zakonsko rješenje obezbjeđuje realizaciju i nadoknade neto troška univerzalnog servisa poštanske usluge a shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:18:06)

Zahvaljujem.

Sad pitam da li izvjestioci odbora žele riječ?

Izvolite, poslanik Smolović.

PETAR SMOLOVIĆ (28.12.16 12:18:18)

Poštovani predsjedniče, poštovane kolege poslanici, uvaženi predstavnici predlagača, poštovani građani,

Htio bih zbog građana da podsjetim tema je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama, da se ovim zakonom uređuje način upravljanja i korišćenja elektronskih komunikacionih mreža, uslovi i način obavljanja djelatnosti u oblasti elektronskih komunikacija kao i druga pitanja značajna za razvoj telekomunikacija.

Važeći zakon potrebno je bilo uskladiti sa izvještajem Evropske komisije o napretku Crne Gore. Pitanje nezavisnosti regulatora koji su sa pravilima državne pomoći, odnosno sa poglavljem osam - konkurencija i Zakon o upravnom postupku.

Ovim izmjenama i dopunama Zakona o elektronskom komunikacijama kojima se, između ostalog i predlaže usaglašavanje zakona s pravnom regulativom Evropske unije, da ako se godišnjim obračunom prihoda i rashoda Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Agencije veći od ukupno ostvarenih rashoda, višak prihoda se izdvaja na poseban račun i može se isključivo koristiti za naknadu neto troška za obavljanje univerzalne poštanske usluge. Ukoliko sredstva Konpezacionog fonda nijesu dovoljna za njihovo izmirenje, što se do sada dešavalo, uvedena je i obaveza Agencije da pribavi mišljenje organa uprave nadležnog za kontrolu državne pomoći prilikom propisivanja metodologije obračuna neto troška. Uvodi se mogućnost vođenja odvojenog računovodstva po djelatnostima kojima se odvojeno iskazuje prihod ostvaren po osnovu davanja na korišćenje elektronske komunikacione mreže, infrastrukture i povezivanje opreme ili pružanje javnih elektronskih komunikacija.

Podizanje granice minimalne brzine širokopojasnog pristupa interneta na 70% deklarirane brzine, što je veoma važno, kao i obaveza operatera da ponudi pretplatničke ugovore na neodređeno vrijeme bez minimalnog trajanja, usaglašavanje zakona sa upravnim postupkom i tako dalje.

Juče smo imali priliku da čujemo Izvještaj o radu i Plan Agencije za elektronske komunikacije takođe za 2017.godinu koju smo pozdravili u načelu, ali smo im skrenuli pažnju na odboru da i dalje imamo 10% ruralnog područja koje nije pokriveno mobilnim signalom, da prelaskom sa analognog na digitalni radio difuzni sistem ostala su određena ruralna područja nepokrivena, tako da od svih učesnika na tržištu i regulatora očekujemo u budućem vremenu rast kvaliteta i snižavanje nivoa usluga.

Ovim izmjenama i dopunama dopunjuju se i osnovna načela u oblasti elektronskih komunikacija od kojih su najvažnija obezbjeđivanje uslova za ravnomjeran razvoj tržišta elektronskih komunikacija na teritoriji Crne Gore, obezbjeđivanje dostupnosti usluga univerzalnog servisa svim građanima, zaštita i podsticanje konkurentnosti na tržištu elektronskih komunikacija radi ostvarivanje pogodnosti za korisnike, kao i obezbjeđivanje zaštite korisnika u odnosu sa operaterima, omogućavanje jednostavnog i efikasnog postupka u rješavanju sporova.

Podsticanje investicija i inovacija, kao i razvoja unapređenja nove infrastrukture, obezbjeđivanje zaštite ličnih podataka ... i zaštite interesa o rješavanju korisnika na tržištu.

Sve navedeno daje nam za pravo da predložimo ovom domu da usvoji pomenute izmjene i dopune Zakona o elektronskim komunikacijama. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:21:31)

Hvala vama poslaniče Smoloviću.
Za riječ se javio poslanik Lazović. Izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ (28.12.16 12:21:38)

Poštovani predsjedniče, dame i gospodo poslanici,

Ja mislim da trebamo podržati ovaj zakon, odnosno glasati za rješenja koja su predložena ovim izmjenama i dopunama. Predlagač je saopštio nekoliko osnovnih razloga, dakle prvo usklađivanje sa evropskom legislativom. Ovo je jedna od oblasti koja je u tom pogledu izuzetno dinamična i gotovo da nema godine kada nijesmo u obavezi da Zakon o elektronskim komunikacijama uskladimo sa odgovarajućim direktivama Evropske unije, što potvrđuje da elektronske komunikacije predstavljaju generatore privrednog rasta i nešto o čemu treba da vodi računa svaka zemlja koja je u procesu pridruživanja, svakako i članica Evropske unije.

Drugi razlog koji je ovdje saopšten jeste da se usaglasi sa pravilima državne pomoći, jer smo u prethodnom periodu imali određenih nedoumica u tom dijelu i dobro je što se sa ovim zakonskim rješenjem to na pravi način, rekao bih definiše kada je u pitanju priznavanje neto troška kod operatora univerzalnog servisa. Konačno, veoma je bitno da će se sa ovim pospješiti konkurencija na tržištu i ono što je u prethodnom periodu kod pregovaranja često predstavljalo osnov za različita tumačenja, mislim da se sa ovim zakonom odnosno amandmanom koji prati ovaj zakon, a koji je sastavni dio zakona rješava. To je pitanje nezavisnosti regulatora i sa time se stvara, rekao bih, jedan od uslova za zatvaranje pregovaračkog poglavlja 10 Informativno društvo i mediji.

Međutim, ono što me je posebno ponukalo da podržim ovaj predlog zakona jeste ovo rješenje koje sada definiše minimalnu brzinu odnosno granicu minimalne brzine širokopojasnog pristupa internetu podižen na nivou 70% maksimalne brzine što je veoma dobro za potrošače, što je dobro za razvoj informacionog društva u Crnoj Gori. Kao što znate mi smo čitavim serijalom zakonskih rješenja stvorili normativnu platformu za razvoj informacionog društva u Crnoj Gori. Tu je Zakon o elektronskoj trgovini, Zakon o elektronskom potpisu, Zakon o informacionoj bezbjednosti, Zakon o elektronskoj upravi i evo imamo Zakon o elektronskim komunikacijama koji sa ovim novitetima predstavlja, rekao bih ...

Imamo strategiju, imamo rekao bih specijalizovane studijske programe na univerzitetima u Crnoj Gori, pa u tom smislu kadrovske podrške obezbjeđuje se adekvatan specijalistički kadar za razvoj informacionog društva. Ono što je takođe veoma bitno jeste da smo u institucionalnom smislu prepoznali šta su nadležnostisti kreatora politike, šta su nadležnosti regulatora, šta su nadležnosti operatora i možemo reći da imamo jedno frekventno i konkurentno tržište elektronskih komunikacija. Sama činjenica da je penetracija mobilne telefonije nešto preko 170% govori o tome da je Crna Gora možda najbolji primjer da u informaciono društvo imate taj paradoks da stepen primljene informaciono-komunikacione tehnologije nije u direktnoj odnosno u proporcionalnoj zavisnosti od GDP-a per capita odnosno životnog standarda stanovništva, jer penetracija mobilne telefonije u Crnoj Gori je veća nego u Luksemburgu, Danskoj i drugim zemljama koje po nekoliko puta imaju veći GDP per capita ili životni standard nego što je kod nas. I u tome leži životna šansa zemalja u razvoju i Crne Gore koja se nalazi u toj fazi, a da bi se to ostvarilo neophodno je da imamo kvalitetan i konforan širokopojasni pristup. I to je veoma bitno prepoznati kod ovog zakona, jer iskustva govore da su one destinacije koje imaju dosta visokoobrazovanih ljudi, koji znaju engleski jezik i imaju dosta slobodnog vremena, a imaju na raspolaganju jedan konforan širokopojasni pristup internetu i koji nije skup bili izuzetno aktivni u domenu internet ekonomije, digitalne ekonomije i tog, rekao bih informatičkog društva i tu leži šansa za Crnu Goru da za sve one naše mlade ljude koji u zoni iz starta biznisa i svih drugih pristupa imaju namjeru da nešto ozbiljno rade.

Uostalom, znam da je Investicioni razvojni fond imao posebnu kreditnu liniju, jer je bitno i finansiranje u tom dijelu koja se odnosila na program iz oblasti informacionog društva, grejs period dobije četiri godine, kamatna stopa 2,5%, a ako je firma registrovana, odnosno ... projekat posvećen nerazvijenom dijelu Crne Gore onda je kamatna stopa 2%, a period povratka 12 godina. Mislim da će Investicioni razvojni fond sa Ministarstvom ekonomije nastaviti taj program, znači i taj da tako kažem sa druge strane bio u potpunosti obezbijeđen.

Ono što je veoma bitno jeste da sa ovim zakonom nešto što smo pokušali Sporazumom sa Bosnom i Hercegovinom, Makedonijom i Republikom Srbijom da riješimo u 2014. godini u pogledu snižavanja cijena rominga, jer to mnogo znači za nas kao turističku destinaciju, što se kroz zakon sad prepoznaje adekvatno rješenje koje će pospješiti i prije ulaska u Evropsku uniju da Crna Gora, odnosno građani Crne Gore imaju mogućnosti da koriste te benefite, smanjene cijene rominga, a nadam se veoma brzo i dovedena na nivo komunikacije na nivou lokalnog saobraćaja.

Sve su to razlozi zbog kojih bih pozvao kolege poslanike da glasamo ovaj zakon. Mislim da ćemo i tako uraditi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:27:08)

Hvala vama, poslaniče Lazoviću.

Ko se dalje javlja za riječ?

Ako se niko više ne javlja za riječ, da li predstavnik Vlade želi završnu riječ? Ne želi.

Hvala.

Onda konstatujem da smo završili pretres po ovoj tački dnevnog reda kao i o prethodnim tačkama koje smo razmotrili izjasnićemo se naknadno. Zahvaljujem.

Prelazimo na sledeću tačku.

Predlog odluke o dodjeli ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30S sa Predlogom ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30 Predlogom ugovora o zajedničkim operacijama i Predlogom ugovora o računovodstvu.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Dragica Sekulić, ministarka ekonomije i Vladan Dubljević, direktor Uprave za ugljovodonike.

Izjescioci odbora su Jovanka Laličić Zakonodavni odbor i Genci Nimanbegu Odbor za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministarko Sekulić.

DRAGICA SEKULIĆ (28.12.16 12:28:24)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Vjerujem da je danas na dnevnom redu parlamenta jedan izuzetno važan dokument to je Predlog ugovora o koncesiji. Ministarstvo ekonomije po prethodnoj saglasnosti Vlade Crne Gore a na osnovu Zakona istraživanja o proizvodnji ugljovodonika 7.avgusta 2013. godine objavilo javni poziv za dostavljanje ponuda, za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore. Javnim pozivom je određeno ukupno 13 blokova kao djelova blokova ukupne površine 3 100 km² koji su bili ponuđeni na tenderu. Danas se pred vama nalazi predlog odluke o dodjeli ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4 219-26, 4 218-30 za kompaniju Energijan, što predstavlja finale tendeskog postupka započetog 2013. godine. Naime, podsjetiću vas da je Skupština 28.juna ove godine već donijela odluku kojom je ugovor o koncesiji dodijeljen kompanijama Eni i Novatek za četiri bloka, što bi značilo da sa ovim ugovorom koji danas se razmatra u parlamentu ćemo imati ugovore za šest blokova za istraživanje u crnogorskom podmorju.

Sa aspekta kretanja cijena na berzi i na tržištu nafte, nama je jako važno da u godinama u kojima je ta cijena pala skoro za duplo mi i dalje imamo zainteresovane kompanije koje su zainteresovane i za istraživanje i za eksploataciju što nam sa druge strane uliva određenu sigurnost u pozitivan ishod njihovih istraživanja i u konvercijalne rezultate njihove eksploatacije u kasnijem periodu. Cijela ova oblast je uređena Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika koji je donošen u julu 2010. godine, a isto tako u parlamentu je donesen i Zakon o porezu na ugljovodonike kojim smo uveli specijalnu stopu od 54% procenta za ovu oblast kao i prilikom dodjele ugovora kompanijama Eni i Novatek. Fokus ovog tenderskog postupka gdje su izabrane ove kompanije nije bio na finansijskim ponudama kompanija, jer su svi finansijski uslovi već unaprijed definisani zakonom, već je fokus bio na predloženim radnim programima i tehničkoj ekspertizi kompanija tj. na odabiru kompanija koje će na najbolji i najefikasniji način pomoći da kapital koji posjedujemo u zemljinoj kori konvertujemo u novčani kapital. Kompanija Energijan posjeduje 35 godina iskustva u istraživanju i proizvodnji nafte i gasa u izuzetno ekološki osjetljivim vodama podmorja Grčke, bez bilo kakvog negativnog uticaja na eko-sistem i razvoj turizma u Grčkoj. Razvoj kompanije je fokusiran na podmorje Grčke, Jadransko more i Istočni mediteran tako da je evidentno da kompanija ima iskustva u obavljanju aktivnosti istraživanja ugljovodonika u ekološki osjetljivim sredinama, kao što može biti i crnogorsko podmorje.

Zaključivanjem Ugovora o koncesiji sa kompanijom Energijan povećava se teritorijalna pokrivenost crnogorskog podmorja sa vršenjem aktivnosti istraživanja ugljovodonika čime ćemo doći do većeg broja podataka o potencijalnosti crnogorskog podmorja sa aspekta pronalaska komercijalnih rezervi ugljovodonika. Sa aspekta upravljanja ugljovodoničnim resursom po državu je poželjno da nakon objavljenog prvog javnog poziva tenderski postupak završi potpisivanjem dva ugovora o koncesiji i time bi se obezbijedio pravilan početak razvoja industrije istraživanja i proizvodnje ugljovodonika, što znači da ne bi imali samo jedan ugovor kao što je to sad slučaj nego bi potvrđivanjem ovog ugovora u parlamentu dobili još jednog renomiranog koncesionara. Ovaj ugovor je standardizovan, jednak je ugovoru koji je parlament još u junu potvrdio sa drugim koncesionarom i kao što ste rekli osim ovog ugovora u parlamentu se potvrđuje i ugovor o zajedničkim operacijama i ugovor o zajedničkom računovodstvu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:32:57)

Hvala vama, ministarko Sekulić.

Otvaram pretres.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne.

Za riječ se javio poslanik Filip Vuković.

Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ (28.12.16 12:33:17)

Tačno je da sam se prijavio za diskusiju, ali manje da bi diskutovao više da bi postavio par pitanja predstavnicima ministarstva.

Shvatio sam da je suština odluke koju treba da donesemo danas da ovlastimo ministricu da potpiše ugovor identičan ugovoru koji je prethodnik vaš iz istog ministarstva već potpisao, da tu nema nikakvih izmjena. S obzirom da su se na tenderu prijavile kompanije koje su, siguran sam, imale uvid u prethodna istraživanja koja je radio Naftagas još u vrijeme Jugoslavije, izbušeno je jako puno bušotina u ovom dijelu naše obale, siguran sam da ne bi trošili ni novac, ni vrijeme s obzirom da su rizici kod istražnog bušenja nafte i gasa jako visoki i u procentima možda jedna od 50 bušotina bude pozitivna, a pozitivna u smislu da ima podatke da nafta i gas mogu komercijalno da se eksploatišu. Tu sigurno ima gasa, vjerovatno ima nafte. Da li je to komercijalno isplativo to treba da se utvrdi istraživanjima koja će biti. Malo me zbunjuje što u nazivu nema pravo na eksploataciju, na istraživanje na eksploataciju, nego samo kaže se na proizvodnju ona vječita dilema da li se nafta eksploatiše ili proizvodi. U ovom slučaju proizvodi. Shvatio sam i ako to nije sa aspekta bar geologije ispravan naziv, a pomoćnik odnosno direktor Direkcije za naftu i gas i geolog pa ako je on prihvatio da se nafta proizvodi prihvatamo i mi. Evo, znači više imam dileme koje bi dobro bilo, ne zbog samo nas poslanika, nego i zbog građana Crne Gore da gospodin Dubljević pojasni s obzirom da je to i djelatnost kojom će se on baviti kao direktor Direkcije, a posebno što će imati direktnu saradnju sa koncesionarima. Ne sumnjam da ćemo odobriti da ministrica potpiše Ugovor o koncesiji pod uslovima kakav je već potpisan. Shvatio sam da na preostale blokove koji su ponuđeni još uvijek ima mjesta da se prijave koncesionari ako ih bude zainteresovanih kao i prethodni, toliko. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:36:14)

Hvala vama, poslaniče Vukoviću.

Sad pitam da li će predstavnici Vlade sada odgovoriti da prosto zadržimo se na ovim pitanjima ili da sačekaju kasnije. Ako će da sačekaju onda riječ ima poslanik Vujica Lazović. Izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ (28.12.16 12:36:33)

Dakle, i ako se mi nalazimo u jednoj reko bih završnoj fazi kada je u pitanju jedan dosta zahtjevan proces u dijelu javnosti se još uvijek otvaraju neka pitanja koja smo bili u prilici da i ranije obrazložimo kada je u pitanju projekat istraživanja i eksploatacije nafte i gasa u crnogorskom podmorju. Uglavnom se ta znatiželja koncentriše na pet nekih pitanja.

Prvo pitanje: Da li je ovo država mogla sama da radi? Drugo pitanje je da li je to kompatibilno sa našim razvojnim projekcijama u oblasti turizma i zaštite životne sredine?

Treće pitanje da li je postupak vođen transparentno?

Četvrto pitanje jeste da li su na najbolji način zaštićeni državni interesi? I jedno pitanje koje je uvaženi kolega Vuković sada otvorio da li tamo stvarno ima nafte i gasa ili mi odnosno Vlada zamajava javnost sa ovim projektom i postupkom.

S obzirom da sam dugo sa kolegama iz Ministarstva ekonomije u Vladi razgovarao na ovu temu, dozvolite samo par kratkih obrazloženja da dam, prosto u namjeri da pomognem predlagaču u pogledu i davanja odgovora na ova pitanja koja su prethodno saopštena.

Prvo kao i kod ostalih koncesija sve može država da pokuša sama da uradi, ali nije realno i nemamo tih kapaciteta, nemamo tog iskustva itd. i mislim da ono što je trebala država da uradi, mi jesmo uradili. Mi smo donijeli Zakon o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika 2010. godine. Mi smo donijeli Zakon o porezu na ugljovodonike 2014. godine. Mi smo u čitavom postupku koristili najbolju svjetsku praksu i sve je rađeno po modelu i uz ekspertsku pomoć Vlade Norveške i mislim

da smo tu napravili jedan dobar pristup u tom pogledu.

Drugo da li je ovo kompatibilno sa našim turizmom, itd, da li će to ugroziti životnu sredinu? Pa, vidite i u ovom ugovoru partner odnosno Energian je u obavezi da prije svakog seizmičkog istraživanja pribavi saglasnost u pogledu zaštite životne sredine odnosno da obavi sve aktivnosti koje su vezane za studije ya zaštitu životne sredine i obavezan je da poštuje sve zakone koji se odnose na oblast zaštite životne sredine. S obzirom da su platforme projektovane mnogo daleko, da tako kažem, od obale mislim da to može biti kompatibilno sa svim našim ciljevima.

Ima li nafte ili gasa? Pa, ne bi se toliko poznate svjetske kompanije uključile u ovaj proces i rizikovale da ne postoje realne proekcije da gasa sigurno ima, a vjerovatno i nafte, tako da to predstavlja jedan izazov, i ako pravilno u ovim fazama postupimo onda ćemo sigurno i u narednom periodu imati adekvatne koristi.

Je li postupak vođenja transparentno? Maksimalno transparentno i nediskriminatorski. Uostalom kad imate posla sa tako velikim i ozbiljnim kompanijama budite sigurni najmanju grešku da ste napravili postupak se ne bi mogao završiti. Tako da sve pohvale Ministarstvu ekonomije na onome što je urađeno u prethodnom periodu u pogledu vođenja ovog izuzetno zahtjevnog posla.

Jesu li zaštićeni interesi države? Rekao bih da jesu, ne samo u tom finansijskom dijelu gdje kao što znate usvajanjem Zakona o porezu na ugljovodonike predviđena je mogućnost formiranja specijalnog fonda gdje će se 85% prihoda od poreza slivati u taj fond, a namjena toga fonda će biti prije svega da podrži naučne, istraživačke, tehnološke projekte, zdravstvo, infrastrukturu i sve ono što u nekom smislu nedostaje Crnoj Gori. I ne samo to, nego se vodilo računa da obezbijedimo i odgovarajuću kadrovsku edukaciju, tako da je obaveza partnera i to piše u ovom ugovoru da za svaku godinu u periodu istraživanja izdvoji nekih 150 hiljada eura, ako se ne varam, za obuku naših kadrova, a od momenta kada počne proizvodnja da to bude 300 hiljada na godišnjem nivou. Tako da smo u tom pogledu uključujući normalno i garancije koje se ovdje predviđaju za faze, u prvoj fazi ako se ne varam garancija je tri miliona, u drugoj fazi 15 miliona eura je nešto što govori da trebamo podržati ovaj predlog, odnosno podržati ovaj ugovor, odnosno ovu odluku donijeti kako bi mogli nastaviti sa svim aktivnostima u ovom pravcu, računam na zajedničku korist svih građana Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:41:15)

Hvala vam poslaniče Lazoviću.
Za riječ se javio poslanik Andrija Popović.
Izvolite poslaniče.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.12.16 12:41:25)

Zahvaljujem poštovana Skupštino.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče samog Predloga odluke istraživanja nafte i gasa je kontinuirani, ciklični proces, a ugljovodonici su potencijalno ozbiljan resurs razvoja Crne Gore kojem se mora pristupiti uz značajne mjere predostrožnosti. Za državu mora da bude fokus na kvalitetu istraživanja nafte i gasa, a ne na komercijalnim povoljnostima koje mogu nuditi izvođači radova.

Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika stvoreni su uslovi za velika ulaganja. Utvrđeni su zakonski preduslovi za energetske razvoj i konkurentne uslove u istraživanju i proizvodnji ugljovodonika, pri čemu je poseban naglasak stavljen na optimizaciju prilikom iskorišćavanja mineralnih sirovina, poštujući pri tom načela zaštite nacionalnih interesa Crne Gore i omogućujući investitorima sigurnost i stabilnost prilikom sprovođenja investicija i poslovanja.

Prilikom izrade navedenih zakonskih propisa, uzeta je u obzir dugogodišnja svjetska praksa prihvaćena u mnogobrojnim državama koje su uspješne u proizvodnji ugljovodonika, kao i stavovi zemalja Evropske unije u odnosu na inostrana ulaganja. Predmet Ugovora o koncesiji za

istraživanje ugljovodonika može biti pravo na geološko, geofizičko ili drugo detaljno istraživanje zemljine kore, izuzev bušenja bušotine u cilju utvrđivanja strukturnih i tektonskih karakteristika sredine i procjene prisustva ugljovodonika. Ugovor se dodjeljuje nakon sprovedenog tenderskog postupka na period od dvije godine. Dodjelom Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika kompanija stiče pravo na proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore. Ugovor se dodjeljuje na osnovu sprovedenog tenderskog postupka. Odluku o dodjeli ugovora za istraživanje ugljovodonika donosi Vlada Crne Gore, dok Odluku o dodjeli ugovora o proizvodnji ugljovodonika donosi Skupština Crne Gore na predlog Vlade. Sa jednim koncesionarom se može zaključiti Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika na površini koja obuhvata najviše 50% ukupne površine blokova određenih za proizvodnju.

Ugovorom o koncesiji za istraživanje odnosno Ugovorom o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika može biti obuhvaćeno više blokova pod uslovom da su isti fizički povezani u jednu cjelinu. Konkretni program aktivnosti istraživanja i proizvodnje ugljovodonika se ne može definisati dok kompanijama, operaterima ne budu dodijeljeni ugovori o istraživanju i proizvodnji. U okviru ugovora biće definisane obaveze koncesionara koje se odnose na izradu detaljnih planova svih pojedinačnih aktivnosti u koje spada i plan razvoja istraživanja i proizvodnje.

Ovih dana će vjerujem u parlamentu biti ugovori koji su parafirani sa naftnim kompanijama Eni i Novatek. Kao što smo čuli, te kompanije će u narednih sedam godina istraživati naftu i gas u podmorju i ukoliko pronađu komercijalne količine u narednih 30 do 40 godina proizvoditi te ugljovodonike.

Na kraju mislimo da je ovo veoma koristan Prijedlog odluke po državu Crnu Goru i Liberalna partija će podržati ovaj prijedlog odluke o dodjeli ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:45:49)

Hvala vama poslaniče Popoviću.

Ko se dalje javlja za riječ?

Ako se niko više ne javlja za riječ, onda predlažem da prije završne riječi odgovore na pitanja predstavnici Vlade.

Izvolite, gospodin Dubljević.

VLADAN DUBLJEVIĆ (28.12.16 12:46:03)

Uvaženi poslanici,

Evo želio bih da iskoristim priliku da možda pokušam da neke dileme malo otklonim. Mi znamo da vrlo često javlja ta dilema da li se nafta eksploatiše ili se proizvodi, a posebno se to javlja u sredinama koje imaju naslijeđeno to iz vremena još bivše Jugoslavije u kome se zaista nafta eksploatisala, ali međutim svetski trend je takav da se nafta proizvodi i vi kada odete u tender i kada počnete, uđete u trku, veliku utakmicu sa cijelim svijetom, vi se morate prilagođavati uslovima koje diktira taj svijet, svijet kaže da se nafta proizvodi. I ovo je ugovor ne samo o istraživanju za koji se danas parlament izjašnjava, nego ugovor i o istraživanju i o budućoj proizvodnji ugljovodonika. Stvarno ovaj posao je visoko rizičan posao, nije baš da je jedna od 50 bušotina pozitivna. Svjetski trendovi su tu da otprilike 33 do 4 od deset bušotina su pozitivne, odnosno utvrđuju da li ima resursa ili ne potvrđuju da li ima tu resursa. Međutim, ono što je bitno za crnogorski parlament i za crnogorsku javnost rizik kompletne taj veliki rizik, a rizik je zaista veliki i ogromna su sredstva u pitanju.

Da vas podsjetim samo garancija za radni program pri ugovoru Eni i Novateka je bila 85 miliona eura. To znači da će te dvije kompanije u naredne četiri godine rizikovati 85 miliona eura. To su veliki rizici i bitno je da su to rizici koji su kompletni na strani koncesionara. Država Crna Gora u tome ne snosi nikakav rizik a u onom trenutku kad krene da proizvodnjom, kako je to regulisano zakonskom regulativom i taj fiskalni dio nije bio predmet uopšte tenderskog postupka,

te finansijske obaveze nijesu bile predmet nadmetanja. One su jedinstvene i u tom trenutku za svakog koncesionara i u tom slučaju ako se krene sa proizvodnjom 54% od profita pripada državi Crnoj Gori. Kada se na to doda još ono što se zove koncesiona nadoknada otprilike od 62 do 68% neto profita od ove aktivnosti pripada državi Crnoj Gori i to je ono zbog čega mi ovaj resurs ustupamo nekom drugom da obavlja tu aktivnost.

Jedna je stvar profesor Lazović je rekao to je uvijek ta dilema da li to treba da radi država. Lijepo je da to radi država kada smo sigurni da će da ima nekog velikog profita tamo i kad smo sigurni da postoje komercijalna ležišta.

Međutim, ovim zakonom i ovim zakonskim rješenjima nije osporeno pravo da državi u određenom momentu i da država može da učestvuje i da participira kao jedan od koncesionara u nekom projektu ili da ona napravi svoju kompaniju i da aplicira na neki od budućih tendera. Jer ovo je samo jedan u nizu budućih tendera koje planiramo u ovoj oblasti i kao što je uvažena ministarka rekla mi smo samo dali šest blokova. Mi na podmorju imamo 30 blokova i ovo je samo jedan proces, osnova za proces koji tek treba da se odvija i da traje i proces uspostavljanja potpuno nove industrije u Crnoj Gori.

Rizik da li država treba da uđe u taj posao sve je lijepo kažem kad se radi o komercijalnim ležištima, ali rizik od 100 miliona da vi date, a da na kraju ne bude to ništa to je baš onako veliki rizik za ekonomiju države Crne Gore i mislim da u ovom trenutku država Crna Gora nema kapacitet da uđe ni stručni ni finansijski da uđe sama u eksploataciju proizvodnje ugljovodonika.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:50:23)

Hvala gospodine Dubljeviću.

Razumijem pitanje i mislim da ste dobro objasnili tu priču da je rizik te vrste prebačen na naše partnere. Kada naši građani razgovaraju o riziku više razgovaraju o riziku o nekom potencijalnom, ekološkom incidentu prilikom eksploatacije ili početka eksploatacije i nadam se da o tome potpuno vodimo računa, to nam je posebno važno.

Da li ima komentara na odgovor predstavnika Vlade? Nema.

Pitam predstavnika Vlade da li želi završnu riječ? Ne želi.

Hvala vam.

Konstatujem da smo završili pretres. Izjasnit ćemo se naknadno.

Zahvaljujem ministarki i njenim saradnicima.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda - **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Predrag Bošković, ministar odbrane i Nada Ulićević, sekretarka ministarstva. Ja ih pozdravljam.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite ministre Boškoviću.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (28.12.16 12:51:34)

Hvala predsjedniče. Dame i gospodo poslanici,

Dakle izmjene i dopune Zakona o odbrani ustavni osnov našle su u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore. Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani propisuje se zdravstvena zaštita Ministarstva odbrane. Mi smo i kroz kapitalni budžet za 2017.godinu dobili značajna sredstva za rekonstrukciju medicinskog, bivšeg regrutnog centra, sada ima drugačiji naziv. Ovim zakonom se to propisuje zatim date su nove nadležnosti Savjeta za odbranu i bezbjednost i Ministarstvo odbrane proširuje nadležnosti Ministarstva odbrane u oblasti vojnoobavještajnih, kontraobavještajnih bezbjednosnih poslova u oblasti odbrane zatim izmjene nadležnosti organizacionih jedinica Minsitarstva odbrane nadležne za inspekcijske poslove. U cilju cjelokupnog rješavanja eventualnog priliva migranata predloženo je i data je mogućnost Savjetu

za odbranu i bezbjednost da na predlog organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove može donijeti odluku o upotrebi jedinica Vojske radi podrške organu uprave nadležnog za poslove policije u zaštiti državne granice nešto što su već mnoge države Evropske unije uradile izmjenama svojih zakona, pogotovo u 2014.godini kada je bio najveći priliv migranata na granice Evropske unije.

U skladu sa zakonom o zdravstvenoj zaštiti Predlogom zakona se propisuje da se Ministarstvo odbrane organizuje zdravstvenu zaštitu za svoje zaposlene i lica u službi u Vojski Crne Gore. Skupština Crne Gore na predlog Savjeta za odbranu i bezbjednost donosi odluku o upućivanju zahtjeva Sjevernoatlantskom savezu za pomoć u odbrani Crne Gore, a na osnovu ove odluke predsjednik Crne Gore upućuje ovaj zahtjev Sjevernoatlantskom savezu. Kontrola i zaštita vazdušnog prostora za potrebe odbrane može se vršiti samostalno ili u saradnji sa članicama Sjevernoatlantskog saveza u skladu sa međunarodnim ugovorima i predlogom zakona definisani su vojnoobavještajni, kontraobavještajni, bezbjednosni poslovi koji se obavljaju u Ministarstvu odnosno Vojski Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:53:52)

Hvala vama ministre Boškoviću.

Da podsjetim da su izvjestioci odbora Obrad-Mišo Stanišić, Zakonodavnog odbora i Luid-Ljubo Škrelja, Odbora za bezbjednost i odbranu.

Pitam da li izvjestioci odbora žele riječ?

Izvolite gospodine Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (28.12.16 12:54:19)

Hvala gospodine predsjedniče, uvaženi potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre i predstavnici Vlade,

Evo na početku ako mogu jednu digresiju da napravim, da iskoristim priliku i ministru odbrane čestitam novi četvorogodišnji mandat na čelu ženskog Rukometnog kluba uz želju da nastavi kao i dosadašnjim uspjesima u afirmaciji crnogorskog sporta uopšte.

Naravno, da Odbor za odbranu i bezbjednost ne prepušta ništa ono što je afirmativno za ovaj momenat i trenutak u kojem se nalazi Crna Gora očekujući punopravno članstvo u NATO tako da smo na sjednici od 28.jula 2016.godine utvrdili Predlog zakona, zapravo Vlada o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani.

Saglasno članu 6 tačka 6 zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane u vršenju parlamentarnog nadzora Odbor za bezbjednost i odbranu je razmatrao Predlog zakona iz oblasti bezbjednosti i odbrane. S tim u vezi odbor je na prvoj sjednici održanoj 21.decembra 2016.godine razmotrio i ovaj predlog zakona i jednoglasno odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani.

Ja bih nastavio ukratko, pošto sam i prijavljen i kao diskutant vrlo kratko, nakon obrazloženja koje je dao ministar sasvim će malo vremena trebati o tome.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:55:46)

Izvolite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (28.12.16 12:55:52)

Članovi Odbora su tokom diskusije posebnu pažnju posvetili predviđenim izmjenama i dopunama koje imaju za cilj usklađivanje zakonodavstva u kontekstu ispunjavanja obaveza iz

evroatlantskih integracija regulisanje pitanja zdravstvene zaštite u Ministarstvu odbrane i u Vojski Crne Gore proširenje nadležnosti Savjeta za odbranu i bezbjednost i Ministarstva odbrane normama koje se odnose na vojno-diplomatske predstavnike i drugo. Na bazi sprovedene rasprave Odbor je jednoglasno odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona i odbrani. Samo nekoliko riječi da ustavni osnov za donošenje zakona o izmjenama i dopunama zakona o odbrani sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore Službeni list kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja u interesu za Crnu Goru. Smatram da je sasvim dovoljno kao predstavnik Odbora za bezbjednost i odbranu i nakon uvodnog izlaganja koji je podnio ministar Bošković.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 12:56:56)

Hvala poslaniče Škrelja.

Ko se dalje javlja za riječ?

Ne javlja se niko.

Da li predstavnik predlagača želi završnu riječ? Ne želi.

Konstatujem da je pretres završen. Kao i o drugim tačkama naknadno ćemo se izjasniti.

Prelazimo na **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Predrag Bošković, ministar odbrane i Nada Ulićević, sekretarka Ministarstva, a izvjestioci odbora su Obrad Mišo Stanišić Zakonodavnog odbora i Marta Šćepanović Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite ministre Boškoviću.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (28.12.16 12:57:50)

Zahvaljujem predsjedniče.

Dakle, isti je ustavni osnov kao i za prethodni zakon, član 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore. Osnovni zakon je donijet 2008. godine, a obzirom da smo u posljednjoj fazi evroatlantskih integracija potrebno je ovaj zakon izmijeniti i dopuniti u skladu sa novim obavezama. U tom cilju predložene su izmjene i dopune odredaba važećeg zakona koje se odnose na propisivanje aktivnosti za koje se mogu upotrebljavati pripadnici Vojske, civilne zaštite, policije i zaposlenih u državnim organima u međunarodnim snagama, mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu, deklarisanje jedinica Vojske za učešće u međunarodnim snagama u okviru NATO -a, nadležnosti Savjeta za odbranu u vezi sa upućivanjem pripadnika Vojske u međunarodne snage u inostranstvu i način učešća pripadnika Vojske u međunarodnim snagama.

Prijedlogom ovog zakona propisuje se da se pod upotrebnom jedinica, odnosno pripadnika Vojske u međunarodnim snagama i učešćem pripadnika civilne zaštite policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu smatra njihovo upućivanje u aktivnosti podrške miru, odgovora na krize u okviru humanitarnih operacija, odbrane država saveznica u smislu člana 5 Sjeveroatlantskog ugovora, podsticanje razvoja demokratije, pravne sigurnosti i zaštite ljudskih prava i aktivnostima na koje se Crna Gora obavezala međunarodnim ugovorima. Ove aktivnosti usklađene su sa dokumentima Ujedinjenih nacija i sa aktivnostima u kojima će jedinice Vojske Crne Gore učestvovati po pristupanju Crne Gore u NATO.

Savjet za odbranu i bezbjednost može donijeti nacionalna ograničenja za aktivnosti u kojima učestvuju pripadnici Vojske. U slučaju promjene bezbjednosne situacije načelnik Generalštaba može narediti dodatna ograničenja o čemu obavještava ministra odbrane i Savjet za odbranu i bezbjednost. Takođe, načelnik Generalštaba može prenijeti ovlaštenja operativnog i

taktičkog komandovanja i kontrole nad pripadnicima Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama na nadležnu komandu međunarodnih snaga. Savjet za odbranu i bezbjednost u cilju sprovođenja aktivnosti u međunarodnim snagama u okviru sjeveroatlantskog saveza može deklarirati jedinice vojske. Takođe Savjet odlučuje o učešću na vježbama ili obuci u inostranstvu jedinica Vojske ranga voda ili višeg ranga. Načelnik Generalštaba vojske uz saglasnost ministra odbrane, upućuje na obuku u inostranstvo pripadnike Vojske ili jedinica vojske ranga nižeg od ranga voda.

Prijedlog zakona propisuje se zabrana donošenja odluke o upotrebi jedinica Vojske u međunarodnim snagama tokom ratnog ili vanrednog stanja ne odnosi na aktivnosti Vojske za odbranu država saveznica u smislu člana 5 sjeveroatlantskog ugovora, a učešće pripadnika Vojske u ovoj aktivnosti je obavezno.

Odredbe Predloga zakona koje se odnose na angažovanje pripadnika Vojske Crne Gore u aktivnostima u okviru NATO saveza, primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore u NATO.

Nakon ovoga, nakon razmatranja na odborima skupštinski Odbor za bezbjednost i odbranu predložio je amandman kojim se mijenja član 4 Prijedloga zakona. Naime, predloženo je da iako je to ustavna norma, Prijedlog zakona propisuje da Skupština Crne Gore na prijedlog Savjeta za odbranu i bezbjednost odlučuje o upotrebama jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama.

Što se tiče Ministarstva odbrane ovaj amandman je prihvatljiv. Samim tim postaje sastavni dio predloženog zakona.

Takođe, moram napomenuti da kad bude glasanje za ovaj zakon je potrebna dvotrećinska većina, a pošto opozicija, dakle u prvom krugu, kasnije je potrebna nadpolovična, tako da vjerovatno ćemo se još jednom sresti kod razmatranja ovog zakona.

Hvala vam najljepša.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:01:27)

Hvala vama ministre Boškoviću.

Podsjećanje nikad nije na odmet, svakako znamo to i svakako ćemo se sresti jer nismo u prilici da dvotrećinski glasamo ovaj zakon.

Izvolite, poslanica Marta Šćepanović, izvjestilac Odbora, izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (28.12.16 13:01:48)

Hvala vam predsjedniče.

Poštovane kolege, poštovani ministre sa saradnicima, uvaženi građani Crne Gore,

Ovim predlogom zakona, kao i prethodnim nastavlja se ispunjavanje još jedne obaveze iz procesa evroatlantskih integracija jer smo na korak od ulaska Crne Gore u NATO, ulaska koji će sam po sebi povećati povjerenje u Crnu Goru tokom razvijenih pregovora o pristupanju i najvažnije u ovom trenutku za Crnu Goru obezbijediti zaštitu od izazova za državni integritet Crne Gore.

Što se tiče ovog predloga zakona, dakle, kako bi se omogućilo učešće jedinica Vojske Crne Gore u misijama kolektivne odbrane, pristupilo se izmjenama ovog zakona. Ovim izmjenama vrši se usklađivanje sa dokumentima Ujedinjenih nacija i sa aktivnostima u kojima će jedinice Vojske Crne Gore učestvovati po pristupanju Crne Gore u NATO. Važno je napomenuti izmjenu koja propisuje da se zabrana donošenja odluka o upotrebi jedinica Vojske u međunarodnim snagama, tokom ratnog ili vanrednog stanja, ne odnosi na aktivnosti vojske koje se odnose na odbranu država saveznica, u smislu člana 5 sjeveroatlantskog ugovora. Dakle, ovim izmjenama je ovo bilo neophodno precizirati. Takođe, ono što je važno pomenuti je da za aktivnosti u kojima učestvuju pripadnici Vojske u skladu sa Predlogom ovog zakona, dakle aktivnostima koje su definisane ovim predlogom zakona, Savjet za odbranu i bezbjednost može donijeti nacionalna ograničenja. Uslov za to je da postoje bitne promjene bezbjednosnih uslova i u tom slučaju načelnim Generalštaba Vojske može narediti dodatna nacionalna ograničenja, o čemu obavještava ministra odbrane i Savjet za odbranu i bezbjednost. Takođe ovim izmjenama zakona predviđeno je da načelnik Generalštaba vojske u saglasnost ministra odbrane prilikom učešća

pripadnika vojske u međunarodnim snagama može prenijeti ovlašćenje operativnog i taktičkog komandovanja i kontrole na nadležnu komandu u međunarodnim snagama. Takođe je pokazala praksa da je bilo neophodno izmijeniti proširivanje nadležnosti Savjeta za odbranu i bezbjednost i važno je napomenuti da će odredbe ovog predloga zakona koje se odnose na upotrebu pripadnika Vojske Crne Gore u aktivnostima u okviru NATO saveza primenjivati od dana pristupanja Crne Gore u NATO.

Kao što je već i ministar rekao na kraju bih napomenula da Skupština o ovom predlogu zakona odlučuje u prvom glasanju 2/3 većinom, a u drugom glasanju većinom svih poslanika i to najranije nakon tri mjeseca. Evidentno je da u ovom trenutku nemamo potrebne 2/3, ali svakako kada se za to steknu uslovi nakon tri mjeseca većinom svih poslanika usvojicemo ovaj predlog zakona i tako ispuniti još jednu obavezu prije onog istorijskog trenutka ulaska Crne Gore u NATO.

Ja vam se zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:05:06)

Hvala vama poslanice Šćepanović.
Andrija Popović ima riječ.
Poslaniče Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.12.16 13:05:14)

Zahvaljujem.

Gospodine predsjedniče, htio bih prije proceduralno da pitam, tražim jedno pojašnjenje. Tiče se povlačenja Predloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnim i drugim praznicima. Evo, vidimo da je tu i ministar kulture.

Dobro bi bilo da se izbjegnu medijske špekulacije. Dan rođenja Petra II Petrovića Njegoša 13. novembar treba da bude državni praznik. Taj predlog zakona je u proceduri već preko tri godine. Mislimo da svi treba da budemo ponosni na tako nešto i volio bih da čujemo objašnjenje zašto je zakon, sad predlog zakona, iznenada povučen iz procedure.

Što se tiče samoga Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite policije i zaposlenih u organima državne uprave, u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu kao što je rečeno cilj zakona je bio prevashodno da se stvore uslovi za uspješnu pripremu i bezbjedno angažovanje pojedinaca i jedinica Vojske Crne Gore u mirovnim misijama i operacijama.

Učešće pripadnika Vojske Crne Gore u mirovnim misijama i operacijama je jedan od prioritetnih zadataka Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore. Donošenjem ovih odluka Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore obavezani su da pravovremeno preduzmu sve potrebne mjere i da na taj način stvore uslove za angažovanje pripadnika Vojske Crne Gore u mirovnim misijama i operacijama. Svakako, treba da nastavimo da podržavamo i učestvujemo u mirovnim misijama i operacijama u skladu s NATO ciljevima i prioritetima. Treba dati doprinos u okviru regionalnih inicijativa i snažno se okrenuti izvršenju zajedničkih odgovornosti.

U pripremama pripadnika Vojske Crne Gore za učešće u međunarodnim misijama i operacijama, posebna pažnja je posvećena poštovanju samih kriterijuma, pripremanju, obući i opremanju. Jer, samo potpuno pripremljeni, obučeni i opremljeni pripadnici Vojske Crne Gore mogu biti upućeni u međunarodne misije i operacije. Učešće u međunarodnim misijama značajno doprinosi evroatlantskim integracijama Crne Gore i njenom međunarodnom ugledu i nesumnjivo ima pozitivan uticaj na proces modernizacije i izgradnje potrebnih sposobnosti Vojske Crne Gore.

Na kraju, Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona u upotrebi jedinica Vojske Crne Gore iako se, kao što je i rečeno, ovaj zakon usvaja dvotrećinskom većinom, mi tu većinu sada nemamo, najmanje za tri mjeseca ćemo se ponovo ovdje naći i tada se usvaja većinom 41 od 81 poslanika.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:09:15)

Hvala vama, poslaniče Popoviću.

Ne znam da li ste bili na samom početku, upoznao sam poslanike o odluci Vlade da, u skladu s Poslovníkom Skupštine, povuče zakon iz procedure. To predlagač uvijek ima pravo do okončanja rasprave u pojedinostima, oni su to uradili danas. Proceduralno pitanje upućujete meni, a ja vam odgovaram na ovaj način. Vi ste spojili proceduralno i tačku dnevnog reda, tačka je iz resora Ministarstva odbrane, time zaključujemo. Vlada će, ako nađe za shodno, obavijestiti o razlozima zašto je to uradila.

Da li se još neko javlja za riječ po ovoj tački dnevnog reda? Ako ne, pitam da li predstavnik predlagača želi završnu riječ? Ne želi. Konstatujem da smo završili raspravu i o ovoj tački dnevnog reda, izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na Predlog zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama. Ovlašćeni predlagači Vlade su Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma i Dragan Asanović, generalni direktor Direktorata za upravljanje otpadom i komunalnim razvojem. Izvjestioci odbora su Filip Vuković, Zakonodavnog odbora i Predrag Sekulić, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite, ministre Raduloviću.

PAVLE RADULOVIĆ (28.12.16 13:10:46)

Poštovani predsjedniče, uvaženi poslanici,

Danas je pred nama jedan neobično važan zakon, važan zato što zadire u praktično sve aspekte našeg života, od zdravlja ljudi do zaštite životne sredine, uopšte zaštite naših voda koje računamo jednim od najvećih bogatstava koje imamo, posebno, ako hoćete na kraju, nekog imidža države i, na koncu svega toga, turizma kao ključne grane razvoja naše države.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 8. maja 2015. godine zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma da, u cilju povećanja usklađenosti nacionalnog zakonodavstva i Direktive Savjeta Evrope 91/271, a koja se odnosi na pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, pripremi i Vladi dostavi Predlog zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama. Izrada ovog predloga zakona iz tog razloga je planirana programom rada Vlade za 2016. godinu i definisana planom pristupanja Crne Gore.

U cilju izrade Predloga zakona, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je formiralo multiresorski tim koji je i pripremio ovaj predlog zakona. U toku izrade zakona sprovedena je javna rasprava, u toku koje je održano pet javnih tribina s prezentacijama. U Predlog zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama prenesena je, odnosno trponovana navedena direktiva Evropske komisije koja se odnosi na prečišćavanje komunalnih otpadnih voda i Odluka Komisije iz 2014. godine o obrascima za izvještavanje o nacionalnom programu za sprovođenje navedene direktive.

Sve obaveze definisane Predlogom zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama usklađene su s usvojenom strategijom za aproksimaciju u oblasti životne sredine s Akcionim planom za period 2016-2020. godine i sa strateškim master planovima u oblasti otpadnih voda. Zakon će zajedno s podzakonskim aktima i Zakonom o vodama omogućiti da se izvrši puna transpozicija direktive Savjeta 91/271 koja se odnosi na prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Ovim predlogom zakona utvrđuju se upravljanje otpadnim komunalnim vodama, uslovi koje treba da ispunjavaju kolektorski sistemi i sistemi postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, način prikupljanja, prečišćavanja i ispuštanja komunalnih otpadnih voda i druga pitanja od značaja za upravljanje komunalnim otpadnim vodama. Predmet ovog zakona su komunalne otpadne vode i vode iz određenih industrijskih postrojenja kakva su pivare, mljekare, proizvodnja ribe, proizvodnja alkohola i sl.

Da se osvrnemo malo na jedinice lokalne samouprave i njihove obaveze. Jedinice lokalne

samouprave dužne su da kolektorske sisteme za anglomeracije veće od 15.000 ekvivalentnih stanovnika obezbijede najkasnije do 31. decembra 2025. godine, a za anglomeracije od dvije do 15.000 ekvivalentnih stanovnika najkasnije do 31. decembra 2027. godine.

Jedinica lokalne uprave dužna je da obezbijedi sekundarno, odnosno odgovarajuće pročišćavanje odgovarajućih otpadnih voda najkasnije do 31. decembra 2027. godine za anglomeracije veće od 15.000 ekvivalentnih stanovnika i do 31. decembra 2029. godine za anglomeracije između dvije i 15.000 ekvivalentnih stanovnika.

Ovim zakonom propisane su količine parametara za prečišćene vode, evidencija ispuštanja komunalnih industrijskih otpadnih voda, izvještavanje o ispuštanju komunalnih industrijskih otpadnih voda i javnost podataka. Podzakonski akti koje svakako treba donijeti nakon usvajanja ovog zakona su akt o utvrđivanju geografskih granica, broj i kapacitet anglomeracija, akt o ponovnoj upotrebi prečišćenih komunalnih otpadnih voda za posebne namjene, program izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda i obrasci o sadržaju, načinu, izvještavanju i monitoringu. Dinamika izgradnje i finansijska sredstva za sprovođenje ovog zakona bazirani su na usvojenim strateškim dokumentima, Master planom iz 2005. i Strategija aproksimacije iz 2016. godine, s tim što će preciznije podatke i više detalja o ovom pitanju dati program izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda čija je izrada predviđena u periodu od 12 mjeseci od usvajanja ovog zakona.

Predmetnim zakonom se uvode kazne ukoliko se ne izgrade sistemi u predviđenom roku, ukoliko se ne održavaju izgrađeni sistemi na propisan način, ukoliko se ne sprovodi monitoring na propisani način i ukoliko se ne omogući javnost podataka o ispuštenim otpadnim vodama i sl. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:15:20)

Hvala vama, ministre Raduloviću.

Da li neko od izvjestioca želi riječ? Da li kao diskutant ili kao izvjestilac?

Riječ ima poslanik Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (28.12.16 13:15:38)

Hvala vam, gospodine predsjedniče.

Uvažena gospodo, ministri sa saradnicima,

Cijenim da se radi o veoma značajnom zakonu koji se tiče svih građana Crne Gore. Sve više ćemo se u ovom parlamentu sretati s takvom vrstom zakona tim prije što nas tokom naredne godine očekuje otvaranje veoma zahtjevnog poglavlja 27. Vjerujem da ovo jeste nešto što će interesovati građane Crne Gore.

Takođe je činjenica da je dobro da slijedimo sve ono što su najnovije preporuke od strane Evropske unije, ali moramo da znamo da je mjesto s kojeg krećemo dosta iza onoga što je do sada urađeno u državama Evropske unije. U svakom slučaju, nema opravdanja za kašnjenje u ovoj oblasti zaštite životne sredine, a posebno ne kada je u pitanju tretman komunalnih i otpadnih voda.

Ono što je dobro jeste da je čak i u vremenu ekonomske krize država Crna Gora veliki novac uložila kada je u pitanju tretman komunalnih otpadnih voda, posebno na crnogorskom primorju. Ne treba zaboraviti da je komparativna prednost našeg turizma koja je jedna od onih razvojnih grana na koje se najviše oslanjamo kada je u pitanju ekonomski razvoj je to što imamo čisto more. To čisto more moramo da zadržimo na način što će sve primorske opštine na kvalitetan i ekološko prihvatljiv način tretirati otpadne i komunalne vode. Što se tiče centralnog dijela Crne Gore, vjerujem da su .... poznatom činjenicom da je to u velikom dijelu riješeno ili se rješava, dok je nešto drugačija situacija na sjeveru. Ono od čega moramo da budemo sjesni jeste da ovakvi projekti su veoma zahtjevni sa jedne strane tehnološki zahtjevni, a sa druge i veoma skupi, i čini mi se da će to biti najveći problem, i mislim da s obzirom na ono što su kapaciteti naših ... kako sa aspekta stručnosti sa jedne strane i tako sa finansijskog aspekta

vjerujem da će Vlada Crne Gore naći modele da pomogne, kako bi ovaj problem bio na kvalitetan način riješen. Naravno u ovom trenutku kada govorim o 2025. ili 2027. godini to nam se čini dosta daleko. Međutim, kažem još jedanput ovi projekti su veoma skupi, veoma zahtjevni, i bez obzira na sve znači tražice angažovanje čitavog državnog potencijala i finansijskog i stručnog. Vjerujem da će Ministarstvo održivog razvoja i turizma kao što se to radilo i do sada ovaj pomoći u tom dijelu, kako oni lično tako i kroz svoje ... jedinice, ali svak svoju kažem još jedanput put to je nešto što građani Crne Gore treba da znaju. Znači tiče se svih građana Crne Gore, i to je ono nešto za šta ćemo zaista davati velike novčane iznose, ali kažem još jedanput ako to radimo i zbog razvoja Crne Gore, i zbog budućih generacija i to je nešto što ne može da čeka. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:18:25)

Hvala vama, poslaniče Sekuliću.
Za riječ se javila poslanica Marija Čatović.
Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ (28.12.16 13:18:42)

Poštovani predsjedniče, poštovane kolege i kolegice, uvaženi predstavnici Vlade, uvaženi građani,

Predlog zakona o upravljanju komunalnih otpadnih voda kao što je u uvodnom izlaganju istaknuto predstavlja još jedan korak ka usklađivanju našeg zakonodavstva sa evropskim pravilima, što je veoma značajno u pogledu ostvarivanja zacrtanog cilja članstva u EU zbog čega ovaj poredlog apsolutno treba podržati. Istaknuto je takođe da je ovaj Predlog zakona urađen na bazi jedne direktive Evropske unije i to direktive koja se odnosi na prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, pa se i samim ovakvim pristupom Vlade i resornog ministarstva može naslutiti značaj ove oblasti. Nema dvojbe oko neophodnosti prihvatanja normi koje proističe iz navedene direktive ipak podsjetiću na par činjenica koje možda ponekad i zaboravimo. Svijet će se najvjerovatnije suočiti sa nestašicom vodnih resursa. Prema nekim prognozama dvije trećine stanovništva zemlje će trpjeti nestašicu vode već od 2025. godine. Prema zvaničnim podacima Ujedinjenih nacija organizacije prema milijardu ljudi nema pristupa ispravnoj vodi za piće. Preko 2,4 milijarde ljudi živi u lošim sanitarnim uslovima, to je bez kanizacionog sistema, savremenih postrojenja otpadnih voda iz domaćinstava. Postoje i alarmantni podaci o broju ljudi koji svakodnevno umiru zbog upotrebe zagađene vode za piće od kojih najveći broj su djeca. Ujedinjene nacije su upozorile na promnozu da će sredinom 21. vijeka čak sedam milijardi ljudi biti suočeno sa nedostatkom vode. Broj stanovnika planete raste, a vodeni resursi su sve manji tako da će se prema najcrnjim prognozama voditi ratovi, kako bi se obezbijedile zalihe pijaće vode.

Osim smanjenja količine raspoložive vode svijetu prijete opasnost od dugoročnog zagađenja postojećih rezervi. Prema pojedinim podacima svake godine u zemljama Mediterana završi oko 120 hiljada tona mineralnih ulja, 12 hiljada tona fenola, 60 hiljada tona deterdženata, 100 tona žive, 3 800 tona olova, 2 400 tona hroma, 21 hiljadu tona cinka, 320 hiljada tona fosfora koji se jednostavno izliju u rijeke, mora i druge vodene površine. Sve ove materije se vrlo sporo razrađuju čistom vodom iz okolnih vodotokova i mora. Vremenski period razgradnje čvrstih materija u vodi je izuzetno dug i iznosi od nekoliko nedelja, za papirnu ambalažu pa sve do nekoliko stotina za plastiku. Vratimo se našoj Crnoj Gori, zemlji bogatoj vodama i tu činjenicu doživljavamo kao sasvim normalnu stvar pa se možda i nijesmo prema vodama ophodili na pravi način. Ipak prošlo je više od deset godina kada je Vlada usvojila strateške master planove za vodosnabdijevanje i otpadne vode pripremljene od strane tadašnjeg Ministarstva životne sredine koji su predstavljali bazu za razvoj velikog broja projekata širom Crne Gore. Uzimajući u vidu činjenicu da je jedan od najvažnih zadataka zemalja procesu pristupa Evropskoj uniji izgradnja savremenih postrojena za prečišćavanje otpadnih voda u svim naseljima čija populacija prelazi deset hiljada stanovnika, zemlja kao što je Crna Gora, zemlja koja svoju viziju razvoja bazira na

netaknutoj ljepoti, zdravoj hrani, organskoj poljoprivredi, i nada sve turizmu ne smije sebi dozvoliti zasto u zapocetim projektima, i svakako podsticati nove, jer ulaganje u zdravlje ljudi, čistu vodu, zaštitu životne sredine je investicija u zdraviju budućnost. To je ujedno poziv za investitore da ulažu u zemlju sa izgrađenom komunalnom infrastrukturom. To je ujedno poziv za turiste da uživaju u čistom moru, jezerima i rijekama. Sačuvati preostalu čistu vodu i smanjiti zagađenje u procesu njene eksploatacije predstavljaju osnovne ciljeve našeg društva jer sav živi svijet direktno zavisi od količine i kvaliteta vode kao njene dostupnosti. Veoma je dobro da je konačno ovaj predlog zakona na dnevnom redu, jer pored napora koje se čine u svim opštinama u Crnoj Gori, pored svih projekata na primorju i sjeveru Crne Gore i najave izgradnje postrojenja u Podgorici usvajanjem zakona će se dodatno uozbiljiti sve strukture kako bi se postigli zakonom predviđeni rokovi za izgradnju kolektorskih sistema i postrojenja kako bi se već izgrađena infrastruktura bolje koristila i nadasve čuvala i unapređivala kao opšte dobro.

Samo jednu kratku napomenu, pošto sam bila predsjednik Opštine Kotor dugo vremena da kažem da su Kotor i Tivat koristili kredite koje je Vlada obezbijedila .. banke i napravili postrojenje za prečišćavanje, uz pomoć ministarstva, evo sad je potpredsjednik tu i ministar Gvozdenović, uz pomoć ministarstva i radi dalje na proširivanju toga sistema i priključivanju svih domaćinstava. Mislim da tako trebaju i svi ostali. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:24:21)

Hvala Vam poslanice Ćatović.
Da li se još neko javio za riječ?
Izvolite. Poslanik Ivanović.

PETAR IVANOVIĆ (28.12.16 13:25:01)

Hvala Vam poštovani predsjedniče Parlamenta, uvažene kolege, uvaženi predstavnici Vlade, poštovani građani Crne Gore,

Ja mislim da je naša dužnost prije svega kao ljudi ne samo da pomognemo da se kvalitetni zakoni kao što je ovaj usvoje nego i da pošaljemo jasne poruke da se odmah treba latiti posla. Jer ne može jedno društvo samo usvajati zakon nego nakon usvajanja zakona morate zakone odmah primjenjivati i koristiti ono što zakoni daju kao podlogu da se što prije dođe do završnog posla. A zašto ovo govorim? Zbog toga, što, kao što ste čuli, uvaženog poslanika odnosno poslanicu Ćatović, Kotor i Tivat već su jednim dijelom riješili problem. Jednim dijelom to je učinio Nikšić, gdje takođe postoji pogon za preradu otpadnih voda u okviru nikšićke pivare, u Herceg Novom takođe se kolektor privodi kraju, Podgorica i Bar započeće projekte 2017.godine, Mojkovac i Žabljak takođe imaju projekte za prečišćavanje otpadnih voda, Bijelo Polje i Berane pripremaju projekte. Slično se radi i u Ulcinju. Ali ovdje mora biti poslata jasna poruka svim opštinama, da se odmah hvataju posla i počnu pripremanje projekata i mislim da je veliki posao urađen od strane ministarstva koje je vodio gospodi Gvozdenović, ne samo usvajanjem strategije, nego i otvaranje prostora da se projekti koji se naslanjaju na ovaj zakon o kojem danas diskutujemo u što je moguće kraćem roku realizuju u interesu poboljšanja kvaliteta života građana Crne Gore.

Dakle, ne treba nama samo da bude orijentacija usklađivanje sa standardima koje je propisala Evropska unija, nego nama orijentacija treba da bude da što u kraćem roku postignemo one standarde koji jačaju kvalitet življenja građana Crne Gore.

Na kraju, želim da iskoristim ovu priliku da smo usvajanjem odnosno diskusijom o ovom predlogu zakona proširili set zakona koji se odnosi na vode. Podsjetiću Vas da je i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja takođe uputilo ovom parlamentu, i ovaj parlament usvojio Zakon o vodama čime se u zakonodavnom dijelu zaokružuje jedna cjelina koja je važna kako za pregovaračko poglavlje 27 tako i pregovaračno poglavlje 11 i da na taj način pokažemo svoju ozbiljnost kao društvo da uređujemo normativni okvir, ali moramo pokazati još veću ozbiljnost u konkretnom postizanju rezultata u interesu građana Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:26:58)

Hvala Vama, poslaniče Ivanoviću.

Da li se još neko javlja za riječ?

Ne.

Pitam predstavnika predlagača, da li želi završnu riječ? Ne.

Konstatujem da smo onda završili pretres, izjasnićemo se naknadno. Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda. Hvala predstavnicima predlagača.

Predlog zakona o izmjenama Zakona o spomen obilježjima. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Janko Ljumović, ministar kulture i Aleksandar Dajković, generalni direktor Direktorata za kulturnu baštinu. Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić Zakonodavnog odbora i Aleksandra Vuković Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres, da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite, ministre Ljumoviću.

JANKO LJUMOVIĆ (28.12.16 13:27:49)

Gospodine predsjedniče, uvažene poslanice, uvaženi poslanici,

Zakon o izmjenama Zakona o spomen obilježjima predlaže se zbog usaglašavanja sa Zakonom o upravnom postupku, Zakonom o zaštiti kulturnih dobara i Zakonom o inspekcijskom nadzoru. Zakon o spomen obilježjima sadrži odredbe kojima su na drugačiji način uređena pitanja iz oblasti upravnog postupanja u odnosu na Zakon o upravnom postupku, s toga je neophodno izvršiti izmjene Zakona o spomen obilježjima i uskladiti rješenja koja se odnose na postupanje u upravnim stvarima sa Zakonom o upravnom postupku do početka primjene ovog zakona. Takođe, Zakon o spomen obilježjima sadrži termin koji nije prepoznat u Zakonu o zaštiti kulturnih dobara jer se spomenik kulture od donošenja Zakona o zaštiti kulturnih dobara propisuje kao kulturno dobro, te je u tom smislu neophodno izvršiti izmjene.

Zakon o spomen obilježjima sadrži odredbu kojom je na drugačiji način riješeno pitanje inspekcijskog nadzora. Podsjećam da je do 31.12.2014.godine Ministarstvo kulture vršilo inspekcijski nadzor u oblasti zaštite kulturnih dobara i kulturne baštine preko inspektora dok je donošenjem Zakona o dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru propisano da inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vrši organ državne uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora preko inspektora za zaštitu kulturnih dobara i kulturne baštine. Cijeneći navedeno neophodno je izvršiti pomenute izmjene u zakonu.

Napominjem da problematika spomen obilježja nije predmet regulative evropskog zakonodavstva, potvrđenih međunarodnih konvecija i međunarodnih ugovora, te ne postoji potreba usaglašavanja Zakona o izmjenama Zakona o spomen obilježjima sa odgovarajućim međunarodnim propisima. Konačno, za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:29:55)

Hvala Vama, ministre Ljumoviću.

Izvolite. Dajem riječ Aleksandri Vuković. Kao izvjestiocu ili kao poslaniku?

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (28.12.16 13:30:08)

Ja kao članica Odbora za prosvjetu, kulturu, nauku i sport možemo samo da se saglasimo sa iznesenim prijedlozima jer se prijedlog odnosi samo na tehničku, odnosno formalnu izmjenu. Dakle, termin "spomenika kulture" kao što smo čuli se zamjenjuje terminom "kulturno dobro",

samo iz genitivne prelazi u nominativnu formu, jer smo i od ministra Ljumovića čuli da treba usaglasiti ovaj zakon sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara koji u svom članu ne prepoznaje naziv "spomenik kulture". Toliko. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:30:44)

Hvala Vama poslanice Vuković.

Ko se dalje javlja za riječ? Ne javlja se niko. Pretpostavljam onda da nema ni potrebe za završnom riječi predstavnika Ministarstva kulture. U redu. Ovim konstatujem da je pretres završen, naknadno ćemo se izjasniti.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a to je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju**. Ovlašćeni predstavnici Vlade koji su prisutni su: Mitra Đurišić, generalna direktorka Direktorata za razvoj i upravljanje zdravstvom i Nina Milović, sekretarka Ministarstva zdravlja. Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković iz Zakonodavnog odbora i Halil Duković Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres. Pitam da li predstavnik Vlade želi dati uvodne napomene?
Izvolite, gospođo Đurišić.

MITRA ĐURIŠIĆ (28.12.16 13:31:54)

Uvažni predsjedniče, dame i gospodo poslanici,

Zakon o zdravstvenom osiguranju evo kakve slučajnosti donijet je 28.decembra 2015.godine, znači, godinu dana prije i njime je uspostavljen normativni okvir reforme sistema obaveznog zdravstvenog osiguranja koji je po ugledu na evropske zemlje sistem prilagodio ekonomskim promjenama. U njegoj implementaciji uočene su određene tehničke nejasnoće koje mogu biti razlog neadekvatne primjene pojedinih odredbi. S toga je bilo i neophodno da se pristupi izmjenama i dopunama ovog zakona na način da se osim određenih tehničkih ispravki i pravno tehničkog upodobljavanja teksta zakona izvrši i izmjena određenih odredbi. Ovim zakonom može se reći, kao najvažnije, propisuje se da uslov za sticanje svojstva osiguranika, da lice nije osiguranik druge države sa kojom je zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, kao i da članovi uže porodice osiguranika mogu steći svojstvo osiguranog lica i uz uslov da privremeno borave u Crnoj Gori po osnovu ... porodice ili školovanja djece, kao i da nemaju to svojstvo osiguranika sa drugom državom sa kojom je zaključen ugovor socijalnog osiguranja.

Očekivati je da će donošenje ovog zakona i njegova implementacija značajno doprinijeti ostvarivanju prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Na tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju date su određene primjedbe, amandmani koje je predlagač u potpunosti prihvatio i one su sastavni dio zakona.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:33:28)

Hvala Vama.

Da li se neko od izvjestilaca javlja za riječ?

Poslanik Halil Duković, izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (28.12.16 13:33:39)

Zahvaljujem predsjedniče,

Uvažene poslanice i poslanici, uvaženi predstavnici Vlade,

Naravno, kao što je i predlagač rekao radi se više o tehničkim izmjenama zakona. Mada su zakoni iz oblasti zdravstva uvijek interesantni, jer se tiču jednog sistema koji dotiče svakog

građanina Crne Gore. Naravno, imajući u vidu važnost zdravstvenog sistema za cjelokupno društvo svaki zakon koji dira u zdravstveni sistem je vrlo važan i vrlo značajan. Predložene izmjene su kao što je rečeno više tehničke prirode, ali ja ću i neke suštine, što se tiče naših građana izdvojio sam tri bitne karakteristike koje se tiče predloženih izmjena. Prva se radi o listi čekanja gdje je utvrđena i najduže vrijeme čekanja na zdravstvenu uslugu. Naravno, informisanje osiguranih lica utvrđenom redosledu, čuvene liste čekanja. Znači, sad se utvrđuje dužina, koliko može najviše čekati neko na zdravstvenu uslugu. Druga novina, u stvari je stara novina, a to je da će fond sklapati ugovore i sa zdravstvenim institucijama van zdravstvene mreže, što je bilo i do sada što je dobro i za građane. Međutim, tu moramo biti obazrivi, s obzirom da onaj društveni zdravstveni sistem ipak ne uvedemo u jedno stanje, kao sada što imamo odliv kadrova iz društvenog sistema u privatni sistem. Naravno, usluge koje pruža privatna zdravstvena organizacija su sigurno na nivou koje pruža, ako ne i bolje, ali moramo voditi brigu i o tome da nam se ne desi odliv kadrova da razvijamo one potencijale koje do sada i zdravstveni sistem ima u svom društvenom posjedu. Treća karakteristika koju valja spomenuti jeste da se odlaže primjena dopunskog osiguranja, bilo je rečeno do 01.januara 2017. ona se odlaže u primjeni 2018. godine.

To su u sušini bitne izmjene koje se tiču predloženog Zakona o zdravstvenom osiguranju. Ostale promjene su više tehničke prirode i ja pozivam sve poslanike da podržimo ove izmjene. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:36:08)

Hvala Vam, poslanice Dukoviću.

Ko se dalje javio za riječ?

Niko.

Da li predstavnici Ministarstva zdravlja žele neku završnu riječ?

Izvolite, gospođo Đurišić.

MITRA ĐURIŠIĆ (28.12.16 13:36:28)

Hvala Vam.

Kao što je rekao poslanik Duković, sve ove izmjene jesu i pravno tehničke ali jesu i suštinske primjedbe koje u znatnoj mjeri unapređuju zdravstveni sistem. Svi mi znamo da zdravstveno osiguranje, status osiguranika je mnogo bitan i skoro svi građani Crne Gore imaju po nekom osnovu mogućnost da steknu svojstvo osiguranog lica. Ovim zakonom se daje još jedna dodatna mogućnost koju smo mi tokom implementacije zakona prepoznali, da određena grupa lica koja privremeno boravi u Crnoj Gori, a nemaju svojstvo osiguranika sa stalnim nastanjenjem, da su imali određene probleme. Mislim da je mnogo dobro što je predlagač predložio, što se nadam da će prihvatiti ovaj dom, da status, odnosno svojstvo osiguranog lica steknu i članovi porodice koji imaju privremeno boravište, odnosno privremeni boravak, ali po osnovu spajanja porodice kojih je u najvećem broju javljano i prijavljeno i po osnovu školovanja djece.

Prema tome, moj je predlog i predlog uopšte predlagača da ovaj zakon čini jedan pomak naprijed i u tom pravcu se zahvaljujem na vašem razumijevanju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:38:06)

Hvala vam.

Konstatujem da smo završili pretres, izjašnjavamo se kasnije.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Ovlašćeni predstavnici su gospođa Đurišić, generalna direktorica Direktorata za razvoj i upravljanje zdravstvom i Nina Milović, sekretarka Ministarstva zdravlja. Izvestioci odbora su Obrad Mišo Stanišić, Zakonodavnog odbora i Suad Numanović, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite, gospođo.

MITRA ĐURIŠIĆ (28.12.16 13:38:30)

Kao i prethodni zakon i Zakon o zdravstvenoj zaštiti koji je, u skladu sa strateškim dokumentima razvoja zdravstva, donijet 28. decembra 2015. godine, njime je uspostavljen normativni okvir reformisanog zdravstvenog sistema. Primjenom zakona i njegovom implementacijom, takođe su uočene određene tehničke nejasnoće koje mogu da budu razlog neadekvatne njegove primjene, odnosno pojedinih odredbi ovog zakona. U odnosu na dosadašnji tekst rješenja novina u ovom zakonu je da zdravstveni radnici tj. doktori medicine, doktori stomatologije i diplomirani farmaceuti dobijaju samo licencu za rad kao dokaz da mogu neposredno i samostalno obavljati zdravstvenu djelatnost, a da se ista izdaje na period od sedam godina i može da se obnovi.

Takođe je prepoznato da određene preventivne aktivnosti koje čine sadašnju i buduću osnovu rada domova zdravlja nijesu moguće bez planiranja i postojanja određenih službi na primarnom nivou zdravstvene zaštite. Zbog toga su ukazalo neophodnim da se pristupi izmjenama i dopunama ovog zakona, da se izvrše određene tehničke ispravke, pravno tehničko upodobljavanje zakona i izmjena određenih odredbi. I na ovaj zakon su dati određeni amandmani od strane poslanika i od strane odbora koje je predlagač prihvatio i oni predstavljaju sastavni dio teksta zakona. Smatram da će donošenjem ovog zakona i njegovih izmjena i dopuna, njegova implementacija u značajnoj mjeri doprinijeti sprovođenju kvalitetne i dostupne zdravstvene zaštite. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:40:21)

Hvala vama.

Za riječ se javio Suad Numanović. Izvolite, poslaniče Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ (28.12.16 13:40:24)

Poštovani predsjedniče, poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Kao što je rečeno od predstavnika Vlade da se radi o tehničkoj dopuni ovog zakona, suština jeste da mi želimo osim tehničkih nejasnoća da na kvalitetan način uredimo organizaciju, sprovođenje i pružanje zdravstvene zaštite, a sve u cilju dostupnosti i pravovremenog pružanja kvalitetne zdravstvene zaštite građanima Crne Gore. Dozvolićete mi da iz ovog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti taksativno nabrojim neke od izmjena koje se odnose, a koje su aktuelne i koje će poboljšati kvalitet ovog zakona.

Ovim izmjenama zakona smo definisali i pojasnili institut konzilijarne zdravstvene zaštite kroz multidisciplinarni pristup, zatim obnavljanje licence, kao što je rečeno, za rad doktorima medicine, stomatologije i diplomiranim farmaceutima. Ovim izmjenama zakona preuzima se dio poslova higijene i sanitarne hemije iz Instituta za javno zdravlje od strane Doma zdravlja Bar i Doma zdravlja Bijelo Polje na regionalnom nivou. Takođe, pojašnjena je odredba vremenskog toka od 24 časa za obaveznu kliničku obdukciju ako smrt nastupi u roku od 24 časa od smrti pacijenta. Svjesni da okolnost nastupa smrti može biti poznatog i nepoznatog uzroka i porijekla, to treba da bude indikacija za obaveznu obdukciju, a ne vremenski okvir kada je smrt nastupila.

Nadalje, izmjenama ovog zakona zbog značaja zaštite stanovništva od zaraznih bolesti predloženo je da samo država može biti osnivač zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost preventivnog i epidemiološkog nadzora nad zaraznim bolestima. Takođe, podsjećam građane, da država samo može biti osnivač i zdravstvenih ustanova za transfuziju bezbjedne krvi, Zavoda hitne medicinske pomoći i transplantacije organa i tkiva, patološko forenzičke službe, kao i

Instituta za javno zdravlje. Naglasak na izmjene ovog zakona je dat i na boljoj i kvalitetnoj edukaciji i stručnoj osposobljenosti kadrova kao što su doktori medicine i stomatologije, diplomirani farmaceuti propisivanjem kriterijuma za dobijanje tzv. obnovljive licence. Pored prepisivanja prava na zdravstvenu zaštitu uređuju se prava i obaveze zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

Takođe, želim da naglasim da je ovim izmjenama bilo predloženo brisanje odredbe od strane predlagača, da Ministarstvo zdravlja uređuje jedinstvenu metodologiju snabdijevanja zdravstvenih ustanova lijekovima, medicinskim sredstvima i opremom. Međutim, matični Odbor za zdravstvo je amandmanski djelovao i ova obaveza je ostala i dalje u nadležnosti Ministarstva zdravlja, što je, kao što je rečeno, predlagač i prihvatio. Takođe, kada govorimo o dopunskom radu zdravstvenih radnika, saglasni smo i amandmanski djelovali sa nivoa Odbora da ne bi trebalo uslovljavati ovu saglasnost sa saglasnošću ministra već se ista obezbjeđuje uz pisanu saglasnost direktora i na taj način smo izbjegli nepotrebnu centralizaciju donošenja ovakvih odluka.

Izmjenama ovog predloga zakona eliminisan je i kriterijum demografske karakteristike stanovništva i pri određivanju privatne zdravstvene ustanove sa kojim Fond zdravstva sklapa ugovor o pružanju zdravstvene zaštite i ta privatna zdravstvena ustanova postaje dio mreže zdravstvene ustanove, u cilju bolje dostupnosti usluga nedostajuće u javnom sektoru. Predlagač je, takođe, prihvatio amandman Odbora da se pri domu zdravlja omogući otvaranje ambulanti iz interne medicine i očnih bolesti kako bi se građanima omogućila bolja dostupnost pregleda interniste i oftalmologa.

Na kraju, dozvolite mi da kažem da se implementacijom ovog zakona stvaraju uslovi koji će doprinijeti boljoj organizaciji i unapređenju zdravstvene zaštite stanovništva Crne Gore. Zato, u ime Odbora, predlažem parlamentu da usvoji ovaj zakon. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:44:46)

Hvala vam, poslaniče Numanoviću.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne.

Da li predstavnik predlagača želi da se obrati u završnom izlaganju? Izvolite, gospođo Đurišić.

MITRA ĐURIŠIĆ (28.12.16 13:45:00)

Ništa novo nemam reći, što je poslanik Numanović rekao tako decidno i tako jasno. Sve su činjenice, svi su argumenti na strani ovoga da se zakonom na jedan sveobuhvatan način čini da zdravstvena zaštita bude i dostupna i kvalitetna. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:45:22)

Konstatujem da smo završili pretres i po ovoj tački dnevnog reda, izjasnićemo se naknadno. Prelazimo na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja i Jovo Pajović, generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračko invalidsku zaštitu. Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Halil Duković, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre Purišiću.

KEMAL PURIŠIĆ (28.12.16 13:45:59)

Hvala, predsjedniče.

Poštovani predsjedniče Parlamenta, dame i gospodo, poslanice i poslanici,
Bilateralna saradnja između Crne Gore i Slovačke Republike u oblasti socijalnog osiguranja postoji od 1. decembra 1957. godine, kada je stupila na snagu Konvencija o socijalnom osiguranju između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Čehoslovačke.

Odlukom Skupštine Republike Crne Gore o proglašenju nezavisnosti od 3. juna 2006. godine, Crna Gora je na osnovu odredaba međunarodnog prava o sukcesiji država u pogledu međunarodnog ugovora preuzela i primijenila međunarodne ugovore i sporazume koje je zaključila i kojima je pristupila država u čijem je sastavu ranije bila Crna Gora.

U skladu sa navedenom odlukom preuzeta je i primjenjuje se Konvencija o socijalnom osiguranju između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Republike Čehoslovačke koja se primjenjuje u odnosima u oblasti socijalnog osiguranja između Crne Gore i Slovačke Republike.

Nakon sticanja nezavisnosti Crna Gora je preduzela aktivnosti za zaključivanje Sporazuma o socijalnom osiguranju sa evropskim državama. Sporazum između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju potpisan je 20. maja 2016. godine u Podgorici.

Osnovna svrha donošenja ovog zakona je potreba za daljim unapređenjem bilateralnih odnosa između država ugovornica i regulisanja prava i socijalnog osiguranja osiguranicima i korisnicima ovih prava po osnovu boravka ili rada na teritoriji jedne od država ugovornica.

Poseban značaj za Crnu Goru predstavlja činjenica da je Slovačka Republika jedna od država članica Evropske unije, a da je Crna Gora u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Sporazumom između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju građanima, odnosno osiguranicima država ugovornica na bazi reciprociteta obezbijedena su prava i socijalnog osiguranja koja obuhvataju: prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, prava iz zdravstvenog osiguranja, zdravstvene zaštite i materinstva, prava za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti i pravo na dodatak na djecu.

Sporazum između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju temelji se na opšte prihvaćenim principima i iskustvima naše zemlje iz ove oblasti, kao i standardima koje predviđa regulativa Evropske unije broj 883 iz 2004. godine o koordinaciji sistema socijalnog osiguranja koja reguliše socijalnu sigurnost radnika migranata.

Zahvaljujem na pažnji, a ako bude dodatnih pitanja kolega Jovo Pajović će pojasniti sadržaj. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:49:01)

Hvala vam ministre Purišiću.
Za riječ se javio poslanik Duković.
Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (28.12.16 13:49:10)

Zahvaljujem predsjedniče.
Ja ću zaista pokušati da budem kratak.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju je samo još jedan dokaz da Crna Gora brine o svojim građanima a u isto vrijeme i razvija dobre i prijateljske odnose sa svim državama. Naravno, što se tiče stupanja na snagu ovog zakona regulisaće se prije svega odnosi iz penzijskog i invalidskog osiguranja, a predlogom zakona utvrđeno je da se stečena primanja ne mogu mijenjati ako osiguranik boravi u drugoj državi. Naravno, osnovna svrha donošenja ovog zakona jeste ostvarivanje prava i socijalnog osiguranja, na osnovu rada i socijalnog osiguranja u inostranstvu. I kao što sam rekao, glavni cilj je regulisanje penzije, penzijskih odnosa među građanima ove dvije države, ali pored toga ovaj zakon sadrži i ostale obaveze gdje će se regulisati odnosi iz prava zdravstvenog osiguranja, povreda na radu, dodataka za djecu i naknada za slučaj nezaposlenosti.

Naravno, ono što treba još na kraju istaći da bez primjene ovog zakona osiguranici ne bi mogli po osnovu prava ili rada u tim državama ostvariti svoja prava i socijalnog osiguranja. Zbog

toga smatram da je ovo još jedan dobar zakon, a tiče se naših građana u odnosu na reciprocitet građana Slovačke Republike i mislim da ovaj zakon treba podržati.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:50:44)

Hvala poslaniče Dukoviću.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne.

Pitam, da li imaju još nešto da kažu predstavnici predlagača?

Ne.

Konstatujem da smo završili pretres. Izjašnjavamo se naknadno.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda - to je **Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o saradnji i uzajamnoj pomoći o carinskim pitanjima.**

Ovlašćeni predstavnik predlagača je Vladan Joković, direktor Uprave carina. Sjednici je takođe prisusutan i Novo Radović, generalni direktor Direktorata za poreski i carinski sistem, kao predstavnik Ministarstva finansija.

Izvestioci odbora su Miodrag Vuković ispred Zakonodavnog odbora, Miloš Nikolić, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi riječ?

Izvolite, gospodine Jokoviću.

VLADAN JOKOVIĆ (28.12.16 13:51:32)

Poštovani predsjedniče, uvaženi poslanici,

Saglasno Zaključku Vlade Crne Gore sa sjednice održane 25.decembra 2014, 27.oktobra 2015 .godine u Bakuu, Azerbejdžan donešen je Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana, uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima.

Sporazum u ime Vlade Crne Gore potpisao ministar ekonomije Vladimir Kavarić.

Imajući u vidu aktuelne probleme sa kojima su suočene carinske službe svijeta u pogledu uspostavljanja efikasnih mehanizama za sprječavanje i suzbijanje carinskih prekršaja i borbe protiv nezakonitog prometa opojnih droga, oružlja, municije, akciznih proizvoda kao i činjenicu da bilateralni sporazumi u carinskoj administraciji predstavljaju osnov za razmjenu informacija u cilju sprečavanja, istraživanja i suzbijanja carinskih prekršaja i borbe protiv kriminalnih pojava i terorizma, carinske službe Crne Gore i Republika Azerbejdžana iskazale su spremnost da zaključe novi sporazum.

Sporazum sadrži odredbe iz modela sporazuma koji se koristi u Evropskoj uniji, kao iz modela bilateralnog sporazuma o carinskoj saradnji Svjetske carinske organizacije i pruža široke osnove za transparentnu saradnju carinskih službi dvije države.

Navedenim sporazumom, prije svega, regulisano je sljedeće. Uzajamno pružanje pomoći u sprečavanju u istrazi kršenja carinskih i spoljnotrgovinskih propisa, pružanje pomoći u davanju obavještenja koja se koriste u svrhe suzbijanja krijumčarenja, preduzimanje mjera za ostvarenje saradnje u proučavanju, u razradi i sprovođenju novih carinskih postupaka u obuci kadrova, razmjeni stručnjaka, uzajamno usklađivanje carinskih sistema, usavršavanje carinske tehnike i rješavanje problema nastalih u primjeni carinskih propisa i drugo.

Sporazumom su regulisani i upotreba dobijenih informacija, eventualnim sudskih procesima, učešće eksperata i svjedoka u tim procesima, kao i zaštita ličnih podataka koji se mogu naći u razmijenjenim informacijama.

Imajući u vidu navedeno, pozivam Skupštinu da usvoji Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:53:34)

Hvala vama gospodine Jokoviću.
Za riječ se javio poslanik Miloš Nikolić.
Izvolite poslaniče Nikoliću.

MILOŠ NIKOLIĆ (28.12.16 13:53:44)

Poštovani predsjedniče, uvažene kolegice i kolege, uvaženi predstavnici Vlade, poštovani građani,

Uvodne napomene o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima dao je gospodin Vladan Joković, direktor Uprave carina na drugoj sjednici Odbora za međunarodne odnose i iseljenike održanoj 22.decembra 2016.godine.

Ovlašćeni predstavnik predlagača istakao je da, imajući u vidu aktuelne probleme sa kojima su suočene carinske službe svijeta, a koje se tiču mjera sprovođenja carinskog nadzora i redovnog carinskog postupka uspostavljanje efikasnih mehanizama za sprečavanje i suzbijanje carinskih prekršaja, kao i činjenicu da bilateralni sporazumi o saradnji o carinskim pitanjima predstavljaju pravni osnov za razmjenu informacija između carinskih administracija u cilju sprečavanja istraživanja suzbijanja i borbe protiv carinskih prekršaja, kriminalnih pojava i terorizma, carinske službe Crne Gore i Azerbejdžana zaključile su Sporazum o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima.

Pomenuti predlog zakona postigao je i potpunu usklađenost sa pravom Evropske unije, kao i sa ostalim izvorima međunarodnog prava. Kada je riječ o usklađenosti sa primarnim izvorima prava Evropske unije, predlog zakona je u potpunosti usklađen sa ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i to u dijelu tri - politika i unutrašnje mjere Unije, Glava dva - slobodno kretanje roba, poglavlje dva - carinska saradnja član 33.

Potpuna saglasnost postignuta je i sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije i to sa Odlukom Savjeta evropske i ekonomske zajednice od 14.juna 1982.godine koja u svoje ime zajednice prihvata preporuka Savjeta za carinsku saradnju u tehničkoj saradnji u carinskim pitanjima.

Predlog zakona usklađen je i sa ostalim izvorima međunarodnog prava i to prije svega sa preporukom Savjeta za carinsku saradnju o uzajamnoj administrativnoj pomoći, Deklaracijom Savjeta za carinsku saradnju i unapređenju carinske saradnje i uzajamne administrativne pomoći, preporuke za carinsku saradnju u vezi akcije protiv carinskih komercijalnih prevara, kao i sa svim ostalim.

Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima u potpunosti ispunjava obaveze koje proizilaze iz odredbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Gospodin Joković nas je upoznao da sporazum sadrži odredbe iz modela koje se koriste u Evropskoj uniji, kao iz modela bilateralnog Sporazuma o carinskoj saradnji svjetske carinske organizacije i pruža široke osnove za transparentnu saradnju carinskih službi dvije države.

Napominjem da za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore. Imajući u vidu navedeno a polazeći od svoje nadležnosti Odbor predlaže Skupštini da Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana u saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima usvoji u predloženom tekstu.

To su bili neki osnovni argumenti koji su nas kao odbor vodili tome da damo pozitivno mišljenje o predlogu ovog zakona i sa kojim sam smatrao shodnim da je potrebno upoznati kolegice i kolege poslanike, kako bi dali pozitivno mišljenje i glasali za usvajanje ovog predloga zakona.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 13:56:57)

Hvala vama poslaniče Nikoliću.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne.

Da li ima potrebe da predstavnici predlagača daju završnu riječ nema.

Konstatujem da smo završili pretres. Izjašnjavamo se naknadno.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, to je Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma o saradnji između Crne Gore i Eurodžjasta.

Ovlašćeni predstavnik Vlade je Nikola Šaranović, generalni direktor Direktorata za međunarodno pravnu saradnju i evropske integracije.

Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković Zakonodavnog odbora i Ervin Ibrahimović Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, gospodine Šaranoviću.

NIKOLA ŠARANOVIĆ (28.12.16 13:57:38)

Poštovani, predsjedniče i potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici,

Nakon Zakonodavnog odbora i Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, čast mi je i zadovoljstvo da vam na plenumu Skupštine Crne Gore predstavim Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Eurodžasta.

Nije suvišno u kratkim crtama podsjetiti da Eurodžast, što je skraćena od Evropska jedinica za pravosudnu saradnju, predstavlja pravosudni pandan Europolu, nadležan za podršku i jačanje koordinacije i saradnje istražnih i tužilačkih organa u borbi protiv ozbiljnog prekograničnog kriminala.

Članom 26a odluke Savjeta Evropske unije o osnivanju Eurodžasta predviđena je mogućnost zaključivanja sporazuma o saradnji ove jedinice sa trećim zemljama u dijelu razmjena informacija, uključujući lične podatke, kao i upućivanje tužilaca ili sudija za vezu na radu u sjedište Eurodžasta u Hagu. Ovu mogućnost ranije su iskoristili Moldavija, Lihtenštajn, Švajcarska, SAD, Island i Norveška. Od zemalja Zapadnog Balkana Makedonija, a nedavno i Ukrajina.

Prvi formalni sastanak na temu sporazuma sa Crnom Gorom održan je 2010. godine u Eurodžastu, da bi nakon šest godina pregovora i procedure ovaj ugovor bio potpisan 3. maja ove godine u Briselu, što je prvi put da Eurodžast potpisuje sporazum o saradnji sa trećom zemljom van svog sjedišta u Hagu.

Valja podsjetiti i na izjavu predsjednice kolegijuma Eurodžasta Mišel Koninks na svečanosti potpisivanja, parafraziram: da sporazum predstavlja najviši stepen povjerenja između Crne Gore i država Evropske unije u oblasti saradnje u borbi protiv teških oblika prekograničnog kriminala, kao i znak priznanja za predani rad crnogorskih institucija od početka pregovora o zaključenju ovog sporazuma, odnosno za ostvarene rezultate u prethodnom periodu.

Sporazumom se definiše obim saradnje između Crne Gore i Eurodžasta, određuju nadležna tijela za njegovo sprovođenje, mehanizmi i instituti za međusobnu saradnju kao što je državni tužilac za vezu, zatim određivanje osoba za kontakt, kao i modaliteti razmjene informacija sa posebnim osvrtom na pitanje privatnosti, zaštite ličnih podataka i bezbjednosti podataka i druga pitanja od značaja za saradnju strana ugovornica. Njegovim potvrđivanjem i objavljivanjem u skladu sa članom 9 Ustava Crne Gore stiču se formalno pravni uslovi na našoj strani za višestruko korisno dejstvo koje će ovaj sporazum imati na kvalitet pravosudne saradnje sa državama članica Evropske unije, kao i državama koje su potpisale sporazume o saradnji sa Eurodžastom na planu borbe protiv teških oblika prekograničnog kriminala. Njegovo sprovođenje doprijet će boljoj pripremljenosti crnogorskih institucija za obaveze koje Crnu Goru očekuju kao punopravnu članicu Evropske unije na planu pravosudne saradnje u krivičnim stvarima.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:00:39)

Hvala, gospodine Šaranoviću.

Da li se neko javlja za riječ u ime izvjestioca odbora ili poslanika za diskusiju?

Ne. Onda pretpostavljam da nema ni završne riječi, da iskoristi završnu riječ predlagač, pa konstatujem da smo završili pretres. Izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda.

Poštovane kolege, sljedeća tačka dnevnog reda je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Mehmet Zenka, ministar za ljudska i manjinska prava i Leon Đokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda.

Izvjestioci odbora su Andrija Popović Zakonodavnog odbora i Mihailo Anđušić Odbora za ljudska prava i slobode.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje?

Izvolite ministre Zenka.

MEHMET ZENKA (28.12.16 14:01:41)

Poštovani predsjedavajući gospodine Brajoviću, dame i gospodo poslanici,

Zakon o manjinskim pravima i slobodama donesen je 2006. godine sa ciljem da uredi oblast posebnih manjinskih prava i sloboda. U međuvremenu bitne okolnosti vezano za društvene promjene i promjene državotvornog statusa Crne Gore uslovlili su donošenje novog ustavnog akta i taksativno određenje posebnih prava i sloboda manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovih pripadnika.

Osnovni razlozi za donošenje ovog zakona usmjereni su ka intervenciji u dijelu institucionalne podrške ostvarivanju manjinskih prava i sloboda manjinskih naroda, transparentnosti i efikasnosti procedure kojima se vrši raspodjela sredstava za realizaciju projekata namijenjenih aktivnostima značajnim za očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovih pripadnika u oblasti nacionalnog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta i pravno pozicioniranje Centar za obučavanje i razvoj kulture manjina ... kao jačanje kapaciteta savjeta, preciznije se definišu određeni pojmovi kao što je značajan dio i sl.

Reforme Fonda za manjine je fokusirano sprečavanje objektivno mogućeg konflikta interesa, uvođenje dvostepenosti kod odlučivanja o projektima koji se finansiraju iz sredstava Fonda, kao i podizanju kvaliteta monitoringa i evaluacije podržanih projekata. Takav pristup je zasnovan i na određenim manjkavostima koje su uočene od strane državnih institucija koje vrše kontrolu utroška budžetskih sredstava Evropske komisije, Savjeta Evrope, nadležnog komiteta UEN-a i drugih subjekata. Upravni odbor fonda čine tri predstavnika Skupštine Crne Gore, jedan predstavnik ministarstva, jedan predstavnik visokoškolske ustanove, po jedan predstavnik svakoga od savjeta manjinskih naroda ili drugih nacionalnih manjinskih zajednica, jedan nezavisni ekspert koji se bavi ljudskim i manjinskim pravima, jedan predstavnik organa državne uprave i nadležnog za medije.

Ovim predlogom savjetima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za funkcionisanje i realizaciju programskog sadržaja obezbjeđuje sredstva u iznosu od najmanje 0,05% tekućeg budžeta.

Na kraju želim da naglasim da Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama usaglašen je sa preporukama Evropske komisije i Venecijanske komisije, odnosno Savjeta Evrope, dok u rad radne grupe, osim predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava i svih šest savjeta imalo je i Ministarstvo finansija, Kancelarija zaštitnika, Odbor za ljudska prava i nevladine organizacije.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:05:02)

Hvala vama ministre Zenka.
Shvatio sam da se za riječ javio Mihailo Anđušić.
Izvolite poslaniče Anđušić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (28.12.16 14:05:15)

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, uvaženi građani,

Želim vas informisati da je Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore kao matični odbor razmotrio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama koje je podnijela Vlada Crne Gore. Odbor je uz uvodne napomene predstavnika predlagača jednoglasno podržao Prijedlog ovog zakona i predložio Skupštini da ga usvoji uz dva amandmana koja se tiču eto čisto tehničke neke prirode i koje nema potrebe dodatno sada elaborirati o njima.

Ono što bih prvenstveno, radi Skupštine, želio da potenciram i da vas informišem jeste da za usvajanje, na žalost, ovog prijedloga zakona je potrebna dvotrećinska većina, te da je jasno da danas u ovoj konstelaciji snaga ne možemo usvojiti ovaj prijedlog zakona. I u ime odbora bih svakako izrazio žaljenje što danas nismo u prilici da usvojimo jedan ovakav zakon, ali bih svakako htio da informišem i Skupštinu i građane da nakon tri mjeseca od današnjeg dana se stižu uslovi za usvajanje jednog ovakvog zakona i koristim danas priliku da pozovem i koalicione partnere i sve poslanike da glasaju za jedan ovakav zakon koji je parekselans zakon za oblast manjina u Crnoj Gori i zaista tom prilikom izražavam dodatnu želju da ovaj zakon bude usvojen i zahvaljujem se predstavnicima Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Zahvaljujem svima.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:06:55)

Hvala vama poslaniče Anđušić.
Poslanik Numanović, izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (28.12.16 14:07:03)

Zahvaljujem predsjedniče.

Uvaženi predstavnici Vlade,

Dakle, samo par rečenica u vezi ovoga zakona. Zakon o manjinskim pravima i slobodama je Zakon koji zaokružuje taj zakonodavni i institucionalni okvir kada je zaštita manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori u pitanju i ja bih se usudio da kažem da Crna Gora kao građanska država među svojim najboljim proizvodima, a možda i najboljim proizvodima ima upravo zaštitu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i to nije nešto što se čuje iz usta poslanika iz vladajućih klupa, nego to je nešto što čujemo sa svih međunarodnih zajednica i prosto kada je taj odnos prema manjinskim narodima u pitanju Crna Gora je za svaku pohvalu. Naravno ovakav zakon i ovakav institucionalni okvir daje nam instrumente da na tom putu ne stanemo, nego da kroz kvalitetan način unapređujemo, što i činimo, položaj manjinskih naroda koji uglavnom žive u tom sjevernom dijelu države Crne Gore koji, kažemo, zbog regionalnih razlika imaju potrebu i da kroz ekonomsko jačanje dođu i do ostvarivanja svih drugih prava, jer poštovanje manjinskih prava je poštovanje ljudskih prava i to se radi o jednoj istoj stvari.

Crna Gora sa ovim zakonom, kao što je rekao ministar Zenka, želi da između ostalog uradi reformu Fonda za manjine, nešto što smo često čuli poslednjih nekoliko godina da je imao manjkavosti u svom radu, ne zato što je to rađeno iz ne znam kojih razloga, sigurno jedna

institucija koju je inače formirao ovaj dom je u svom radu možda pokazala neke manjkavosti. Ovaj zakon je jasno definisao sistem dvostepenosti u odlučivanju što znači da će i sama evaulacija odobrenih projekata biti jako vidljiva, a kada odobrite projekte i kada izvršite njihovu kvalitetnu evaulaciju to znači da ste na dobrom putu da ispunite sve one zakonske obaveze koje se tiču zaštite manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. U to ne sumnjam da ćemo mi istrajati na tom putu i da ćemo, kao što sam rekao na početku, zaista biti država koja će svojim primjerom biti uzor mnogo razvijenijim državama kada je zaštita manjinskih naroda u pitanju kao što je i to do sada bilo. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:10:17)

Hvala vama poslaniče Numanović.
Halil Duković, poslanik, ima riječ.

HALIL DUKOVIĆ (28.12.16 14:10:25)

Evo i ja ću biti kratak.

S obzirom da su moji prethodnici suštinu rekli izmjena i ono što je i sam uvaženi ministar konstatovao jeste da se predložene izmjene Zakona o manjinskim pravima i slobodama najviše tiču rada jedne institucije koja je u crnogorskoj javnosti najviše i bila prozivana, to je Fonda za manjine. Naravno bila najviše prozivana dijelom i opravdano, ali ja smatram većim dijelom neopravdano, jer je Fond za manjine svojim postojanjem i svojim djelovanjem u mnogome doprinio da se kultura i razvoj manjina ne samo očuva već i unaprijede. Naravno bilo je tu i određenih reakcija opravdanih, ali s obzirom da je mlada institucija, institucija koja se bavi tako značajnom problematikom morala napraviti neku grešku. I naravno izmjene, predložene izmjene ovog zakona tiču se da se taj utisak javnosti smanji na najmanju moguću mjeru.

Naravno smatram da je gotovo nemoguće sve reakcije izvesti posebno institucijama koje se bave raspodjelom sredstava jer tamo, kako kaže naš narod, gdje se dijele pare uvijek ima prigovora, a sa druge strane Fond za manjine je prepoznat kao institucija koja ima sigurna sredstva na raspolaganju, a svi znamo kakva je situacija u Crnoj Gori i da nevladine organizacije sve teže dolaze do novca, tako da taj fond za manjine predstavlja jedan siguran izvor finansiranja nevladinog sektora, ali ono što je suština jeste da je ovaj fond u mnogome doprinio razvoju manjinskih prava i sloboda uz očuvanje i razvoj kulture manjinskih naroda u Crnoj Gori što je i bio cilj ostvarenja ovog fonda.

Glavna suština predloženih izmjena jeste da Skupština, na osnovu konkursa, bira komisiju od sedam članova koja će se baviti vrednovanjem projekata i praviti rang listu predloženih projekata. Vjerujemo da će ova komisija koju će birati Skupština na javni poziv, u mnogome doprineti smanjenju svih onih, prije svega, negativnih reakcija javnosti na koje smo bili navikli u zadnje vrijeme. Naravno, siguran sam ja, vjerujem i predlagači da sve reakcije ne možemo otkloniti jer, opet kažem, tamo gdje se dijele značajna materijalna sredstva kao što radi Fond, gotovo je nemoguće sve reakcije svesti da ih uopšte nema, ali možemo ih svesti na najmanju moguću mjeru. Vjerujem da će ova komisija koju će formirati Skupština od sedam članova na četiri godine stvarno doprinijeti da taj utisak javnosti o radu fonda bude mnogo pozitivniji nego što je bio do sada.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:13:16)

Hvala vama poslaniče Dukoviću.
Da li se još neko javio za riječ?
Ne javlja.
Da li predstavnik predlagača želi završnu riječ? Ne.

Onda konstatujem da smo završili pretres. Izjašnjavamo se naknadno o ovom zakonu i prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a to je **Izveštaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2015. godini.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Mehmet Zenka, ministar za ljudska i manjinska prava i Leon Djokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda.

Izvestilac Odbora za ljudska prava i slobode dr Suad Numanović.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje?

Izvolite ministre Zenka.

MEHMET ZENKA (28.12.16 14:14:02)

Uvaženi poslanici i poslanice, dame i gospodo, gospodine predsjedavajući,

Osnovni cilj Izveštaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih nacionalnih zajednica za 2015. godinu jeste da pruži prikaz politike zaštite manjina, kao u normativnom dijelu tako i u pojedinim oblastima društvenog života značajnim za zaštitu manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica.

U ovom izvještaju sadržane su najznačajnije aktivnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava i drugih nadležnih ministarstava, Centra za očuvanje i razvoj kulture manjine, Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica. Jedan od osnovnih ciljeva Ministarstva za ljudska i manjinska prava je puna integracija manjinskih naroda, društveni život uz dalje očuvanje i razvijanje njihove nacionalne i kulturne posebnosti, te unapređenje njihovih zakonskih prava i sloboda kroz bolju implementaciju i jačanje postojećih institucija, kao što su savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina i Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

U pojedinim oblastima društvenog života značajno za očuvanje digniteta manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica preduzete mjere rezultiraju punim poštovanjem međunarodnih standarda i dostignućima modernih demokratija. Težnja je da se i u onim oblastima o kojima nijesu postignuti željeni rezultati i ciljevni dosegnu nivoi koji će legitimisati Crnu Goru i njenu posvećenost daljem unapređivanju tradicionalno dobrih multietničkih, multikonfesionalnih i multikulturnih odnosa.

Poštovane dame i gospodo, neophodno je da postoji stalan proces aktivne tolerancije i održavanje jednakosti odnosa gdje svi imaju istu važnost. gdje nema superiornih, inferiornih i to treba da se ogradi počev od porodice, škole, medija i kroz edukaciju i kampanje državnih institucija ili vladinih organizacija. Crna Gora je potvrdila trajnu posvećenost unapređenju u zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. U ovim oblastima vidljivi su pomaci u pozitivnom smislu, ali potrebno je i dalje raditi na unapređenju postojećeg stanja u periodu koji je pred nama.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:16:40)

Hvala vama ministre Zenka.

Pitam da li izvestilac odbora želi da uzme riječ? Nema potrebe.

Poslanik Halil Duković se javio za riječ. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (28.12.16 14:16:54)

Pokušaću ponovo da budem stvarno kratak.

Glavni cilj države jeste puna integracija manjinskih naroda u društveni život uz očuvanje i razvijanje njihove nacionalne i kulturne posebnosti. Naravno, iz izvještaja možemo biti zadovoljni jer se razvijanje i očuvanje prava nacionalnih manjina i njihova integracija u crnogorsko društvo u

građanski sistem odvija željenom dinamikom. Naravno, nije to još obim koji u potpunosti zadovoljava, ali jeste izazov kojem Crna Gora do sada na uspješan način odolijeva. Ono što treba reći jeste da u Crnoj Gori postoji izuzetno dobar zakonski okvir za ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava. Prije svega dobar je zakonski okvir jer se ovom problematikom bave Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, zatim postoje savjeti manjina, koje smo često i ovdje kritikovali, barem ja lično, ali u zadnje vrijeme preuzimaju svoju punu ingerenciju da su oni one vodilje koje trebaju da budu u politici manjinskih naroda. Takođe, imamo Centar za očuvanje, razvoj i kulturu manjina, kao i Fond za manjine. Znači jednu zaokruženu zakonsku cjelinu koja sigurno daje jedan dobar zakonski okvir ali i jednu dobru osnovu za razvoj i unapređenje manjinskih prava i sloboda. Ono što još treba istaći jeste da se napravi dosta dobar napredak u obrazovanju manjinskih naroda, posebno obrazovanju manjina, tiče se albanske nacionalne manjine, s obzirom na posebnost njihove jezičke i pismene kulture i vjerujem da je to nešto s čim možemo svi da se ponosimo.

Takođe još jedna problematika koja se često ovdje pominje, a to je zastupljenost pripadnika manjinskih naroda u državnim institucijama i to je proces kojim sigurno nijesmo u potpunosti zadovoljni, ali proces koji ide svojim planom. Naravno, mnogo je teško to u svim onim procentima kako bismo svi željeli da ostvarimo, ali je činjenica da se i tu napravio pomak. Vjerujem da će i u narednom periodu taj pomak biti mnogo veći, a o zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda u državnim institucijama Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je već dostavilo Skupštini dva izvještaja u kome se vidi sve ono što se napravilo. Kažem, napravljen je pomak, još uvijek nijesmo zadovoljni svim, ali jeste izazov koji se vjerujem rješava na zadovoljstvo svih nas.

Naravno, još jednu činjenicu koja možda u izvještaju ne stoji, ali je treba napomenuti, jeste činjenica da u Crnoj Gori gdje stanuju pripadnici, gdje žive pripadnici manjinskih naroda, tretiramo ih kao nerazvijena područja. Vjerujem da je pravo na rad, pravo svakog građanina pa i pravo manjinskog naroda da ova područja, posebno sa novim budžetom koji je usvojen juče, da će u ova područja biti mnogo veća ulaganja, da će te sredine u kojima žive manjinski narodi a kojima su danas u Crnoj Gori prepoznate kao nerazvijene sredine, ipak doživjeti svoj razvoj. Ja vjerujem u ovu priču, vjeruju i pripadnici manjinskih naroda, zbog toga se nadam jednom pozitivnom i dobrom rješenju u budućnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:20:26)

Hvala vam poslaniče Dukoviću.
Da li se neko još javlja za riječ?
Poslanik Andrija Popović.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.12.16 14:20:36)

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Kako je ovo veoma značajno pitanje za Crnu Goru, naravno i za svaku državu, htio bih da kažem da značaj prava manjinskih naroda je od izuzetne važnosti u Crnoj Gori. Ustavom je definisano da se pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jamče prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima, a zabranjuje asimilacija pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Danas u svijetu ima 22 puta više manjinskih grupa nego što je broj međunarodno priznatih država. Činjenica da svaka etnička zajednica ne može imati svoju državu ukazivala je na potrebu izgradnje sistema međunarodne zaštite manjina. Stvaranjem organizacije Ujedinjenih nacija započeo je novi period u međunarodno pravnoj zaštiti manjina u kojem se prava etničkih grupa ostvaruju u sklopu poštovanja osnovnih ljudskih prava i sloboda. Međutim, ni ovaj model manjinske zaštite nije u potpunosti efikasan. Unapređenje sistema zaštite manjina bio je predmet stalnog usaglašavanja unutar i između različitih međunarodnih organizacija. Mnogi dokumenti koji

su donijeti nijesu razriješili brojne dileme a nije pronađen ni univerzalni ključ ili model za rješavanje etničkih problema. Šta više još ne postoji ni opšte prihvaćena definicija manjine, dok su međunarodni standardi u oblasti zaštite manjina u dobroj mjeri fluidni i rastegljivi, tako da ostavljaju mogućnost višeznačnog tumačenja.

Crna Gora kao nezavisna i međunarodno priznata država, članica Ujedinjenih nacija, shodno svojim međunarodno preuzetim obavezama koje proizilaze iz članstva u međunarodnim organizacijama, ratifikacije međunarodnih sporazuma, a posebno ratifikacije sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom, obavezna je da na bazi ustavnih odredbi i osnovnih rješenja datih u Zakonu o manjinskim pravima i slobodama utvrdi strategiju manjinske politike kao osnovni planski dokument koji definiše politiku Vlade Crne Gore u oblasti poštovanja i zaštite prava manjina. Dakle, suština manjinske zaštite svodi se na obezbjeđenje manjinama i njihovim pripadnicima takvih uslova u kojima mogu nesmetano i bez ikakvih pritisaka opstati, živjeti i razvijati se kao jedinice i odgovarajući kolektiviteti sa svim svojim posebnostima.

Takođe, sudstvo i tužilaštvo trebalo bi da efikasnije radi na suzbijanju svih pojava diskriminacija, kaznene mjere bi sigurno dale rezultate. Kroz izmjene zakona treba uvesti pojam govora mržnje koji bi takođe podlijegao kaznenim mjerama. Naravno, u Crnoj Gori prošla su neka teška vremena u kojima su naročito bile ugrožene nacionalne i vjerske manjine. Danas, može se reći da su poprilično ugrožene neke druge manjine - seksualne, polne, ali u svakom slučaju i Crna Gora ide naprijed i mislim da je ovaj izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2015. godini dobro urađen i Liberalna partija će ga podržati. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:25:08)

Hvala poslaniče Popović.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne.

Da li ima potrebe predstavnik Vlade?

Nema da se obrati.

Onda konstatujem da smo i po ovoj tački završili pretres, izjašnjavamo se kasnije.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, to je **Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu.**

Ovlašćeni predstavnici su Šučko Baković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda i Zdenka Perović, zamjenik zaštitnika. Ja ih pozdravljam.

Izjestiteljka Odbora za ljudska prava i slobode Nada Drobnjak.

Otvaram pretres.

Da li zaštitnik ljudskih prava i sloboda želi dati dopunsko obrazloženje?

Želi.

Izvolite gospodine Bakoviću.

ŠUČKO BAKOVIĆ (28.12.16 14:25:53)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, poštovane poslanice i poslanici, dame i gospodo,

Prije nego što dam uvodno izlaganje, zamolio bih da se objedini rasprava po oba izvještaja, budući da se radi o izvještajima iste institucije.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:26:14)

Izvinite, onda prihvatamo.

Prihvatamo ovu sugestiju zaštitnika. Znači razgovaramo i o Izvještaju o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu i o Godišnjem izvještaju nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu.

Izvolite.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (28.12.16 14:26:31)

Hvala.

Analiza i ocjene stanja ljudskih prava i sloboda data je u Izvještaju koji danas razmatramo, temelje se na pritužbama građana, razgovorima sa građanima, drugim izvorima i informacijama kao što su istraživanja godišnja, izvještaji organa i organizacija, izvještaji NVO sektora i izvještaji međunarodnih tijela.

U 2015. godini institucija je imala u radu 679 žalbi građana. U poređenju sa prethodnom godinom ..... održimo rast od 10%. Postupak je okončan u 98,1% slučajeva, a u tekuću 2016.godinu prenešeno je 1,9% ili nominalno 13 predmeta. Kao i prethodnih godina građani i građanke su se žalili na rad organa državne uprave, na sudove, javne službe i druge nosioce javnih ovlašćenja, upravu policije, lokalne samouprave i lokalne uprave, Državno tužilaštvo, organe za vođenje prekršajnog postupka, na rad organa i službi nosilaca javnih ovlašćenja u drugim državama, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnike i fizička lica.

Građani i gađanke su u pritužbama uglavnom ukazivali na povredu prava na suđenju u razvojnom roku na pravično i nepristrasno odlučivanje u pravnim postupcima pred državnim organima, zabranu diskriminacije na povredu prava, na imovinu mirno uživanje imovine, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, na povredu prava na zdravstvenu zaštitu, zdravstveno osiguranje i povredu prava djeteta. I u 2015.godini građani i građanke su se najviše žalile na rad organa javne uprave. Mi smo zapazili u postupanjima po pritužbama da su i dalje prisutne slabosti u radu javne uprave, kako državne tako i lokalne koje se nepovoljno odražavaju na brzo i jednostavno ostvarivanje prava građana i drugih subjekata. Evidentno je dugo trajanje postupaka ne donošenje odluka u zakonskom roku, ćutanje uprave, ne donošenje odluka po žalbi, višestruko poništavanje upravnih akata.

Poseban oblik nezakonitog ponašanja organa javne uprave predstavlja takozvano ćutanje uprave. Radi se o nepostupanju organa po zahtjevima građana, odnosno ignorisanju njihovih zahtjeva i povredi njihovog ljudskog dostojanstva. Dugim trajanjem upravnih postupaka nepostupanjem po zahtjevima građana, nepoštovanje stavova i mišljenja drugostepenog organa ili upravnog suda krše se ustavna načela i načela dobre uprave, ispoljava se arbitežnost, dovodi u pitanje ostvarivanje prava i sloboda građana principa pravne sigurnosti, jednakosti građana pred zakonom.

Podaci Upravnog suda Crne Gore za 2015.godinu dosta slikovito govore o tome od ukupnog broja riješenih tužbi u upravnom sporu. U 51,23% utvrđena je nezakonitost upravnih akata i postupanje od strane organa javne vlasti i složit ćete se da je to zaista velik procenat kada se ima u vidu da je reforma državne uprave uveliko poodmakla.

Što se tiče pritužbi građana na rad sudova i u 2015.godini u upoređenju za prethodnu godinu bilježimo blagi pad, a naročito se smanjuje pad ovih pritužbi u ukupnom učešću pritužbi koje se podnose ovoj instituciji. Jedan od razloga zašto je to tako povećanje ažurnosti sudova po svom sadržaju, strukturi najveći broj ovih pritužbi odnosio se na odugovlačenje sudskog postupka i preispitivanje zakonitosti sudskih odluka. Dugo trajanje sudskih postupaka otežava ostvarivanje prava na pristup sudu i izaziva nezadovoljstvo građana. Sporost u postupcima predstavlja negaciju pravednosti i posebnu vrstu nezakonitosti.

Iz dostavljenih pritužbi i razgovora sa građanima i opštih pokazatelja proizilazi da je stanje ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava kao i mjere koje se preduzimaju od strane nadležnih organa države i lokalnih samouprava u cilju njihovog ostvarivanja i dalje ispod standarda koje propisuju potvrđeni objavljeni međunarodni instrumenti u ovoj oblasti. Veliki broj građana i dalje živi na ivici siromaštva i u stanju je socijalne potrebe, pretežno na sjeveru Crne Gore. Posebno je težak položaj ranjivih grupa i pojedinaca. Kao što su stara lica, lica sa invaliditetom i Romi. Zaštita od torture i u 2015.godini je bila predmet posebne pažnje institucije. U ovom cilju obavljen je razgovor sa 130 lica lišenih slobode, održano je tridesetak sastanaka sa predstavnicima uprave i organizacijama i organizacionim jedinicama Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. Izvršeno je dvadeset obilazaka pojedinih prostorija. U postupanju po pritužbama zatvorenika unaprijeđena je saradnja sa upravom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, tako da je u toku samog postupka

otklonjena nepravilnost u 44% slučajeva. U izvještajnoj godini ostvaren je određeni napredak u zaštiti prava lica lišenih slobode, unapređena je zdravstvena zaštita, smanjena neprenaseljenost u objektima, poboljšani su uslovi smještaja. Međutim, i pored toga utvrdili smo nekoliko slučajeva mučenja i drugih oblika zlostavljanja kao što su nečovječno i ponižavajuće postupanje kao i drugih oblika nezakonitog ponašanja i postupanja prema licima lišenih slobode. Ovi slučajevi, a posebno januarski događaji iz 2015.godine i neadekvatna i neefikasna reakcija Uprave zavoda za izvršenje krivičnih sankcija bacaju sjenku na njene napore uložene na unapređenje zakonskog sistema.

Kada su u pitanju prava djeteta i u ovoj oblasti bilježimo porast broja pritužbi tako da smo imali u 2015.godini 151 predmet, rast u toj oblasti je 10% na godišnjem nivou. Mi u instituciji ocjenjujemo da taj rast i ne znači kršenje ljudskih prava odnosno prava djeteta, već mi to smatramo da je jednim dijelom i posljedica povećanja naše vidljivosti a posebno prisutnosti u školskim ustanovama. Podnosioci u pritužbama roditelji, djeca ukazivali su na poteškoće u ostvarivanju statusnih prava. Pravo na državljanstvo, pravo na upis u matične knjige i druga prava na neadekvatno ostvarivanje zdravstvene zaštite, prekobrojne djece u predškolskim ustanovama, na probleme u ostvarivanju inkluzivnog obrazovanja, na neadekvatno ocjenjivanje i odnos nastavnika prema učenicima i slično.

U izvještajnoj godini ocjenjujemo da se zapaža određeni napredak u oblasti prava djeteta. Kroz reformu socijalne i dječje zaštite unaprijeđena je sektorska i međuinstitucionalna saradnja, ali je treba i dalje jačati. Obrazovna inkluzija je zaživjela u svoj svojoj sveobuhvatnosti, ali još uvijek nije dostigla kvalitet koji preporučuju standardi u ovoj oblasti. Nasilje nad djecom je i dalje prisutno u našem društvu, a posebno je prisutno vršnjačko nasilje među djecom.

U 2015.godini u oblasti antidiskriminacije imali smo u radu 83 slučaja i tu bilježimo značajan rast za 34% u odnosu na prethodnu godinu svi ovi slučajevi su završeni u 2015.godini, tako da nije ni jedan slučaj prenijet u tekućoj godini. Dominantni osnov diskriminacije, odnosno lično svojstvo na koje se pritužbom ukazivalo zasnovan je na nacionalnoj pripadnosti, invaliditetu, seksualnoj orijentaciji, pol i materinstvo, politička pripadnost i pripadnost grupi te socijalni status. U odnosu na područja diskriminacije najveći broj pritužbi se odnosio na područje rada i zapošljavanja, na medijske sadržaje u prvom redu, na govor mržnje, socijalnu politiku, pristup uslugama i objektivnoj javnoj upravi te područje sindikalnih aktivnosti.

Istraživanja o diskriminaciji po osnovu pola i starosti ukazuju na visok stepen diskriminacije kod zapošljavanja. Osobe sa invaliditetom i dalje nailaze na brojne prepreke na putu za punu integraciju u sve društvene tokove, nepristupačnost objektima u javnim površinama kao i činjenica da još uvijek ne postoji ni jedan ovlašćeni sudski tumač gestovnog jezika predstavljaju razlog za zabrinutost. Homofobija je i dalje zadržana kao posebna karakteristika odnosa prema pripadnicima LGBT populacije, prijatnje i nasrtaji na fizički i psihički integritet, izopštenost iz porodičnog okruženja, društvena izolacija .... nesigurnost osnovna su karakteristika društvenog odnosa prema ovoj populaciji. Nasilje u porodici i dalje je prisutno. Međutim, statistike nisu dobre i svi slučajevi nasilja se različito vode budući kada se radi o policiji i centrima za socijalni rad i sudovima, tako da naša saznanja o rasprostranjenosti ove pojave ne mogu biti potpuna i kompletna.

I na kraju, posmatrano u cjelini ocjenjujemo da je u pogledu poštovanja i unapređenja ljudskih prava i sloboda u 2015. godini u Crnoj Gori ostvaren određeni napredak. Međutim, slučajevi kršenja ljudskih prava i sloboda evidentirani u izvještajima koje razmatramo, ukazuju da stanje u pojedinim oblastima još uvijek nije zadovoljavajuće. Pojave ćutanja uprave, nepoštovanje principa dobre uprave, nedostatak saradnje, odugovlačenje postupaka odlučivanja, ignorisanje zakonom utvrđenih obaveza i nadležnosti, te nepoštovanje preuzetih međunarodnih obaveza nespojivi su sa principom vladavine prava. I konačno, ukazujemo da se određene pojave kršenja ljudskih prava i sloboda ponavljaju u kontinuitetu već nekoliko godina sa manjim ili većim stepenom odstupanja u odnosu na ranije godine. O tome svjedoče i drugi izvještaji o stanju ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori, a naročito izvještaji međunarodnog tijela. Zato je u narednom periodu zaista potrebno posvetiti posebnu pažnju njihovom eliminisanju i dosljednoj primjeni usvojenih standarda i zakonskih propisa.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:39:01)

Hvala vama gospodine Bakoviću.

Kolege poslanici, čuli smo objedinjene dopunske napomene za obje tačke.

Ko želi riječ?

Izvolite, poslanik Numanović.

SUAD NUMANOVIĆ (28.12.16 14:39:23)

Zahvaljujem predsjedniče,

Poštovani ombudsmene sa svojim saradnicima,

Vidjeli smo Izvještaj iz 2015. godine institucije Ombudsmana i ovaj parlament je imao priliku da se upozna sa izvještajima iz ranijih godina o radu ove institucije i negdje sigurno raniji izvještaji i statistički su nas upozoravali da poštovanje ljudskih prava i sloboda nije možda na onom nivou kako bi to trebalo da bude u jednoj građanskoj Crnoj Gori. Međutim, moramo svi da smo svjesni jedne stvari, a to je da su ljudska prava prava koja svaki građanin ili svaki čovjek dobija sa svojim rađanjem, da se sa ljudskih pravima ne može niko pogađati, da su ona neotuđiva, nedjeljiva i da ta ljudska prava svako od nas mora poštovati kad govorimo o građanima Crne Gore, dakle prema svim građanima Crne Gore bez obzira na svoju različitost ili osobenost.

Ovi izvještaji nam pokazuju da institucija Ombudsmana iz godine u godinu sve bolje i efikasnije radi i da iz ranijih izvještaja Evropske komisije smo vidjeli da je potrebno bilo kadrovski jačati tu instituciju, nije morao da izvještaj sadrži takvu konstataciju. Svjesni smo mi bili te činjenice da sve one institucije u Crnoj Gori koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda jesu na tom kadrovskom nivou gdje je neophodno iste kadrovski jačati. I na sreću institucije Ombudsmana, naročito tokom 2014., a posebno u 2015. godini je kadrovski ojačala taj intenzitet kadrovskog jačanja, nastavila je tokom 2016. godine i siguran sam da će ovi izvještaji institucije Ombudsmana govoriti ne samo o efikasnom radu koji je evidentan i koji je u usponu, nego koji će paralelno sa time dovesti do onoga do čega želimo da dođemo, a to je potpuna vladavina prava, a to je efikasan rad svih državnih organa, kako na državnom tako i na lokalnom nivou. Zbog toga sam siguran da, paralelno kažem, sa jačanjem institucije Ombudsmana, koja po meni mora da bude još vidljivija i da kroz ono, što je rekao Ombudsman, kroz jedan međuinstitucionalni zajednički rad dovede do toga da poštovanje ljudskih prava i sloboda nije obaveza samo ovih institucija koje se bave, kažem, poštovanjem ljudskih prava, ovdje konkretno institucije Ombudsmana, nego da je to obaveza svih institucija počevši od Skupštine, Vlade, svih institucija sudstva i svih onih institucija na državnom i lokalnom nivou. Čini mi se da tu među institucionalnu saradnju treba unaprijediti. Ja sam siguran da će izvještaj za 2016. godini i statistika upravo govoriti o toj jednoj dobroj saradnji.

Takođe, da bi nam sve to negdje bilo približno jasno ili da bi se svaki građanin upoznao sa efikasnim radom institucije Ombudsmana ili sa eventualnim primjerima bilo kog oblika diskriminacije, neophodno je uvesti, odnosno efikasno sprovesti elektronsku evidenciju svih oblika diskriminacije i svih onih institucija koje se bave, a znam da institucija Ombudsmana sa ostalim institucijama radi na tom dijelu.

Ono što treba našem društvu to je pravda, pravičnost i jednakost za sve. Siguran sam da ova institucija je na dobrom putu da pomogne u stvaranju jednog takvog društva, svjesni činjenice da smo zemlja u tranziciji, da nam treba još mnogo toga da iskorijenimo bilo koji oblik diskriminacije. Ja želim da pohvalim ovaj izvještaj za 2015. godinu institucije Ombudsmana, uz nadu da će on mnogo biti efikasniji u izvještaju za 2016. godinu, u šta ne sumnjam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:44:51)

Hvala vam poslaniče Numanoviću.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne.

Da li Ombudsman želi da se ponovo obrati? Izvolite, gospodin Baković.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (28.12.16 14:45:06)

Ja sam samo htio da dam neke komentare vezano za izlaganje uvaženog poslanika Numanovića.

Izvještaj Evropske komisije za 2015. godinu o napretku, između ostalog o napretku vezano za institut Ombudsmana, temelji se na monitoringu koji je izvršen u aprilu mjesecu 2015. godine, molim vas. Znači, on u suštini pokriva 2014. godinu i tri, četiri mjeseca 2015. godine. Nije nam namjera da dovodimo u pitanje zaključke Evropske komisije, ali sam samo htio da vas upoznam na temelju čega je Evropska komisija zaključila vršeci monitoring naše institucije. Mi smo ove godine monitoring imali prije mjesec dana, a izvještaj za 2016. godinu je išao ranije. Znači bez monitoringa naše institucije. U tom pogledu vidi se određeni napredak u odnosu na instituciju, a tek na osnovu rezultata monitoringa imaćemo potpunu sliku o stanju institucije.

Ja vam mogu reći da smo zaista povećali veoma ozbiljno našu vidljivost u zadnje vrijeme, a naročito u 2016. godinu. Da li to može više? Da, može više, možemo bolje da radimo, možemo i bolje i treba da radimo. Ali, mogu vam reći da nam je država u odnosu na zaštitu diskriminacije, u odnosu na prevenciju torture, to su dvije nove oblasti, dvije nove nadležnosti koje su date u mandat institucije Ombudsmana, pružile sve potrebne uslove. Dobili smo potrebne kadrove, imali smo određene obuke i edukacije, dobili smo dobar smještajni prostor i uslove za rad i mi smo, vjerujte, iz te dvije oblasti pokazali značajne rezultate. Neka mi ne bude zamjereno, ali ako ja ne kažem ko će reći ... kvaliteta rada i vidljivost. Mi u ovoj godini zaključno sa današnjim danom imamo nominalno 28% povećanje obraćanja građana. Mislimo da je to u prvom redu rezultat povećanja naše vidljivosti i povećanja kvaliteta rada. U oblasti zaštite diskriminacije usvojili smo posebne smjernice za rad i postupanje i uz pomoć međunarodnih eksperata, a takođe smo i u oblasti prevencije torture. Na kraju bih da vam se zahvalim na pažnji i podršci i htio bih da vas zamolim da naredni izvještaji za narednu godinu zaista bude razmatraj u vrijeme kada je to nužno. Nije dobro da se izvještaj ombudsmana razmatraju krajem godine za prethodnu godinu. Na taj način ćete nam pružiti podršku i time ćemo i građanima javno reći da ovaj parlament veliku pažnju poklanja ljudskim pravima i slobodama jer upravo izvještaj ombudsmana govori o stanju ljudskih prava i sloboda, o viđenju nacionalne institucije za oblast ljudskih prava i sloboda. Hvala vam još jednom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.12.16 14:48:24)

Hvala Vama, gospodine Bakoviću.

Informisan sam od moje kolegice da je izvještaj stavljen bio na dnevni red julske sjednice pa nije razmatran. Ono što je do nas mi ćemo pokušati da budemo ažurniji kad razmatramo izvještaje za prethodnu godinu, svakako.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne.

Konstatujem da smo završili objedinjeni pretres za obje tačke dnevnog reda o Izvještaju o radu zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015.godinu i godišnji Izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu. Nama je ostala samo još tačka izbori i imenovanja. Obavještavam vas da je zakazana sjednica Administrativnog odbora za sutra, a u toku su pojedini odbori koji raspravljaju amandmane, tako da ćete o nastavku sjednice biti na vrijeme obaviješteni. Hvala vam kolege.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 18:26:15)

Kolege poslanici, nastavljamo Četvrtu sjednicu drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2016.godini. Stekli su se uslovi da poslije rasprave o predloženim tačkama dnevnog reda pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Prelazimo na tačke onim redom kako smo ih razmatrali. Prva je Predlog zakona o

Završnom računu budžeta Crne Gore za 2015.godinu. Podsjećam da smo sa Predlogom budžeta zakona razmatrali Izvještaj o reviziji Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2015.godinu i godišnji Izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2015 - oktobar 2016.godina. Odbor za ekonomiju, finansije i budžet podnio je predlog zaključaka povodom usvajanja Predloga zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2015.godinu i povodom razmatranja godišnjeg Izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne Revizorske Institucije za period oktobar 2015 - oktobar 2016. godina o kojima ćemo glasati.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege.

U redu, zahvaljujem. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelili.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i glasova uzdržanih.

Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2015.godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Druga tačka, Izvještaj o radu Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost sa finansijskim izvještajem agencije za 2015.godinu i Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2015.godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se usvaja Izvještaj o radu i finansijski Izvještaj Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2015.godinu. Stavljam na glasanje Predlog zaključaka odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka odbora kojim se usvaja Izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2015.godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje po trećoj tački. Finansijski iskazi i Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2015.godinu, sa Izvještajem o radu Agencije za 2015. godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je Zaključak kojim se usvajaju finansijski iskazi i izvještaji o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja sa Izvještajem o radu Agencije za nadzor osiguranja za 2015.godinu. Stavljam na glasanje Predlog zaključaka odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i glasova uzdržanih pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zaključaka Odbora kojim se usvajaju finansijski iskazi i Izvještaji o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja sa Izvještajem o radu Agencije za nadzor osiguranja za 2015.godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje po tački četiri. Godišnji Izvještaj o radu Komisije za hartije od vrijednosti i stanje na tržištu kapitala za 2015.godinu sa finansijskim Izvještajem Komisije za 2015.godinu i Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza Komisije za hartije od vrijednosti za 2015.godinu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se usvaja godišnji Izvještaj o radu Komisije za hartije od vrijednosti i stanju na tržištu kapitala za 2015.godinu sa finansijskim Izvještajem i Izvještajem o reviziji finansijskih iskaza Komisije za hartije od vrijednosti za 2015.godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključaka Odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila predlog zaključaka odbora kojim se usvaja godišnji Izvještaj o radu Komisije za hartije od vrijednosti i stanju na tržištu kapitala za 2015.godinu sa finansijskim Izvještajem i Izvještajem o reviziji finansijskih iskaza Komisije za hartije od vrijednosti za 2015.godinu.

Sledeća tačka je izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2015.godinu.

....Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se usvaja Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2015. godinu.

Stavljam na glasanje Prijedlog zaključaka Odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Prijedlog zaključka odbora kojim se usvaja Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2015. godinu.

Predlozi finansijskih planova sa Planovima rada za 2017. godinu nezavistnih regulatorinih tijela. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Prvo Predlog finansijskog plana sa Planom rada Regulatorne agencije za energetiku za 2017. godinu.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je odluku kojom se usvaja Finansijski plan sa Planom rada Regulatorne agencije za energetiku za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Prijedlog odluke Odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Prijedlog odluke kojom se usvaja Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Regulatorne agencije za energetiku za 2017. godinu.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Prijedlogu finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske medije za 2017. godinu.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je odluku kojom se usvaja Finansijski plan sa Planom rada Agencije za elektronske medije za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Prijedlog odluke Odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo protiv ni uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Prijedlog odluke kojom se usvaja Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske medije za 2017. godinu.

Predlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017. godinu.

Odbora za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je odluku kojom se usvaja Finansijski plan sa Planom rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Prijedlog odluke odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Prijedlog odluke kojom se usvaja Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2017. godinu.

Prelazimo na Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za nadzor osiguranja za 2017. godinu.

Odbora za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je odluku kojom se usvaja Finansijski plan sa Planom rada Agencije za nadzor osiguranja za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Prijedlog odluke Odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Prijedlog odluke kojom se usvaja Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za nadzor osiguranja za 2017. godinu.

Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je odluku kojom se usvaja Finansijski plan sa Planom rada Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Prijedlog odluke odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Prijedlog odluke kojom se usvaja Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za lijekove i medicinska sredstva za 2017. godinu.

Prijedlog finansijskog plana sa Planom rada Komisije za hartije od vrijednosti za 2017. godinu.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je odluku kojom se usvaja Finansijski plan sa Planom rada Komisije za hartije od vrijednosti za 2017. godinu.

Stavljam na glasanje Prijedlog odluke odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Prijedlog odluke kojom se usvaja Prijedlog finansijskog plana

sa Planom rada Komisije za hartije od vrijednosti za 2017. godinu.

Sada imamo tačku Izvještaj o stanju energetskog sektora Crne Gore u 2015. godini.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se usvaja Izvještaj o stanju energetskog sektora Crne Gore u 2015. godini.

Stavljam na glasanje Prijedlog zaključka odbora.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Prijedlog zaključka odbora kojim se usvaja Izvještaj o stanju energetskog sektora Crne Gore u 2015. godini.

Prelazimo na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Odlučuje se većinom glaova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Prijedlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Prijedlog zakona u načelu.

Na Prijedlog zakona je podnijeto šest amandmana, i to:

- Zakonodavni odbor tri amandmana koji su sastavni dio Prijedloga zakona,

- Odbor za ekonomiju, finansije i budžet tri amandmana koji su sastavni dio Prijedloga zakona.

Nema drugih amandmana pa ćemo se izjasniti o Prijedlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Prijedlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Prelazimo na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Prijedlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svih 41 za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Prijedlog zakona u načelu.

Na Prijedlog zakona je podnijeto sedam amandmana, i to:

- Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje tri amandmana koja su sastavni dio Prijedloga zakona,

- poslanice Marta Šćepanović i Maja Bakrač jedan amandman koji je korigovan na Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje i čini sastavni dio Prijedloga zakona,

- poslanik Andrija Popović tri amandmana koji su korigovani na Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje i o njima treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Ima riječ, poslanik Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.12.16 18:45:03)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspole, poštovani predstavnici Vlade,

Radi se o tri amandmana. Za treći amandman sam saznao da ga je Vlada naknadno prihvatila, pa ćemo morati da vidimo što se tu događa i kako ide procedura, ali u svakom slučaju krenuću od prvog. Hoću li sva tri? Amandman 1 član 1 stav 2 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti se mijenja i glasi:

Žena koja rodi troje i više dece ima pravo na mjesečnu naknadu u visini 288 eura.

Obrazloženje:

Naknade majkama sa troje i više dece su ustanovljene sa prevashodnim ciljem zaštite materinstva i obezbjeđivanja pozitivnih i demokratskih trendova u Crnoj Gori, sa mnogo opravdanih i ne opravdanih zamjerki. Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je trebao po tvrdnjama tadašnjeg predlagača da košta državu nekoliko miliona eura godišnje, a

koštaće blizu 70 miliona u 2016.godini, što ne bi finansijski izdržale ni najmoćnije države svijeta. Cilj socijalno izvitoperenog amandmanskog ojačanog i usvojenog izmjena ovog zakona je očigledno bio da se podrije ekonomskim i socijalni sistem naše države. Jasno je da moraju ići sistematske izmjene i dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti zato još jednom pozivam Vladu da iz hitno predloži i pošalju proceduru na vanredno zasijedanje Skupštine u januaru, februaru 2017.godine, u skladu sa preporukama Liberalne partije i Centralne banke Crne Gore, čime bise eliminisale rupe u zakonu i drastično smanjila budžetska davanja u ovu svrhu. Liberalna partija se ne slaže sa aktuelnim prijedlogom izmjena zakona smatramo da iznos naknada majkama sa troje ili više djece treba da bude 60% prosječnog ličnog dohotka u protekloj godini, a ne 70% što bi bili smanjenje sa 336 na 288 eura, smanjenje od 14%, a ne smanjenje na 264 eura, kako je predložila Vlada, jer bi to veoma materijalno ugrozilo ovu populaciju i njihove porodice.

Prelazim da drugi amandman.

Član 2 stav 2 mijenja se i glasi:

Žena koja rodi troje ili više djece ima pravo na mjesečnu naknadu u visini 168 eura.

Obrazloženje:

Slično prethodnom smtram kako nebi došlo shodno predloženom do drastičnog ugrožavanja materijalnog položaja majkama koje su bile najmanje 15 godina na evidenciji Zavoda za zapošljavanje iznos naknade isplaćuje se u iznosu od 35% prosječnog ličnog dohotka u protekloj godini, i smanjuje se sa 193 na 168 eura 13%, a ne kako je predloženo na 146 eura.

Amandman 3 rečeno mi je da je ovaj amandman prihvaćen, ali u svakom slučaju mi nemamo to još zvanično, tako da ću ga i pročitati kratak je.

Član 4, član 176 a mijenja se i glasi:

Primjenjivaće se od 1.jula 2017.godine.

Obrazloženje:

Kako je zakon trebalo da se primjenjuje od 1.januara 2017.godine, radi se o materijalno najugroženijem sloju društva, smatram da treba da se naknada za djecu koja pohađaju osnovu i srednju školu, pod uslovom da im roditelji ne primaju socijalna i materijalna davanja po bilo kom osnovu, a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica isplaćuje od 1.07.2017.godine, a ne kako je predloženo od 1.januara 2018.godine, daje se dovoljno vremena da se napravi fiskalna procjena potrebnih srestava zbog nepostojanje evidencije o broju roditelja koji ne primaju socijalna i materijalna davanja po bilo kom osnovu, a nalaze se u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica.

Dakle, ovdje kod ovog amandmana radi se o nešto više o 100 hiljada eura mjesečno za četiri hiljade korisnika, materijalno najugroženih po 31,80 centi mjesečno, što će za šest mjeseci 2017.godine iznositi nešto više od 700 hiljada eura.

Molim Vas, predsjedniče, ovaj treći je na neki način sporan, nije sporan, i ministar finansija i pomoćnik ministra finansija su mi potvrdili da je ovaj amandman treći prihvaćen i da je postao sastavni dio Prijedloga zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 18:51:18)

Hvala Vama, poslaniče Popoviću.

Ja moram da pročitam zaključke Odbora za zdrastvo rad i socijalnog staranja.

Povodom razmatranja tri amandmana poslanika Andrije Popovića.

U zaključku se kaže predstavnik predlagača zakona nije prihvatio maandmane poslanika Andrije Popovića, odbor nije prihvatio amandmane poslanika Andrije Popovića i predložio je Skupštini da ih odbije. Govorim o Odboru za zdrastvo rad i socijalnog staranje, ja najmanje naravno želim da vjerujem poslaniče, ali oni nijesu sastavni dio po ovom izvještaju odbora koji imamo i onda se o njima glasa.

Možete naravno jer je važno da sve to pojasnimo, ja bih molio da se potpuno razjasni da se uključe predstavnici odbora i ako je predstavnik predlagača tu, jer mi nijesmo dobili iz Vlade drugačiju informaciju o stavu predlagača ovu informaciju koju sam saopštio. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.12.16 18:52:22)

Molim Vas da se izjasnimo o prva dva amandmana možemo i malo kasnije o trećem, ali poslije sjednice Odbora za zdrastvo rad i socijalno staranje je došlo do usaglašavanja sa Ministrstvom finansija sada je bio tu ministar finansija na početku sjednice ne znam da li je još uvijek tu, tako da ne bismo u zabunu dovodili poslanike ovo je veoma, veoma važno pitanje vjerujte tih 31,80 eura tim ljudima znače mnogo. Tako da molim da se pri kraju o tome glasa. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 18:53:18)

Hvala Vama, poslaniče Popoviću.

Naravno da će se o amandmanima glasati samo što mi nemamo sta predlagača da je jedan od njih prihvaćen. Ovdje govorimo o dva slučaja govorimo o za pojedine su bile obaveze da se izjasni ministar finansija, ali ministar rada i socijalnog staranja. Pročitao sam kaže predstavnik predlagača zakona nije prihvatio amandmane poslanika Andrije Popovića, na Odboru za zdrastvo rad i socijalno stranje. Ako treba dodatno nešto da se pojasni i za to sam spreman. Ministarsto rada i socijalno staranje naravno da se taj , ovo je Izvještaj matičnog odbora, poslaniče, i ja predlažem da se ako treba još izjasnimo, ali da se izjašnjavamo o amandmanima sad. Možete koliko god, da se razjasni. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.12.16 18:54:24)

Neobična situacija. Molim ministra finansija, on drži takulin, on drži novčanik da se izjasni o trećem amandmanu Liberalne partije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 18:54:44)

Molim vas, samo da se razumijemo. Možemo mi da saslušamo, naravno, gost je u našem domu ministar finansija. Predlagač ovog zakona je Ministarstvo rada i socijalnog staranja, evo da čujemo predstavnika. Izvolite.

Izvolite, ministar Radunović.

DARKO RADUNOVIĆ (29.12.16 18:55:10)

Hvala, predsjedniče.

Očigledno da je neka zbrka nastala u ovim procedurama. Činjenica je da jesmo razgovarali i donijeli odluku na Vladi da ovaj treći amandman je prihvatljiv, a prva dva nisu. Sad kako mi to proceduralno da završimo da ne ugrozimo rad Skupštine to ne znam, pravo da vam kažem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ:

Izvolite.

GORAN KUŠEVIJA (29.12.16 18:55:50)

Predsjedniče, uvažene dame i gospodo poslanice i poslanici.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja na osnovu dopisa koji je dobilo da se izajсни povodom amandmana od Generalnog sekretarijata Vlade, mi smo obrazložili to juče i poslali smo to u Generalni sekretarijat. Koliko sam informisan danas nije bila tačka dnevnog reda, ali ako je stav zauzet na Vladi da se prihvati podržavam potpuno taj stav. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 18:56:25)

Hvala i vama.

Vi ste čuli mišljenje ministra finansija, a ja pretpostavljam da je poslije toga treći amandman sastavni dio Predloga zakona.

Izvolite, poslanik Lazović.

VUJICA LAZOVIĆ (29.12.16 18:56:42)

Nas ovdje Vlada dovodi u zabunu, resor koji je predložio zakon nije podržao amandman Ministarstvo finansija koje svakako u jednom uglu treba da se izjasnimo o amandmanu podržava taj amandman. Ako je to zvaničan stav Vlade da se prihvata ovaj amandman onda ga mi možemo prihvatiti kao sastavni dio zakona i o tome raspravljati, a ako to nije zvaničan stav Vlade nego je to mišljenje ministra finansija onda je to potpuno drugačija situacija. Evo ja sam isto novi kao poslanik ali mislim da su tu u pitanju te bitno različite stvari. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 18:57:24)

Ja se izvinjavam ali sugerišu mi iz službe da ovo ima onda odraza i na Zakon o budžetu i ja bih zaista želio da tu imamo potpuno usaglašenu stvar, ako bi na osnovu ovoga trebali sad da usaglašavamo priču o budžetu.

Kolege slušajte, ja imam predlog rješenja pa me saslušajte pažljivo. Pošto smo ovdje imali dilemu, vi ste čuli stav ministra finansija, ja predlažem da se mi izjasnimo o svim ovim amandmanima, zavisno od izjašnjavanja ako ga mi usvojimo onda će ga Ministarstvo finansija usklađivati, a ova dva pretpostavljam, nije bilo dileme da ih predlagač nije prihvatio.

Je li to u redu? U redu.

Prvo se izjašnjavamo o amandmanu 1 poslanika Popovića? Izvolite.

Kolege, prilikom izjašnjavanja 41 se mora o svakom glasanju izjasniti to da znamo.

Hvala vam, završeno je glasanje.

Konstatujem da je glasalo 42 poslanika, jedan je glasao za, protiv 12, uzdržanih 29, pa konstatujem da nije amandman prihvaćen, prvi amandman poslanika Popovića.

Stavljam na glasanje amandman 2 poslanika Popovića.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanik, jedan za, osam protiv, 33 uzdržana, pa konstatujem da ni ovaj amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3 poslanika Popovića, to je amandman o kome smo razgovarali.

Konstatujem da je glasalo 42 poslanika, svi su glasali za, protiv nije bilo, uzdržanih nije bilo, pa konstatujem da je amandman prihvaćen.

Stavaljam na glasanje Prijedlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Prelazimo na izjašnjavanje o Prijedlogu zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Prijedlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Prijedlog zakona u načelu.

Sastavni dio Prijedloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Kako nije bilo drugih amandmana izjasnićemo se o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Prijedlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvalavam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih glasova, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Zakonodavnog odbora. Nema drugih amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su četiri amandmana Zakonodavnog odbora. Kako nije bilo drugih amandmana izjasnićemo se o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Očigledno ima problema sa tasterom, ako neko nije upisan? Sad jeste.

Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Prelazimo na Predlog zakona o reprogramu poreskog potraživanja.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto pet amandmana i to: Zakonodavni odbor četiri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Kako drugih amandmana nije bilo, izjasnićemo se o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, protiv i uzdržanih nije bilo. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona o reprogramu poreskog potraživanja.

Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. 42 za, nije bilo protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. 42 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. 42 glasala za, nije bilo glasova protiv i nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta četiri amandmana i to: Odbor za ekonomiju, finansije i budžet dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanici Marta Šćepanović i Predrag Sekulić jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, poslanik Andrija Popović jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Pošto nije bilo drugih amandmana, mi se sada izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini i stavljam na glasanje Predlog.

Hvala vam. 42 glasala za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu.

Predlazimo na Predlog zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Hvala predstavnicima Vlade.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. 42 glasala za, nije bilo glasova protiv i nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Kako nije bilo amandmana izjašnjavamo se o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. 42 glasala za, nije bilo glasova protiv i nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. 42 glasala za, nije bilo glasova protiv i nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Nema drugih amandmana, pa se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.

U ovom slučaju odlučuje se dvotrećinskom većinom.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kao što vidite 42 kolega je glasalo, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da nije prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Kako nijesmo prihvatili Predlog zakona u načelu, u prvom glasanju dvotrećinskom većinom, podsjećam da saglasno članu 91 stav 4 Ustava Crne Gore Skupština odlučuje u drugom glasanju većinom svih poslanika, najranije nakon tri mjeseca.

Prelazimo na Predlog zakona o reviziji. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je šest amandmana i to: Zakonodavni odbor pet amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Sad se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Ukupno je glasalo 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i nije bilo uzdržanih pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o reviziji.

Predlog zakona o izmjenama Zakona o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasalo 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Nije bilo amandmana na Predlog zakona, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasalo je 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv ni uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama Zakona o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna.

Predlog zakona o izmjenama Zakona o patentima.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasalo 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sasatavni dio Predloga zakona su dva amandmana zakonodavnog odbora.

Kako drugih amandmana nije bilo izjašnjavamo se o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi za, nije bilo protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama Zakona o patentima.

Prelazimo na 22. tačku Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o žigu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Kao što vidite, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Prijedlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se izjasniti ponovo o Predlogu zakona u cjelini. Stavljam na glasanje.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih glasova, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o žigu.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi za, nije bilo protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Sastavni dio Prijedloga zakona je jedan amandman poslanika Predraga Sekulića i Marte Šćepanović. Kako nema drugih amandmana, izjašnjavamo se o Predlogu zakona u cjelini.

Otvaram glasanje.

Hvala vam. Ukupno su glasala 42 poslanika za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Odlučuje se dvotrećinskom većinom. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih glasova. Konstatujem da nije prihvaćen Predlog zakona u načelu. Kao i u onom prethodnom zakonu, kako nismo prihvatili Predlog zakona u načelu, u prvom glasanju dvotrećinskom većinom, podsjećam da saglasno članu 91 stav 4 Ustava Crne Gore, Skupština odlučuje u drugom glasanju većinom svih poslanika najranije nakon tri mjeseca.

Tačka 25 Predlog zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeta su tri amandmana i to Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Pošto nije bilo drugih amandmana, izjašnjavamo se o Predlogu zakona u cjelini. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama Zakona o spomen obilježjima. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Ukupno su glasala 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama Zakona o spomen obilježjima.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Hvala vam. Ukupno su glasala 42 poslanika, svi su glasali za, glasova protiv i uzdržanih nije bilo. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 13 amandmana i to Zakonodavni odbor šest amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje četiri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanici dr Halil Duković i Marta Šćepanović tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman 2 korigovan na Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Kako nema drugih amandmana o kojima bi trebalo glasati, izjašnjavamo se o Predlogu zakona u cjelini. Stavljam na glasanje Predlog zakona.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Glasala su 42 poslanika za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta četiri amandmana i to Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona, poslanik Halil Duković tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Nema drugih amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika za, nije bilo protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Prelazimo na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika za, protiv i uzdržanih nije bilo. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Slovačke Republike o socijalnom osiguranju.

Prelazimo na 31. tačku Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana o saradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima.

Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Crne Gore i

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. 42 poslanika za, protiv i uzdržanih nije bilo. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Crne Gore i Eurojusta.

Prelazimo na Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2015. godini.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ljudska prava i slobode, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2015. godini.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora.

Hvala vam. 42 poslanika za, protiv i uzdržanih nije bilo. Konstatujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora kojim se prihvata Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih

naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2015. godini.

34.tačka je Izvještaj o realizaciji strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. za 2015. godinu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaj o realizaciji strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. za 2015. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora.

Na ekranu imamo 42 poslanika su glasala za, nije bilo protiv glasova ni uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora kojim se prihvata Izvještaj o realizaciji strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. za 2015. godinu.

Predlog odluke o dodjeli ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, s Predlogom ugovora koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, Predlogom ugovora o zajedničkim operacijama i Predlogom ugovora o računovodstvu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Sastavni dio Predloga odluke je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini.

Glasalo je 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan glas je uzdržan. Konstatujem, objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o dodjeli ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, s Predlogom ugovora koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, Predlogom ugovora o zajedničkim operacijama i Predlogom ugovora o računovodstvu.

Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ljudska prava i slobode, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se prihvata Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora.

Hvala. 42 poslanika za, nije bilo glasova protiv i uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora kojim se prihvata Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu.

Prelazimo na 37 tačku dnevnog reda - Godišnji izvještaj nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ljudska prava i slobode, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se prihvata Godišnji izvještaj nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu.

Stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora.

Hvala vam. 42 poslanika za, nije bilo glasova protiv i uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora kojim se prihvata Godišnji izvještaj nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu.

Prelazimo na tačku izbor i imenovanja - 38. tačka dnevnog reda.

Kolege poslanici, u okviru ove tačke treba odlučiti o imenovanju devet članova, članica Državne izborne komisije.

Administrativni Odbor Skupštine Crne Gore podnio je Prijedlog odluke o imenovanju devet članova - članica Državne izborne komisije.

Izjestilac Administrativnog odbora je Luid Škrelja, predsjednik Odbora.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Administrativnog odbora želi riječ? Želi.

Izvolite, poslaniče Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (29.12.16 19:32:13)

Uvaženi gospodine predsjedniče, poštovani potpredsjednici, uvažene dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Članom 29 Zakona o izboru odbornika i poslanika određeno je da Državnu izbornu komisiju u stalnom sastavu imenuje Skupština na predlog radnog tijala nadležnog za izbor i imenovanje, a u skladu sa zakonom.

Članom 30 Zakona, između ostalog, određeno je da Državnu izbornu komisiju čine: predsjednik, deset članova u stalnom sastavu i po jedan opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste. Četiri člana stalnog sastava Državne izborne komisije imenuje se na predlog parlamentarne većine. Četiri člana stalnog sastava Državne izborne komisije, od kojih jedan vrši funkciju sekretara, imenuje se na predlog parlamentarne opozicije.

Za člana stalnog sastava Državne izborne komisije imenuje se i jedan predstavnik političke partije, odnosno podnosioca izborne liste za autentičnu zastupljenost pripadnika manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice koja je na prethodnim izborima dobila najveći broj glasova, a njegov zamjenik treba da bude pripadnik nekog drugog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice.

Članovima Državne izborne komisije u stalnom sastavu koji se imenuje na predlog parlamentarne većine, odnosno parlamentarne opozicije imenuju se zamjenici. Za članove stalnog sastava, na predlog parlamentarne većine, odnosno opozicije imenuju se predstavnici izbornih lista proporcionalno broju osvojenih mandata na prethodnim izborima, a u slučaju istog broja mandata imenuju se sa izborne liste koja je dobila veći broj glasova na prethodnim izborima.

U pripremi sjednice, druge sjednice Administrativnog odbora, u svojstvu predsjednika Odbora ja sam 22. decembra 2016. godine uputio parlamentarnoj poziciji i opoziciji poziv za dostavljanje predloga za imenovanje devet članova, odnosno članica Državne izborne komisije broj 00-63-14/16-230.

Na drugoj sjednici Odbora održanoj 27. decembra 2016. godine Odbor je pokrenuo postupak imenovanja članova Državne izborne komisije i uputio ponovni poziv parlamentarnoj poziciji i opoziciji sa zahtjevom da se predlože kandidati shodno zakonskim pravima dostave odmah, a najkasnije do 29. decembra 2016. godine, tj. danas do početka treće sjednice Administrativnog odbora Skupštine Crne Gore.

Po pozivu Odbora dostavljeni su sljedeći predlozi za članove i zamjenika članova Državne izborne komisije:

Demokratska partija socijalista Crne Gore predložila je: Natašu Pešić, Ljiljanu Radonjić i Mersudina Dautovića za članove, a Naila Redžu, Nikolu Dedeića i Ljubomira Šušića za zamjenike; Socijaldemokrate Crne Gore predložile su: Aleksandra Jovičevića za člana, a Zorana Radonjića za zamjenika; Bošnjačka stranka predložila je: Harisa Mekića za člana; Koalicija Albanci odlučno predložila je Valona Dašaramija za zamjenika; Demokratski front Velja Čađenovića za člana koji bi vršio i funkciju sekretara, to je njihov predlog, Dražena Medojevića za člana i Darka Čelebića za zamjenika člana. Demokrate Crne Gore predložile su Veljka Vujovića za člana, a Duška Stijepovića za zamjenika. Socijalistička narodna partija Crne Gore predložila je Milisava Ćorića za člana. Mi smo na Administrativnom odboru smatrali da ovaj predlog dolazi ispred velike tzv. Koalicije Ključ, ne znam koliko je velika, ali tako se zove.

Administrativni odbor je na 3. sjednici održanoj 29. decembra 2016. godine nastavio postupak imenovanja devet članova, odnosno članica Državne izborne komisije na način što je utvrdio listu kandidata za članove, odnosno članice komisije u stalnom sastavu. Članovi Odbora su se javno izjasnili o utvrđenoj listi. Lista je jednoglasno usvojena, ukupno je glasalo sedam prisutnih članova Odbora. Nakon što je utvrđena lista kandidata za članove komisije, Odbor je odlučio da se izjasni o kandidatu za člana komisije iz reda opozicije koji je predložen da vrši funkciju sekretara komisije. Odbor je jednoglasno, ukupno je glasalo sedam prisutnih članova, odlučio da Skupštini predloži gospodina Velja Čađenovića za člana koji vrši funkciju sekretara Državne izborne komisije. Odbor je jednoglasno, znači ukupno je glasalo sedam prisutnih članova i to Luid Škrelja, Marta Šćepanović, Milorad Vuletić, Ana Nikolić, Branko Čavor, Bogdan Fatić i Adrijan Vuksanović, utvrdio Predlog odluke o imenovanju devet članova tj. članica Državne izborne komisije i dostavio ga Skupštini na dalji postupak i odlučivanje.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 19:37:43)

Hvala, poslaniče Škrelja. Bili ste prilično detaljni u obrazloženju. Jedina primjedba, ne morate tumačiti kada kolega nema koliko je velika ili nije koalicija.

Sada pitam da li neko želi riječ? Izvolite. Poslanik Lazović.

VUJICA LAZOVIĆ (29.12.16 19:38:01)

Želim da konstatujem zadovoljstvo samom činjenicom da su naše uvažene kolege iz opozicije ovim činom prihvatile parlamentarni rad, prvo prihvatile su rezultate izbora. Jer, kao što vidite, propozicije definišu da, između ostalog, kao jedan od kriterijuma za izbor članova Državne izborne komisije jesu rezultati osvojeni na izborima, dakle prihvatili su rezultate izbora, a sama participacija u ovom i te kako značajnom tijelu je jedan veliki korak. Mislim da ćemo brzo biti u prilici da naše uvažene kolege imamo ovdje zajedno sa nama kod bitnih rasprava u parlamentu u 2017. godini. Prosto samo želim da konstatujem zadovoljstvo. Pozivam sve poslanike da glasamo danas za ovaj izbor Državne izborne komisije, uključujući i predstavnike opozicije koji su ovdje delegirani. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.12.16 19:38:55)

Hvala vama, poslaniče Lazoviću.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne.

Prelazimo na izjašnjavanje. Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju devet članova-članica Državne izborne komisije.

Hvala vam. Za je 42 poslanika, nije bilo protiv, nije bilo uzdržanih. Objavljujem da je Predlog odluke usvojen. Za članove, članice, zamjenike i zamjenice članova Državne izborne komisije imenovani su Nataša Pešić članica, Nail Redža zamjenik, Ljiljana Radonjić članica, Nikola Dedeić zamjenik, Mersudin Dautović član, Ljubomir Sošić zamjenik, Aleksandra Jovičević član, Zoran Radonjić zamjenik, Haris Mekić član, Valona Dasharami zamjenik, Veljo Čađenović član, Dražen Medojević član, Darko Čelebić zamjenik, Veljko Vujović član, Duško Stijepović zamjenik, Milisav Čorić član. Veljo Čađenović član komisije iz reda opozicije vršiće funkciju sekretara komisije.

Kolege poslanici, prije nego što zaključim današnju sjednicu, obavještavam vas da je Miomir M. Mugoša podnio ostavku na poslaničku funkciju, pa saglasno Poslovniku Skupštine objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime mu prestaje mandat poslanika, o čemu ćemo obavijestiti Dražavnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupka popune upražnjenog poslaničkog mjesta.

Prije nego što zaključim sjednicu, želim da, u vaše ime i u ime svoje, čestitam predstojeće novogodišnje praznike svim građanima Crne Gore i da kažem da nas u narednoj godini očekuje mnogo posla i nadam se da ćemo u punom sastavu taj posao obavljati na najbolji mogući način.

Ovim je 4. sjednica drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2016. godini završena. Pozivam vas na koktel u holu ispred velike sale.

Hvala vam, kolege.